

308439

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. I.

జెన్నపట్టణము 1915 సం॥ మార్చి నెల 26 వ తేది శుక్రవారము

No. 326

సంపుటము. ౧.

రాక్షసనామ సంవత్సర చైత్ర మాసము శుద్ధ దశమి ౧౦

సంచిక 32౬

సర్వస్వము!

అమృతాంజనము

గుణమధికము!

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు లోకవిఖ్యాతమైన మందు. ప్రాథమిక దశలో పడితేమునకు అమృతాంజనమునుపయోగించినయెడల రోగము పెద్దదయితరువాత ఉబ్బసము క్రింద దించును. పడితేమునకును ఉబ్బసము నకును అంత సంబంధము గలదు. పరీక్షించుడు.

ప్రతియింటి నుండవలసిన చవుకయైన వైద్యసహాయము. ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున కారోగ్యము కలిగించును. దక్షిణిశిష్య సహా సీసా 1-కి 0-8-0 లు. అమృతాంజనము డిప్లో, 6 తంబు శెట్టిపేడి, మదరాస్

యుద్ధచరిత్రము

సంవత్సరాదినందిక!

సంవత్సరాదినందిక!

ఆంధ్రపత్రికయొక్క ఆరవసంవత్సరాదినందిక సిద్ధమగుచున్నది. ఆసందికయందు విద్యాసంతులన యాంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన నిర్బంధ సైన్యసేన, ప్రాచీనప్రతీచి, దేశ చరిత్ర, నవలలు, సంగీతము, సంస్కరణము, హీనజాత్యుద్ధరణము, యోగనిద్ర, ఫిరారాధన, మహమ్మదు, ఈశ్వరమీమాంస, రణగీతములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, ఆంధ్ర మహాజనుల చిత్రపటములును పూర్వమువలె ప్రచురింపబడుచుండుటయొక్క నిపుడు లోకము సంతయును కలనరవరచుచున్న మహాసంగ్రామచరిత్రము సయిత మింగ్రిందివిషయములతో ముద్రింపబడుచున్నది:-

1. జర్మని, ఫ్రాన్సు, రుష్యా, ఇంగ్లాండు, ఆస్ట్రీయా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల చరిత్రములు పటములు;
2. యుద్ధమునకు ప్రత్యక్ష కారణములు పరోక్ష కారణములు;
3. యుద్ధ వ్యూహములు, వాటిపటములు;
4. భిన్న రాజ్యముల సైన్యబలము, నౌకాబలము, విమానబలము వాటిపటములు;
5. దుర్గగుల్మ నిర్మాణము వాటిపటములు;
6. నానారాజ్యముల సైన్యముల ఫిరంగుల పటములు;
7. రాజుల సేనాధ్యక్షుల మంత్రుల నౌకాధ్యక్షుల పటములు;
8. యుద్ధప్రదేశముల యుద్ధసామగ్తుల పటములు;
9. యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయములను డెలుపు 400 పటములు దీనియందు బ్రచురింపబడి యాంధ్రప్రచురణములందపూర్వముగ నుండగలదు. పెద్దయాశ్చర్యమందు 300 పుటలకు మించియుండును. రాక్షసనామ సంవత్సర పంచాంగము రంగులపటములు కీర్తిశేషులైన లోకమాన్య గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి రంగులపటమును చేర్చబడియున్నది. ఇంత వ్యయముచేసి ముద్రింపబడినను, ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు

వెల	0	8	0
అర్ధసంవత్సర	0	12	0
ఆంధ్రవార్షిక సంవత్సర దినపత్రిక కిమాసముల చందాదారులకు	1	0	0
ఇతరులకు	2	0	0

పోస్టుఖర్చులు వేరుగ వసూలుచేయబడును. యుద్ధచరిత్రసంచికను బడచుగోరువా రిప్పటినుండియును (చందాదారులును కానివారును) దరఖాస్తులను బంపుకొనుట యుచితము. ఆలస్యమైన యాశాభంగము కలుగ వచ్చును. దిన వార్షిక చందాదారులకు తగినన్ని ప్రతులుమాత్రము ముద్రింపబడుచున్నది. ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తంబు శెట్టిపేడి, మద్రాసు.

సుపీరియర్ లీవర్ జ్యూయెలువాచ్.

గొలుసుతో సహా ధర రూ. 3.0-0. పోస్టేజీ 0.4-0. దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారంటీ గలదు.

ఈగడియారము దేహముమీద మాకంపెని పేరు ఎత్తనిపేరా తొ ముద్రింపబడి యుండును. ఇది గునుట కందమై తలచిన మును, డబ్బులూఫ్ ఆను గ్లాసు పోమునుగలిగి మొరటుపనులకు దగియుండును. పెట్టెమాత్ర లో భాగమున గ్యారంటీ పీటి అతి కించి యుండును. సీను నుండి కూడ తయారుచేయబడినది. కాన సెలెరియెడ్లను జిక్కును. ఒకరొక్కరును తీయుదురను తలంపుతో తక్కువ వెలనంది తిమి. చాల కాలము పనిచేయునట్టి, స్వల్ప ధరగల గడియార మిదియొకటియేయని యనధనమున దెలియును ఇదివల కనేక గడియారములు ఖర్చయి యోగ్యతొప్పరెనుల నంది యున్నది. ఒకటి తెప్పించి చూడుడు. మా పట్టుబాండు కనేకులు కొని నుంతునందరినన, జేజుమాట తెండుకు కి సుపీరియర్ వాచ్ కంపెని, బొమ్మబాట్సు నెం167, మద్రాస్

క సూ రి

విద్యారములకు, కలరాకు, నుంధికి, చాలింతకొగములకు, వాతములకు, చిన్న బిడ్డల జబ్బులకు పుష్టికి కస్తూరి యోగయోగ మైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని కస్తూరి బంగారము 1న్న ప్రియమగుటచేతను నవనర సమయములందు దొరకుట దుస్సరము. మా డిపోయెందలి కస్తూరియందు వివిధ నదార్థము లేనియును శేర్పబడవు. ఇంతవరకు మాతాపు నుండి కొనిన వారల విషయము తెలిసియున్నది. కొనని వారొకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు. అట్లు చేయుటవలన కలితి కస్తూరిని గొని మోగపోరు. టూం 1-కి రూ. 80-0-0

ఆదిపచ్చికాన లేక జున్ను

తులం 1 కి రూ. 3-4-0

గోరోజనము

తులం 1 కి రూ. 5-8-0

తా మ ర లై ల ము

మా తామరలైలము ఒక్కడక్కాను ఆరు లిశాలకు కొని నాలుగైదు సారులు రాదినయెడల తామర నిర్మలమగును. నయము కాని యెడల మీ ఆరులకాలు తిరిగి తీసికొన వచ్చును.

తీట, నురద, ఏనుగుగజ్జ మొదలగువానికి మంచి మందు. అనేక సంవత్సరములు, మాసములు శ్వాధ పడినవారు దీనివలన తత్తణమే సుఖమును పొందిరి. వేలకువేలు డబ్బాలు విక్రయము. వెల 1-కి 0-6-0 అమృతాంజనము డిప్లో, 109, ఫేరిపోడ్డు, బొంబాయి 6,7 తంబు శెట్టిపేడి, మదరాస్.

చెన్న పురి నీటి పారుదల పంచాయతీ చట్టము.

1915

I

మాగాణి పూములకు నీరు సప్తయి చేయుటనుగూర్చి చెన్న పురి కానన నిర్మాణసభలో ప్రయత్న గౌరవనీయులగు రావు బహద్రుల మోచర్ల రామచంద్ర రావు పంతులుగారు ప్రవేశకెట్ట దలచిన పంచాయతీ చట్ట వారతనమువారికిని రైతులకును అతి ముఖ్యమై యున్నది. మొదట యిరిగేవకా చెరువులకేగాక మాగాణిపంటకాలువలకుగూడ యీ చట్టము వర్తింపబడుట అత్యవసరము. మాగాణి ప్రదేశములలోని చెరువులకలువలకును తచ్చాఖిలగు బ్రాంచికాలువలకును నీరు సప్తయిచేయు అధికారము డి. పి. డబ్ల్యువారియందుండినను పంటకాలువలకు వలయునప్పుడు నీరు సప్తయిచేసికొను అధికారము రైతులయందుండవలె డి. పి. డబ్ల్యువారికా చిన్న అధికారముకల్గు లంచగొండి తోము చాల భాగము తగ్గున నుటకు సందియ ముండదు. సమీపముననుండు రెండు బ్రాంచికాలువలకు ఒక పంచాయతీవారిన పంచాయతీలు ఏర్పడుట శ్రేయస్కరము. ఆరెండు కాలువల నీటి ఆధారమువలన గాని అందులో నొక కాలువ నీటిఆధారమునగాని జిరాయితి చేయబడు భూములగు రైతులమాత్రమే పంచాయతీదారుగ నుండుట శ్రేయము. పంచాయతీదారు కొంచెమైనను చదువు వచ్చినవారుగా నుండుట యుక్తము; చదువు వచ్చిన రైతుల కాలువక్రింద భూములు కలిగియుండనియెడల ఆ కాలువక్రింద భూములకలిగియుండువన్న చదువువచ్చినవారిని ఏర్పాటు చేయుట యుచితము.

రైతులు నీటిని వృథాగా ఖర్చు పెట్టుదురనువాదన విశ్వసనీయము కాదు. అతివర్షములచేత మురుగు వచ్చినపుడే రైతులు తమభూములలో అనవసరముగ నిలువయున్న వర్షపు నీరును మురుగుకాలువలకు విదలవలసి వచ్చునుగాని వర్షములు తనప్పుడు రైతులను మురుగుకాలువకు నీరువదలదు. వర్షములు తనప్పుడు డి.పి. డబ్ల్యు ఉద్యోగములకు లంచములిచ్చి వారికాకు కడుపులు పట్టుకొని బ్రతిమాలుకొని నీరుతెచ్చుకొను రైతుల నీటిని వృథాగా ఖర్చు పెట్టునట హాస్యాస్పదము కదా! ఒకవేళ రైతులచేత యశ్వశ్యముచేయుదురనుకొననను దొంగను పట్టుటకు నొంగుకొనకలెనను సామెతవచ్చున రైతులు సర్కారుగనీటిని వృథాగా ఖర్చు పెట్టకుండ కనిపెట్టగినవారు రైతులగకే యుండవలెను.

ఈచట్టము వారతనమునా రంగీకరించునెడల లంచములు తగ్గుటయేగాక, డి. పి. డబ్ల్యు అధికారమీద తరుచుగ వచ్చుచుండు వోమోగోలు తగ్గున; సర్కారువారి నీరు తగినంత మాత్రమే ఖర్చుపడునుగాని వృథాగా ఖర్చుపడవలదు. పంచాయతీదారు తొరక ననుసరించి బ్రాంచికాలువలకు డి. పి. డబ్ల్యు వారు నీరు వదలవలసియుండును.

నీరు సప్తయిచేయు అధికారమును చాలకాలమునుండి డి. పి. డబ్ల్యువారు చలాయించుచున్నందుననీటిఅధికారమును తమచేతులనుండి రైతులకు వదలుటకు డి. పి. డబ్ల్యు. అధికారు యచ్ఛపదకుండుట సహజము; కాబట్టి దోగతిమునా నెట్లగు డి. పి. డబ్ల్యువారికి రిభరచేసినందున ప్రయోజన ముండదు.

ఈ చట్టముకల్గు మఖ్యోద్దేశములు మాత్రము మాగాణి భావలో "మ్యుయిండియా" ప్రతియందును, ఆంధ్రభావలో "ఆంధ్రప్రదేశ్" యందును ప్రచురింపబడినవి. "మెద్రాసు మెయిలు"లోనూడ కొంతవరకు బాంగ్లమున ప్రచురింపబడినవి. కానీ, అసలు చట్ట ప్రచురింపబడలేదు.

రైతులు గ్రామములందు సభలు చేసియును, తాలూకా సభలునుండును, మండల సభలుండును, ఈచట్టముకల్గు వా నోగుల గూర్చి విపులముగ చర్చించి యీ చట్టముకు తగినంత ప్రోత్సాహము కలుగజేయుట ముఖ్యసరము. కాబట్టి శ్రీ యంత గౌరవనీయులగు రావు బహద్రుల మోచర్ల రామచంద్ర రావు పంతులుగారు ఈ చట్టము ఆంధ్రమునం బాంగ్లమునందు నూడ సాధ్యమైనంతతీర్మానము ప్రచురించెదకని నమ్ముచున్నాను. —కె. లక్ష్మీ నరసింహము.

II

నీటిపారుదల నిమిత్తము తగినంత నీరు నొసంగుటకును నీటిపారుదల సంబంధముగు చిల్లరపనులగు మర్రామత్తుచేయుటకు ఏర్పాటుచేయు తగిన ఏర్పాటుచేయుట యావశ్యకమని తోచినందున నిటుల కానముచేయబడినది.

ఈచట్టము 1915వ సంవత్సరపు "మదరాసు ఇరిగేషను పంచాయతీ ఆక్టు" అని పిలువబడును.

2 ఇది చెన్న పురి రాజధానికంతటికిని వర్తింతును.

3 ఈచట్టమునందలి విషయమునందుగాని సంకర్షణము నందుగాని ఏదైన విపరీతముగనున్నట్లు తోచినపుడు తప్ప

1. ప్రభుత్వము వారిచేకట్టింపబడి ఏర్పరుపబడినప్రవాహ మృదులముగలిగినట్టియునీటినిలువకు గాని నీటినినొసంగుటకాని ఏర్పరుపబడినట్టియు ఈచట్టము ప్రకారము చిల్లరనీటిపారుదల స్థానముని శ్రీగవర్నరుగారివలనగాని ఆయనవలన ఏర్పరుపబడిన మరయొక యుద్యోగివలనగాని నిర్ధారణ చేయబడి నట్టియు కాలువలు చెరువులు నూరులు జలశయములు మున్నగు ననన్వియును చిల్లర నీటిపారుదల స్థానము (మొదట ఇరిగేషను వర్కు) లనబడును.

(2) ఈ చట్టము ప్రకారము నీటిపారుదల యుద్యోగి చేయవలసిన పనులలో చేసిన చేయుటకు శ్రీగవర్నరుగారి వలన నెయిమింపబడిన ఏర్పరుపబడిన "ఇరిగేషను ఆఫీసు" అనబడును.

(3) ఈ చట్టము ప్రకారము ఏర్పరుపబడిన పంచాయతీ ఇరిగేషను పంచాయతీ యనబడును.

(4) ఈ చట్టము ప్రకారము గ్రామము జిల్లా కలక్టరు వలన నిర్ధారణ చేయబడిన కొన్ని గ్రామములగులసి యొక "విలేజ్" యగును.

(5) ఈ చట్టముయొక్క 5వ శీర్షిక ప్రకారము పంచాయతీ సభ్యులను నియోగించుటలో వరుసగ 5 సంవత్సరముల 1865వ సంవత్సరపు మదరాసు 7వ ఆక్టు ప్రకారము నీటిపన్ను వసూలు చేయబడినట్టియు లెక్కలలో పల్లపుభూమియని నమోదు చేయబడినట్టియు భూములన్నియు "వెంటులాండు" అనబడును.

(6) ఈ చట్టముయొక్క నిబంధనల ప్రకారమును ఉప నిబంధనల ప్రకారమును విధింపబడిన వన్నియును "ప్రివైట్" జమ" అనబడును.

(7) ఆ గ్రామముగాని అనీటి పారుదల స్థానముగాని ఏజిల్లలోనుండునో ఆ జిల్లా "డిప్యూటీ" అగును.

రెండవ ప్రకరణము

4 ఎక్కువనుండి రైతుల నగ మొత్తము సాగుబడి దారులలో 3 వంతులలోను 2 వంతులకు తక్కువగా నట్టియు ఆ గ్రామముయొక్క గాని ఆ జిల్లాశయము వలన నీటి సదుపాయమును పొందుచున్నట్టి గాని పల్లపు భూమి విస్తీర్ణము లో సగభాగమునకు తక్కువగాని భూమి సాగుచేయుచున్నట్టి కోరికయెడల ఈ చట్టమునందీ పంచాయతీల విషయమున శ్రీ గవర్నరుగారును వారి సంఘమువారును విధించిన సాధారణ ప్రత్యేక విధుల ననుసరించి జిల్లాకలక్టరు గ్రామమున స్థిరముగ నికసింపుచున్న రైతులలో నేడుగరి కన్న నెక్కువనుండిని చేర్చుకుండ పంచాయతీ నేర్పరుపవచ్చును. ఆపంచాయతీవారు ఆ గ్రామమునందు గాని ఆ జిల్లాశయము వలన నీటి సదుపాయమును బొందు విస్తీర్ణమునందుగాని నీటిపారుదలను గరిగ జరుపుటయును అట్టి పంచాయతీవారి యాజమాన్యము క్రిందనున్న జిల్లాశయమువలన చేయవలసిన మర్రామత్తును చేసినవానిని నిలుపటయును చేయవలసియుండును.

5 (ఎ) శ్రీ గవర్నరుగారును వారి సభవారును ఏర్పరుపబడిన విధుల ననుసరించి పంచాయతీ సభ్యులు ఆ గ్రామములో గాని ఆ జిల్లాశయము క్రిందగానియున్న పల్లపు భూములను సాగుచేసెను రైతులవలయును అట్లు నియోగింపబడువారిక సంవత్సరమువరకును సభ్యులుగా నుండదగుదురు ఒకసారి నియోగింప బడవచ్చును.

(బి) శ్రీగవర్నరుగారును వారిసంఘమువారును ఏర్పరుపబడిన విధుల ననుసరించి పంచాయతీ సభ్యులు తమలో నొకరిని ఆధ్యక్షునిగా నియోగింపవలెను.

(సి) శ్రీ గవర్నరుగారును వారి సంఘమువారును ఏర్పరుపబడిన విధులననుసరించి యనవసరములనుబట్టి చేయవలసిన యుప విధులను పరివర్తనకును నిమిత్తము పంచాయతీవారు చేయుచుండవలయును. అట్టి యుపవిధులు జిల్లాశిక్షిలో ప్రచురించుట మూలమునగాని తో యుక్తమని తోచిన మరయొక విధముగగాని ప్రకటింపబడును.

6. పంచాయతీసభ్యుల పేరులు జిల్లాశిక్షిలో ప్రకటింపబడును.

7. (1) శ్రీగవర్నరుగారును వారిసంఘమువారును విధించినవిధుల ననుసరించి జిల్లాకలక్టరుగాని ఇరిగేషను ఆఫీసు

గాని సమయమునుబట్టి నీటిపారుదల నిమిత్తముక జిల్లాశయమునుగాని దానిలోకొంత భాగమునుగాని అవసరము వెంబడిన యొక పంచాయతీవారి కప్పగించెదరు.

(2) ఇరిగేషను ఆఫీసున ఏదైన నిబంధనల నేర్పరచినచో వాని ప్రకారము పంచాయతీవారి పనులను జరుపుట కధికారమును కలిగియుండును.

(ఎ) ఏవగున వెంబడిని ఏజిల్లాశయమునుండి గ్రామములో నున్నట్టిగాని జిల్లాశయముక్రింద నున్నట్టిగాని భూములకు నీటినినొసంగవలయునో నేర్పరుప.

(బి) ఆజిల్లాశయమునుండిన నీటివదలుకాలువను నిర్ధారణచేయుట.

(సి) ఎంతకాలమున నొసంగబడవలెనో నిర్ధారణచేయుట.

(డి) ఇతర కాలలలోని కాజిల్లాశయము నుండి ఎంత నీరు వదలబడవచ్చునో నిర్ధారణచేయుట.

(బి) ఆ గ్రామములోగాని ఆజిల్లాశయముక్రింద గాని యున్నట్టి భూములకన్నిటికిని నీరు సరిగ నొసంగబడుటకు తగిన ఏర్పాటులను చేయుట.

(8) పంచాయతీవారు తమ యిష్టానుసారము దిగువ వివరింపబడిన వానిని విక్రయింప వచ్చును.

(ఎ) ఆజిల్లాశయముయొక్క గట్టమీద పశువులను మేపుటకుగాని లేక గడ్డికోసీ తీసుకొని పోవుటకుగానివాడు.

(బి) ఆజిల్లాశయము యొక్క గట్టమీద నేమెట్లున్నచో వానివలన వచ్చు ఫలితమును తీసికొని పోవుటకు హక్కు.

(సి) అనుమతి బడకుండ నా జిల్లాశయము గట్టమీద నెడలైన పశువులను మేపినచో వానిని బంధించి తెట్టించుటకు గూడ పంచాయతీ వారి కధికారముకలదు.

(4) వీని నన్నిటినిగాని వీనిలో కొన్నిటినిగాని కొనసాగించు నిమిత్తము పంచాయతీవారి రివసరమైన విధులను యుప విధులనుచేసి వానిని ఆ గ్రామమునందుగాని లేక ఆ జిల్లాశయము క్రిందనున్న ప్రదేశమునందు గాని వారికి తోచిన రీతిని ప్రకటింప వలయును.

8-(1) ఇందు నిమిత్తము జిల్లా కలక్టరు ప్రత్యేకముగ సధికార మొసంగినప్పుడు ఏ సంవత్సరమునందైన గాని నీటిపారుదల కొంతకంత నీరివ్వ బడవచ్చునో యాచకాని సాగుబడి చేయుటకు నావరణలో పల్లపు భూమిలో ఆ గ్రామమున గాని ఆ జిల్లాశయమునందు గాని పల్లపు సాగు చేయబడు భాగ మెంత గలచో నిర్ధారణ చేసికొని వెనుక నేమైన కంట్రాక్టులు వ్రాయబడినగాని హక్కులియు బడిన గాని వారికి బాధకలుగని పద్ధతిని పంచాయతీ దారులకు యుక్తమని తోచిన ప్రకారముగాని అచటగాని ఆ జిల్లాశయము క్రిందగాని యున్న పల్లపుభూముల వ్యవసాయదారులలో హెచ్చుమంది యంగీకరించిన ప్రకారముగాని నిర్ధారణ చేయబడిన భూమికిమాత్రమే పంచాయతీవారు నీటినినొసంగవలెను.

(2) రయితులలో 3 వంతులలో 2 వంతులకు తక్కువగాని హెచ్చుసంఖ్యవారును ఆజిల్లాశయము క్రిందనున్న పల్లపు భూముల మొత్తము విస్తీర్ణములో 3 వంతులలో 2 వంతులకు తక్కువగాని భూమి సాగుచేయుచున్న వారునగు రైతులంగీకరించినపుడు తప్ప ఏ గ్రామమునందుగాని ఏజిల్లాశయ ప్రాంతమునందుగాని పంచాయతీ వారికి 1 వ నియమునందు దుడచారంపబడిన అధికారమేమియు నొసగబడదు.

9. ఈవిషయమున గవర్నరుగారును సంఘమువారును విధించిన నిబంధనల ప్రకారము 8-వ సెక్షనులోని 1-వ నియముననుసరించి పంచాయతీదారులలో త్యాగము ప్రకారము పల్లపుభూమియని పన్ను విధింపబడినభూమిలో నేభూమికి నను నీటిసాగుబడినిమిత్తమనీరియ్యనియెడల ఆభూమినిచేయురైతు నకు పన్ను ముజరాఇయ్యవలసియుండును.

10. (1) (ఎ) 7-వ సెక్షను ప్రకారము పంచాయతీ వారువిధించినవిధులను అనుసరించుచున్న వ్యక్తి రెకముగ పంచాయతీవారిసాధ్యమందున్న జిల్లాశయమునుండి కర్మచాయముచేయుచున్న రైతులలో నెవరైన తన సాగుబడిభూమికి నీరు పెట్టుకొనుటగాని నీరు పెట్టనట్లుచేయుటగాని బంధించినచో పంచాయతీవారిలోంచి 25 రూపాయలకుమించిన అదనము నీటిపన్నును ఆరైతువలన వసూలు చేయవలెను.

(బి) అట్లు సాగుచేయబడినభూమి 5 ఎకరములకన్న హెచ్చుగానున్నచో ఏ పునవిషయమునందలి అధనము పన్నునకు బదులుగ ఏ నీటిపన్నునకు రెండు రెట్టకు మించనట్టియు పల్లపు భూముల నిస్తునకు రెండు రెట్టకు మించనట్టియు పన్ను విధించుట యుక్తమని పంచాయతీవారికి తోచినవారు విధింపవచ్చునుగాని ఆ మొత్తము 50 రూపాయలకన్న నధముగ నుండరాదు.

ఆంధ్రజాతీయ కలాశాల.

ఆనందవిలు జస్తిను సర్ శంకరనాయుడుగారి యువన్యాసము.

ఈ నెల 20 వ తేదీని జరిగిన మంచి పట్టణములోని ఆంధ్రజాతీయ కలాశాలయొక్క ఆయిదవ సాంవత్సరికోత్సవ సందర్భమున సభాధ్యక్షులగు ఆనందవిలు జస్తిను సర్ శంకర నాయుడుగారిట్లు చెప్పిరి:-

శ్రీమతి సోజినీ దేవియొక్క యువన్యాసమున, హెడ్డుమాస్త్రుగారి రిపోర్టు నందును చాలభాగము యీ కాలే జీలో ఆవలంబించబడుచున్న విద్యావిధానము సమర్థించుటకై వినియోగింప బడినది. అయిదేండ్ల క్రిందటి నీడలిస్తాపనము సాపింపబడినపు డిది యాశ్చర్యకరమై యుండియుండును. ఇప్పుడు ఒకసారి విద్యాలయమునకు బోయి యేమిచేయుచున్నారో మాత్రము చూడవలసియున్నది. కర్మాగారమునందు విద్యార్థులకు హస్త కాళము లభింపజేయు కార్యకవిద్యను గణపుచున్నారు. ఈ శిక్షవలన విద్యార్థులు వెళ్లవేదాంతములలోకమునండి పారిపోకుండు నట్లు చేయుచున్నది. లోకమున జయముగాంచుటకై కావలసినట్టియు, మనలో కొంతగా నున్నట్టియు, జాగరూకతయు, సాహస బుద్ధియు గలుగుచున్నవి ఏదైనసహాయము నిమిత్తమును, ఆలోచనకొఱకును రైతులకును వచ్చుటయేగాక యావిద్యాలయాధికారులు వీరు భూములను సేవ్యముక్రిందకు గూడ వెచ్చినారు. దొరతనము వారి యాద్యోగులు సహితము వినియోగమునకు తేనెజీబమును సేవ్యమునకై యుపయోగించుచున్నారు. ఈసంగతులను బట్టి యాప్రతిస్తాపనమువలన గలుగు నుపకారముల కొన్ని తెలియగలవు. ఇచ్చటి విద్యార్థులకు కాయకప్రము నీచును పని కాదని బోధింపబడుచున్నది. శిష్యున కిది ప్రయోజనకారి యగు నంతవఱకు నీచమైనపని యన్నటికీకాలాలము. దేశముయొక్క ధనధాన్యములను వృద్ధిచేయుపరిశ్రమలకు మంచి బుద్ధికాంక్షలు కావలసియున్నారు. గొప్ప పరిశ్రమల నుత్పత్తిచేయుట కెట్టి బంధపడునైన జేతువలసియున్నది. ఈకలాశాలవలన గలుగు నుపకారము లివిమాత్రమేయని యనుకొని వెళ్లిన అదిపారబాటు. ఇదివలయు ప్రవృత్తిభావమునిమిత్తమే స్థాపింపబడిన కర్మాగారము కాదు. సుశిక్షితులగు పౌరుల నుత్పత్తిచేయుటయే దీని ప్రధానోద్దేశము. అందువలన విద్యార్థులకు మతమునకును నీతికిని సంబంధించిన విద్యకూడ బోధింపబడుచున్నది. హిందూమత మునందలి నానా జాతులను విముఖులుగ నొనర్చు సిద్ధాంతములుగాక మన యొకమత్యమునకును నానాజాతుల సమ్మేళనమునకును దోడ్పడునట్టి పరిశుద్ధ ధర్మములు బోధింపబడుచున్నవి. అందఱకు విద్య యంతియుగా చెప్పబడవలయు ననెడి ప్రాచీన హిందూధర్మము ప్రకార మిచ్చట ధర్మముగా విద్యను గణపుచున్నారు. క్రిందితరగతులలో జీతములు లేవు. వైక్యాసులలో జీతము లిచ్చుకొనగలిగిన వారియొద్ద మాత్రము పుచ్చుకొనుచున్నారు. ఇచ్చటి విద్యావిధానమంతయు మన దేశీయుల యధీనమందే యున్నది. సరియైన మార్గమున దేశ చరిత్ర బోధింపబడుచున్నది. మన మేకారణముచే పోననీతికి వచ్చితిమో. ఏమార్గముల నవలంబించిన యున్నతికి వచ్చడమో చెప్పుచున్నారు. ఇట్టిజ్ఞానము లేనిదే యభివృద్ధి యున్నటికి గలుగజాలదు.

బాలకులారా! మీరు జీవయాత్రను జయప్రదముగ జరుపుటకు గావలసిన అనుభవసిద్ధులగు జ్ఞానము మీకిచ్చట బోధింపబడుచున్నది. మీయొక్కయు, మీజాతి యొక్కయు నభివృద్ధి గావలసిన శక్తియు కార్యనిర్వాహక సామర్థ్యమును నిచ్చట యలవడుచున్నది. ఇంతియు గాక మనదేశము యొక్కయభివృద్ధి నిమిత్తము కావలసిన యోగ్యతయు, స్వాధీనత్యాగలక్షణమును నిచ్చటపట్టుపడుచున్నది. ముండుమనదేశమున హింసబోవు నన్నతదేశకు గావలసిన శిక్షను మీరుసాందవి బోలాభములేను. ఈవిద్యాలయమున పనిచేయు నుపాధ్యాయులవిషయమే ఒకమాట చెప్పవలసి. వేమదున్నాను వీరి కార్యమున కేరలము స్వాధీనత్యాగముద్ధితో బాగుకొనినారు. ఇందుగోండ్లలు మనదేశముయొక్క యేమి, ఇంగ్లాండుదేశము యొక్కయేమి గొప్పపరీతులలో నుత్తీర్ణులయినవారు. విద్యా యోగ్యతనుబట్టియొంకను నెక్కువ యధికారమును, పుంకుబడియు ఆదాయమును గల యుద్యోగములు వీరికి లభింపగలవు. కాని అట్టియాశలనెల్ల వీరు వదలివెట్టినారు. వీరిలోముఖ్యులయినవారు వేరీనమేమియులేకుండనే పనిచేయుచున్నారు. తక్కినవిద్యార్థులకులయు కేరలము ఉదరపోషణమునకు గావలసినవానితో మాత్రము సంప్రత్తులగుచున్నారు.

మనము చాలయేండ్లనుండి మన నుత్పత్తిచేరుటకై ప్రయత్నించుచుంటిమి. దానిని మనము నూత్నదృష్టితో దృఢపఱచిపమున జూడలేము. ఇతరులకు మార్గముచూపుటకు మనలో గోండ్ల ప్రజ సరియైన మార్గము నవలంబించిన ధన్యులమగుదుము. ఒకవేళ వీరు తిప్పుదారినిబడి మార్గమధ్యమున నడించినా, నితియు సరియైనమార్గము నవలంబించుటకు మార్గదర్శకులగుదురు. ఎన్నడైన కష్టములెదుర్కొని, మార్గము అంధకారబంధురమై, దాం తెలియక కొట్టుకొనువారి మనస్సులుండునో నేనూహించుకొనగలను. అట్టివారెవరే యావిద్యాలయమును దాని నిర్వాహకులను దర్శించిన ధర్మమువచ్చి వీరు మన గమ్యస్థాన మార్గమును సరిచేయుదున్నాం అని తోచకమానదు. ఇట్టి మహోద్యమమునకై తమ ప్రాణముల నర్పించిన వారి యత్నము సఫలమగునా కాదా యని సంశయించుటయే చాల తక్కిము. ఈ యాశనలందఱు తమపూర్వజన్యమున నీతిజాతులవారి నుద్ధరించుటకై ప్రయత్నించినవారు. పూర్వ సంకీర్తిత్య పరిపక్వమగుభగవంతుడు తిరిగి అట్టిపనినే యాజన్యమందును. నెరివేర్చుటకై వీర ల వినియోగించినారు. వీరికి మన మొనర్చవలసిన ధర్మమేమి? ఇదిబుఱుల భూమియని తనముగ చెప్పుచుందుము. కాని, పాపభూమియైనను, అజ్ఞానబంధరమునకు నిట్టిరాక్షసుల మధ్య బుఱులెల్లు పుట్టగలరు? పూర్వము మనదేశమున పాడిపంటలతో తుల్యమగుచుండిన దనియు, శ్రీపురుషులు దృఢగాత్రులైయుండిననియు, చెగిపోదురు. కాని మనము దరిద్రులముగ నుండునపుడు దేహవారధియు, ఆరోగ్యము యెట్లువచ్చును? మనదేశముయొక్క భావి సంకీర్తిని ఆరోగ్యవంతముగను, భాగ్యవంతముగను, నీతివంతముగను జేయ బ్రయత్నించుటకై వీరు తమజీవితములును వినియోగించుచుండ మనము చేతులుముడుచుకొని కూరుచుండ వలసినదేనా? మన మునిసిపాలిట, జిల్లాబోర్డులు, ముఖ్యముగా జమీదారులు అందఱు దోడ్పడి యీ నుహతార్థమును పోషించుట విధానము.

గయ్యాభిగంప.

[చింతా శంకరదీక్షితులుగారు.] (ద్వితీయ ప్రకరణము).

“దేశదేశమునకును నన్నిరీతి నీడ్చుకొనిపోయెదవలె! నేనేమి పాపము నొనర్చితిని. గోవిందరామ్! నీకొక నమస్కారము. కిసాయివానిచేతి బడిన గొడ్డుచందమైన నాబతుకు నింకను, నీమామణవచనములచేత మఱింతి చింతాపణగా నొనర్చదవేటికి! ఇంక నైనను నావైదయరాదా?” అనియొక పురుషుడు తనకంటె వయసుకంటె యేండ్లున్నయొకతనతోడి ప్రయాణికుని దీనిముగా వేడుకొనుచుండెను.

“మూర్ఖ! లాల్ దాస్! నోయమూనికొని నా వెంకటబడి, నేనెచ్చటకేగిన నచ్చటకువచ్చు. తేనియెవల, నీచెప్పిన నీకు బుద్ధి చెప్పెదను. మర్యాదగల కుటుంబీకుడవని నీజాతుని నేతెండాడితినిగాని, నన్నీరీతి మోసపుచ్చి, నాప్రాణములను గూడ యత్నించునా! నాసంసారమును, నామనోభిప్రాయమును, నాజీవనమునునైతిమి పాడుచేసెనది నీ నేలక్ష్యమందెమిచ్చట కొకక్రొను మారమనికాదా వింటిమి! కానయ్యి ఆహంతికు రాలినెందునూడ వేదకెదముగాక! నాప్రాణములన్నంతవఱకు భగవంతునిసాక్షిగా నేనొనర్చినయాధిగోళపథమును నేనెవేర్చినకీ మామ. ఆహంతికురాలిని వధించి, లోకమునకుపకారము చేసెదను” అని గోవిందరామ్, పండ్లు పెట్టెట్లు గొఱుచుచు, నుమారు బదియేడేండ్ల ప్రాయముగల్గి, తానసభివించిన కష్టములచే నడుచుటచేసియునోపక తేనితనసహచరునితోపల్లెను.

తనమరవసనభవింపుచు, మారుమూలకైన, గోవిందరామ్ మఱింతి మండిపడునని, యూహించి, లాల్ దాస్ తన భిన్నవదనకై, బోహదేశమున, విసుగుగా నడుచుచున్న తన మిత్రునివెంట బరువెత్తవోచ్చెను.

ఇప్పుడును లక్ష్యమందెరమునజేరి, ఆయూరునకు చివరగానున్న సుత్రమన తిమభుజములయందున్న సామానము వింపుకొని వంటయత్ని మొనర్చిరి. గోవిందరామ్ తనసహచరుని వంటగావింపుమని యాజ్ఞాపించి, తానూరిలోని కేసును,

“ఈయూరిలో నాహంతికుర! అండునేమో, పరికిరించినచ్చెదను. తలదుకొనినప్పుడెల్ల నిన్నుగూడ పరిమార్చవలయునను గాఢోద్దేశ్యము న న్నావరించుచున్నది.” అని భీకరముగా నరచి తానేగెను.

లాల్ దాస్ సామత్రమున గూరుచుండి, తనపరవసనభవింపుచు, సావకాశముగా తనవంట యత్నము నొనర్చుచు

ఎట్టుకేలకు రెండుగంటలకు దినుపదామునెల్ల సమకూర్చుకొనెను. ఇక గోవిందరామూరిలోనికి పోయి, ఆగివహిటునం దాగుచు, మాటలాడినవారితో మాటలాడుచు, తన హంతకురాలి నన్వేషించుచుండెను. తనకగడకవారి నెల్లర నాత ప్రేరిండ్ల ప్రశ్నలను వేయించుండెను.

“ఆయ్యాతమరీయూరున నెంతకాలమునుండి వసించుచున్నాడు” ఈప్రశ్నకు సరియగు సమాధాన మెవ్వరైన నిచ్చిరని,

“ఈయూరున కా కాలమునందెవ్వరైన నిట్టిలక్షణములు కల్గినమాడంశపు శ్రీయరుదెంచినదా?” దీనికిగూడ నెవ్వరైన తనకు దృఢీకరముగు సమాధానమిచ్చిరని,

“అయ్యే, ఈయూరున నెంతకాల ముండినది? ఇచ్చట నుండి యెచ్చటకేగినది?” దీనికిగూడ సమాధానమువయించెనేని, దానిని తనపూర్వదయును నీల్చి, తిరిగి గోవిందరామూరి వెంబడిసందరించుట కారంభించును. పాపమోతనీకెట్టిగతి సంభవించెను! అందకత్రెయిని యొకానొక శ్రీ నీతడు వివాహమాడి యుండెను. ఆమెకుకొడి తనకుకాబోవునట్లుకు ధనవంతుడని యాసంబంధమును ప్రోత్సహపఱచెను. వివాహసంతరము భార్య భర్తలిక్కడను, రెండు సంవత్సరము లత్యుత్సాహముతో జరిగెడి. కాని, యేదియో దురుదృష్ట్యముతో వానిభార్య, వాని ప్రాణములను పీడు యత్నించెను. ఆమె కీముద్యమమున మఱియొక శ్రీ కూడ తోడ్పడ, నొకయ్యర్రాత్రమున వార లెవ్వరును, వానికి వివాహమునుబెట్టి, పలాయితలైరి. దైవకళమున, గోవిందరామ్మిత్రు లాయుర్వరునప్పోయనకొంతకాలమున కాతని నీయవస్థయందు గనుగొని, విశ్వప్రయత్నమువై వానిని పునర్జీవునిగా నొనర్చిరి. ఆభార్య తన తండ్రియంటికైనను బోలేదు. నేఱుగ నాకూడవత్తేని గూడి, యొకపురమున గొంతకాలము కాపురముండి, హతాత్తుగా నదృశ్యమాయెను. గోవిందరా మామెచరిత్ర సంతకవట విశదముగా గనుగొన జాలెనుకాని, అవై నాతనికి సాధ్యముకాకపోయెను. తత్కాలముననే, ఆమెతండ్రియగు లాల్ దాసునుగూడ వెంటబెట్టుకొని యాత హమారు సంపించుచు, చాలగనంబడినవారిని, వైశ్యులను వరుగుగా నడుగుచుండెను. ఆతనిగతి యెట్లున్నది? తినుటకు దిండిలేక, కట్టుకొనుటకు బట్టలేక, దైన్యావస్థలో మునిగియున్న నిఱుపేద, యాచార్లమై బయలుదేరగా నాతడెగిన ప్రతియంటను, వాని పుట్టుపూర్వోత్తరములను గనుగొనుచు, తేనిపోనీతికుల నొక కొన్నింటి నుచ్చరించి, విజయగల యాతనికాలమునెల్ల ప్రాదుచేసి, చివరకు దమ్మిడినైన వానిహస్తములయందంచక, పంపివేయు, ధనికులయింద్లముంగిట వృక్షగా సంచారముచేయు విరాధానగిగతి నిండుకస్యరణమి చివ్వికొనిరాదా?

మధ్యాహ్నమునకును, గోవిందరామ్ వివిధమున సంపదించి, తనకులకునును, విశేషముగా ధనవంతులను, పరోపకారియునగు తుకారామింటికీ, సాయంకాలమేగి, వానిసహాయము నీవిషయమున సమకూర్చుకొనవలయుననియు నిశ్చయించుకొని, సుత్రమున రేగి, యెచ్చట తనకై వేదియున్న వృద్ధుని జూచి,

“మామా! ఇంతవఱకు నిర్భయమును దురదృష్టవంతులమే. సాయంకాలము తిరిగి నే నూరిలోనికిపోయి, మనకులకుడగు తుకారాముగహాయమునుగూడ కొరచెను” అని పల్కెను.

కావలెను

నమ్మక మైనట్టియు క్రొత్తమార్పులతో కూడినట్టియు న్యాపారమును కొనసాగించుటకు ప్రధాన ఏకేంటును, జిల్లా ఏకేంటును, డివిజను ఏకేంటును కావలెను. వారికి నెలకు రూ. 20 లు మొదలు రూ. 50 లు వరకును జీతములు ఇచ్చుటయెదను. వైగా ఆలవెన్నులకూడా యుత్త్యులయెదను. పనిచేయు సమర్థతనస్పృహరైనము కలిగినట్లు సర్టిఫికటు, లండ్రివలెను. కొద్దిపండిమాత్రమే కావలెను. ఇచ్చ మున్నపారు వెంటనే ఈవిధమ చిరునామాకు వ్రాయవలెను.

వి. యస్. సంగను,

కార్యదర్శి.

ఇండియా ప్రావిడెంట్ కంపెనీ,

31-వ. తేనువీధి, తిరుకల్గిక్కణ్ణి చెప్పవలెను.

సామ్రాజ్య రాజన సభ.

గో. మార్చి 25:— నేటియుదయమున ప్రైవేటుగాయి గా వచ్చియున్న గో. మార్చి 25:— నేటియుదయమున ప్రైవేటుగాయి

గో. మార్చి 25:— నేటియుదయమున ప్రైవేటుగాయి

గో. మార్చి 25:— నేటియుదయమున ప్రైవేటుగాయి

గో. మార్చి 25:— నేటియుదయమున ప్రైవేటుగాయి

గో. మార్చి 25:— నేటియుదయమున ప్రైవేటుగాయి

గో. మార్చి 25:— నేటియుదయమున ప్రైవేటుగాయి

గో. మార్చి 25:— నేటియుదయమున ప్రైవేటుగాయి

గో. మార్చి 25:— నేటియుదయమున ప్రైవేటుగాయి

గో. మార్చి 25:— నేటియుదయమున ప్రైవేటుగాయి

గో. మార్చి 25:— నేటియుదయమున ప్రైవేటుగాయి

గో. మార్చి 25:— నేటియుదయమున ప్రైవేటుగాయి

గో. మార్చి 25:— నేటియుదయమున ప్రైవేటుగాయి

గో. మార్చి 25:— నేటియుదయమున ప్రైవేటుగాయి

గో. మార్చి 25:— నేటియుదయమున ప్రైవేటుగాయి

గో. మార్చి 25:— నేటియుదయమున ప్రైవేటుగాయి

గో. మార్చి 25:— నేటియుదయమున ప్రైవేటుగాయి

వారు ఆయనచాల శోచనీయము. హిందూదేశము బ్రటిషుసా

దాసు గారు

నేను సుమారు గుంజువరమునంద హిందూదేశములో

దాదాభాయి గారు

మాది వ్యాపారము మాత్రము పదిహేనువేలము గవ

యద్యము పూర్తియగుచున్నది. హిందూదేశము

సర్ ఫజల్ ఖాన్ కరీంఖాన్.

ఆనాయకత్వ పట్టిని గురించి అనేక విషయములు

సామ్రాజ్య రాజన సభలో ఇప్పుడు ప్రాంతీయులను ముం

వైస్రాయి గారినుగుణములను పొగడి వారిని మరొకరి

గో. నవీ గారు.

దేశములో అక్కడక్కడ ముఖ్యముగ బెంగాలులో

ప్రభులనభివారు సంయుక్త రాష్ట్రములకు యిప్పుడు

వైస్రాయి గారిని గురించి వారు ముందుమాట్లాడినవారు

నెటాలి వాడు గారు

గో. త్రేపారకాలము స్థాపించవలెను విద్యావ్యాప్తము

రామారాయనింగారు

వ్యవసాయదారులు భూమిని బాగుచేసికొనుటకు గవ

అప్పాయి గారు.

ఈదేశములో యూరోపియనులకు రాజధానికాసన

పండిత మదనమోహన మాలవియా గారు.

గో. గో. గారిమరణమునకు దుఃఖించుచు, గో. గో. గారిసుగుణ

సర్ యస్. పి. సింహాగారు సర్ అలీ ఇమాంగారు,

హిందూదేశమునందు హిందూ ప్రభువుగారి యంతటి

రాయసీతా వాధరాయ.

వైస్రాయి గారిని మరొకరికాలము హిందూ దేశము

రాజాభిలాష్ పోల్ సోగు.

సంయుక్త రాష్ట్రములలో విద్యావ్యాప్తము ఇండియా

సర్ విలియం మేయరు గారి జవాబు.

య్యము చేదనని నేను యిప్పుడనుకూలమదానగాను
కైస్తవుల ప్రతినిధులు కావని సభలలో తేదనయు
కైస్తవులలో విద్య అభివృద్ధి జేయటం తేదనయు అనిరి. దాను
కైస్తవులు. వారు కావని సభలలో సభ్యులుగ నుండుట
మొదటి మాటకు జనాబు. ఇక విద్యావిషయము. వివరణ
భర్తమున కైస్తవులలో విద్య చక్కగ వ్యాపించినది. ఇందుకు
మిషనరీలు కందనీయులు.

గవర్న మెంటు సెక్యూరిటీలు కల వారికి యేవిధమున
యిబ్బంది కలుగకుండ చేయుదును.

యధ్యక్షులగు గాను ఇండియా చేయవలసినంత సాహ
య్యము చేయలేదని ఆటంకము అనిరి. ఇండియా మెంటుగా
రములకును విలువ గల వస్తువులను యిచ్చినది.
ఇండియా తరిగితేనదిట్లమగు రెండుటలు నేనను యిచ్చినది.
ఇంతేగాక యుద్ధసామగ్రికూడ సాహాయ్యముచేసినది. ఇం
డియా చేసిన సాహాయ్యము బహుస్వల్పముని యెవరైన యను
పక్షమున నేను ఓర్చును. ఏలనగా ఇండియా సాహాయ్యము
నందలి యితర దేశములకన్న తక్కువచేయలేదు.

వైస్రాయగారి ప్రశంసము.

వైస్రాయగారు దేశముయొక్క ఆర్థికస్థితిని గురించి
మాట్లాడును. గోధుమల విషయమున, పశ్చిమకాశీవృద్ధిని
గురించి దొరతనమువారు ఆలోచించుచున్నారని చెప్పి, తరు
వాత ఈ క్రింది విషయములను చెప్పిరి: భూమి
మీద జరుగుచున్న యుద్ధము, నాకార్యధ్యక్షుకూడ
మనకు అనుకూలముగ నున్నది. జర్మను సవ మైరెసులకు కొద్ది
విజయము కలిగినవారే? సవ మైరెసులు చేయుపనివలన యు
ద్ధముయొక్క ఫలితములు తేలవు. టర్కీకూడ తాను ఆకలం
బించిన పద్ధతులను యిప్పుడెప్పుడు గ్రహించుచున్నది. నేను
పండియను గల్లుకు, బాస్రాకు వెళ్లి, ఆచటిరాజకీయ ఆర్థిక
స్థితులను కనుగొంటిని. యుద్ధభూమిలోనున్న సేవలను చూచి
తిని. వారు చాలసంతోషము కలిగినది. బాస్రా పరగ
ణా మ. విశిష్ట రాగలదు. బాస్రా పట్టణముకూడ చక్కని
రేవు పట్టణము గుటకు వీలున్నది. సీతొష్టస్థితులు
ఉత్తరభాగములో వలె యుండెను. హిందూదేశపు ప్రజలు
వలసపోవుటకు మంచి అనుకూలముగ నున్నది. సంయుక్తరాష్ట్ర
ములలో కార్యనిర్వాహక సభను స్థాపించుటయిప్పుడు అం
గీకరించవలసిన ప్రభువుల సభవారు రాజుగాని ప్రార్థించినమా
టను నేను విన్నాను. కావున సభవారుకూడ కోరికలు తో
చెదు. కాబట్టి కార్యనిర్వాహకసభను పెట్టుటకు పార్లమెంటు
అంగీకరించలేదనుభయములేదు. హిందూదేశమునందలి ఆభి
వృద్ధిని సరిగా తెలియని ప్రభువులు ఎవరో నుగురు, ఇండియా
గవర్న మెంటు, ఇండియా సెక్రటరీ హిందూదేశపు ప్రజల ఆభి
ప్రాయముననుగుంచి పార్లమెంటుయెదుట వెట్టినట్లును తోసి
వేయుట చాలా ఘోరముగ యున్నది. కార్యనిర్వాహకసభలను
స్థాపించుపద్ధతి ఇండియాలో పాతుకొనిపోయినది. దీనిని మీ
వేయుటకువీలులేదు. కార్యనిర్వాహకసభలను యేర్పరచుట
గవర్న మెంటు కంతోబలముగానుండును. ప్రజలనిస్సృహ
చెందవలసిన అవసరములేదు. ప్రభువులసభచేసి ఏదనినలన కొంత
ఆలస్యముగను. దిను సంయుక్త రాష్ట్రములకు కార్య
నిర్వాహకసభ వచ్చునని వారు నమ్మకము కలదు. సర్
ఆలీ ఇమాముగారు నాకార్యనిర్వాహక సభలో యుండు
ట చాలాభాగ్యముగ నున్నది. ప్రజాక్షేమబిల్లును, ఆస్సాముల
కూలిబిల్లును, అంగీకరించి తీర్మానించినందుకు సభ్యులకు నా
కందనములు. నన్ను, నాపరిపాలనను గురించి మాట్లాడినందుకు
కందనములు. నేను ఇండియాను ప్రేమించుచున్నను, ఈదేశ
ములోనేయుండి కొంతకాలము నాధర్మమును నేరక్ష్యకర
ననియున్నను, నేను యాదేశములో యెక్కువకాలముండు
విషయము నాచేతులలోలేదు.

తిరిగి భూనివాసు సమావేశమునునది తెలుపకుండ అస
భను నిలిపివేసిరి.

ప్రపంచ చరిత్ర.

ఇదివరకు రెండు సందర్భములు జరిగినవి.

ఇం దెన్ని దేశములు చరిత్రలందు నుండునో ముగి
భాషలో లిగినవివరములతో కథలను తిప్పించి ముగించుట
చిందాపద్ధతి సంవత్సరములకు (చిందాపద్ధతి ౧౦౦౦
భాషలు) ఏ సంవత్సరము, చిందాపద్ధతి ౧౦౦౦
ప్రపంచ చరిత్ర. ప్రపంచ చరిత్రమును, సర్వ
స్వరము చిందాపద్ధతి ౧౦౦౦ ప్రపంచ చరిత్రమును,
వలయువారు. గా. వాదనాస్థితిని రావు, ఎం.ఎ.,
విల్లెంజి కేట, మదరాసు. అని వాయుడు

సానికవార్తలు.

29-వ తేదీ సోమవారము

చెన్నైలో యార్థిక సంఘమువారి సభ సా. 6-0

30-వ తేదీ మంగళవారము

కార్యాలయము సెక్రటరీ మిటింగు సా. 5-15

దీపములవేళ. — నేడు, రేపు సాయంకాలము
6-49 గంటలకు దీపములు వెలిగింపవలయును.

కాలమానాస్థితి. — నిన్న సభికోష్ఠ స్థితి 98 మాత్రలు
అధికమాస్థితి 74.9 మాత్రలు.

క్రికెట్ మైదాన గోకేలుగారు. — నేడు సాయం
కాలము 6 గంటలకు మైదానములో హోమల్ గా. డాక్టరు
టి. ఎమ్. వాయర్ గారు గోకేలుగారి చిత్రపటము బహి
రంగకరించెదరు.

సాంఘిక సేవా సమాజము. — రేపు సాయం
కాలము 5-15 గంటలకు బిషపు హానులో జరుగు ప్రతి
పాఠశాలిక సభయందు గా. రామచంద్రరావుగారు ప్రసం
గించెదమని వాగ్దాన మొనర్చెదరు.

శారదాసంగీత సభ. — రేపు శనివారము సాయం
కాలము 5 గంటలకు తిరువళ్ళిక్కేటి వీరరాఘవ మొదలి వీధి
నెం 81-82 రు శారదాసంగీత సభరత్నము విజయాయించి
గొన విసేదము గావించును.

ఎస్. వి. ఏ. ఏ. — రాజాజీయగోపాల్ ఫుట్
బాల్ టీమ్ మెంటు పీఠిలెలలో జరుగునని యిదిగఱకు
ప్రకటించబడియున్నది; ఎంట్రిల యాలస్యమువలన జూలైమాస
మునకు మార్పుబడినది.

ఆర్యయువజనసంఘము. — రేపు శనివారము సా
యంకాలము 6 గంటలకు టంకనాలవీధియందలి ఏ.వి.ఇ.క్లబులు
హాలులో నొక సర్వజనక సభజరుగు; వెస్టికళాకాలకు
సంబంధించిన ఎస్. సి. గోపాలాచార్యులుగారు శ్రీరామ జన
మును గూర్చి యుపన్యాసించెను.

ఇంగ్లీషు మెములు. — రైలుబండి సకాలమునకు
వచ్చునెడల, ఇంగ్లీషు మెములు రేపు శనివారము తెల్లవారి 7
గంటలకు మదరాసు పోస్టాఫీసునుండి బ్యాండాచేయబడును;
ప్రత్యేకపు పోస్టువాళ్ళు గలవారిసంఘము నేటిరాత్రి 8
గంటలకు బహిరీకరించెదరు.

దక్షిణ హిందూదేశ ప్రాచ్యసమాజము. —
ఎల్లండి యాదివారము సాయంకాలము 5-30 గంటలకు ఆన్సా
పిల్లవీధి నెం 98 రు ఉపాసనామందిరమున విత్తయ్యగారు
రుపాసనాకర్మమును నిర్వహించి యాంక్షేయమున అనుభవనీధ
మైన మతమును గూర్చి బోధించెదరు.

ఆంగ్ల యిండియన్ ప్రావిడెంటు ఫండు. — ఇరు
వదియే నిమిషమున సంవత్సరపు తేనరలు
మిటింగు ఈనెల 31-వ తేదీ బుధమువారమునాడు సాయం
కాలము 6 గంటలకు ఎక్కువ హాస్టేషనుమందిరమున
జరుగును.

సీనియరు హార్బరుమేస్టరు — వచ్చెడు జూలై
నెల 26-వ తేదీ వాటికి 55 సంవత్సరముల వయసుగ కారణము
చెరి రిటైరుకొవలసియున్న వీరు (జి. ఏ. ఇవాన్సుగారు)
తిరిగి యుద్ధివారు సంవత్సరములను రిటైరుకొని వెళ్ళుటలే
దని యానమును బరిగెన పోస్టుప్రెస్టెలసభలో తీర్మానింపబడినది.

పోస్ట్. — చెన్నైలో పచ్చయిప్పు కళాకాల ప్రధానోపా
ధ్యాయుడు జే. సి. గోల్, ఎస్. ఏ. గారు ఇంగ్లండుకు
వెళ్ళుమిత్తము కడిదిన సోమవారము సాయంకాలము రైలు
మీద కొలంబోకు వెలుదెలిరి. వీరిని మీమికోలుటకు విద్యా
ధులును విహితులును కలుపున రైల్వేస్టేషనునకు విచ్చేసి యం
డిరి.

ప్రెస్టుయూనియన్ క్లబ్బు. — క్లబ్బుసామను వ్యా
పారము చేయువారు ఈక్లబ్బు మెంబరులకు మొగ్గుసాయం
కాలమువారాతీర్థము నొసంగిరి; వేంకట రామానుజము
నాయుడుగారు ఆతిథ్యకులకు కృతజ్ఞా పూర్వమైన యభి
వాదముల నర్పించిరి. ఏ డెన్ అందు కంకెనీ యజమానుడు
శ్రీవాసాచారి గారితరులకు కృతజ్ఞా పూర్వముగ కొని
యాడిరి.

ఆర్యధర్మ ప్రవచన సభ. — పచ్చయిప్పుకాలేటి
సంస్కృత పండితులగు బ్రహ్మశ్రీ లక్ష్మణమూరిగారు, ఎల్లండి
యాదివారమునందు 8 గంటలు మొదలు సాయంకాలము 6
యందలి ప్రాగ్రసేపు యూనియన్ పాఠశాలయందు. శ్రీభాగ
వతి దేశమస్కంధమందలి, ముఖ్యసా రాంశమును, “శ్రుతిగీత”ను
వేదార్థముతో నుపన్యసించెదరు. టిక్కెట్లులేవు. అంగటుకు
విచ్చేసి శ్రవణానందము నందుదురని కార్యదర్శుల ప్రార్థన.

మదరాసు పార్లమెంటు. — కృత్తి సంబంధమైన
పనియొక్క యాటంకమువలన తమ రజిస్ట్రాలాదివాహకాసనము
నిపుటికి నిలిపివెట్టి వచ్చెడి యేటిల నెల 18 వ తేదీని జరుగు
ప్రత్యేకసభలో రెండవపర్యాయము చదువుటకంగీకరింప వల
సినదని కే. శ్రీనివాసయ్యంగారు శనివారమునాడు పార్ల
మెంటువారి నడుపుదురు. ఈ వ్యాయమైన ప్రార్థన యంగీక
రింపబడునని నోటిసు లిఖ్యబడియున్న తీర్మానములు శని
వారమునాడు బ్రతుకొనబడునని అనివిసెంటు దొరసానిగారు
వాయుచున్నారు.

మదరాసు మెడికల్ రిజిస్ట్రేషన్. — ఈ నెల
29వ తేదీ మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు స్వస్థ జెనరలుగారు రా
యవేట యందలి తమ యాసీసులో 2, 8 తరగతుల యైల్డ్
శేటులకు సంబంధించిన వోట్లను పరీక్షించి రెక్కించెదరు.
కాబట్టి యెల్దరులు తమవోటింగు కాగితములను నిర్ణీతమైన
గడవులోపల పంపుకొనవలయు. ఈయెల్దకునకు నిలిచిన
క్యాండ్డిడేట్లు స్వయముగాగాని లిఖితరూపముగ నిర్ణయింపం
బడిన తమ ప్రతిభిమాలముగా గాన జరయుటెట్లు రెక్కించు
నపుడుచూచుచుండవచ్చును.

ప్రకృతిశాస్త్ర సంఘము. — ప్రకృతిశాస్త్రజ్ఞాన
మును వ్యాపింపజేయు మద్దేశముతో 1918 వ సంవత్సరమున
రెరి మంది మెంబరులతో నారంభమైన యీసంఘము నందిపుడు
ప్రకటింపబడిన నివేదికము ప్రకారము 45 మంది మెంబరులు
న్నారు. రాష్ట్రీయ వాస్తవ్యులగు ప్రకృతిశాస్త్రజ్ఞులనేకులు
గౌరవాధ్య సభ్యులుగ చేరియున్నారు. ప్రకృతిశాస్త్రమునకు
సంబంధించి 1918 వ సంవత్సరమున 9 యుపన్యాసము లొసంగ
బడినవి. 1914 వ సంవత్సరమున రెరి ఉపన్యాసము లొసంగబ
డెన. ఈయుపన్యాసములు మాత్రమే కాక, పట్టణమందలి వివిధ
భాగములలో ఆంబ్యులెన్స్ క్లబ్బులు వెట్టి జరుపుచున్నారు.

గోవిందప్పనాయక్ పాఠశాలయొక్క పూర్వ
విద్యార్థుల సంఘము. — ఎల్లండి యాదివారమునాడు
పచ్చయిప్పుహాలులో వై పాఠశాలయొక్క గోల్డెన్ జూబిలీ
యెత్సకము నిర్వహించబడును. దివాన్ జహూర్ షి. లాజ
రత్నము మొదలియారు, సి.వి.ఇ. గారైన సాధికత్వము వహిం
చెదరు కార్యక్రమము — ఆపరాధము 1 మొదలు 2 గంటల
వఱకు సంభాషణలు, సంగీతము; 2 మొదలు 2-30 గంటల
వఱకు ఇంగ్లీషుల ప్రదర్శనము; 3-30 మొదలు 4 గంటలవఱకు
ప్రమాసనము మొదలైనవి; 4 మొదలు 5 గంటలవఱకు ఉపా
హారములు; 5 గంటలకు సర్వజనక సభాసమావేశము.

బి. ఎల్. కోర్సుమార్పుగూడనని తీర్మానిం
పబడును. — మదరాసుకేట అసోసియేషనువారు గా.
బి. ఎల్. కోర్సుగారి యగ్రాసనము. వీరియ క్రింద
కడచిన 22, 23 తేదీలను ఆసీని సభలలో, ఈ క్రింది
తీర్మానమును ప్రస్తుతమువారికి పంపుట కామోదింపబడి
నది: — “బి. ఎల్. కోర్సులో వేరేమిదానిని సేవించుచేసిన
మాన్యులనాకర్షణములు, అంతేకాక సోమైన వ్యాయకాస్త్ర
భాషము సంపాదించుట కంటకములు, కార్యప్రతిభుత్వము
వారామాన్యుల నంగీకరింపకుటకు సోమైనవి, ఈవిషయ
మును సహేతుకముగా తెలుపుచు ప్రభుత్వమువారికి మిమోర్స్
యలుపంపు నిమిత్త యొక యుపసంఘ మొనర్పబడుడి”

ఆంధ్రపత్రిక

1915-వ సం॥ మార్చి నెల 26-తేది

శుక్రవారము.

హర్షింజి ప్రభువు అధికారకాలము

మనహార్షింజి ప్రభువుగారి నిష్క్రమణము యందు నైదు సంవత్సరముల అధికారకాలము ఈ సమాజము మానముతో సంతోషించుచున్నది. పిరు మన భూమిపై కాలి పెట్టినదాది మన దేశచరిత్ర మున కొక కొత్తయుగము ప్రారంభమయినది. ప్రాతేహృదయ వేదనలు పట్టాపంచలైనవి. వంగ రాష్ట్రవిభజనమురద్దయినది. ప్రాచీనహస్తి నాపురము భారతభూమియొక్క సుప్రఖ్యాతరాజధాని మరల తన పూర్వస్థానము నాక్రమించుకొనినది. విద్యా పద్ధతినివినబడినది. తదర్థము వ్యయమగుదనము దిన దినమున హెచ్చుచుచున్నది. రెండు సవన విశ్వ విద్యాలయములు స్థాపితమగు స్థితియందున్నవి. మూడవదిమాపుమేరలో కానవచ్చుచున్నది. ఇందు రెండు కొంచె మించు మించుగ ప్రజాపాలితములు. ఆర్థికవ్యవస్థలో కూడనిట్టిమార్పు లేకానవచ్చుచు న్నువి. అట్లు భూమిబోజకాని తీసికొన బడకుండిన గిన్నెములు అప్పును హైందవ భూమిలో తీసి కొన బడవచ్చుననితీర్మానమైనది. దిండిగొల్లకల్లాచి నైల్వేశాఖవిషయమున నింకను కొంత వివాద ములు జరుగుచున్నను జిల్లాలోగ్గులు నైల్వేశాఖ లను వేసికొను విషయమున రనూరము స్వతంత్రములయినవి. దినదిన ప్రవర్ధమానమగుచుం డిన నై ని వ్యయము యుద్ధకాలమైనందు నిచ్చడంత మాకు మనుజులు ముందుకు లేదు. ఇప్పటి సంగ్రామమున మనవైద్యముల కగు వ్యయము విషయమున గూడ ఎక్కువవ్యయము అంగీకరించు భరింపవలసి వచ్చియున్నది. పరిశ్రామిక విషయమున ఇండియా కార్యదర్శిగారి ప్రాతేయత్తు వింటును బాధించుచున్నను కొంత యుదాహరణు కద్దతయే యవలంబింప బడియున్నది. స్వల్పముగా సహాయముగూడ జరుగుచున్నదని నమ్మగలము. న్యాయ విషయమున హార్షింజి ప్రభువుకాలమున, రెండు సంవత్సరములు చేయ బడినను నాది నుపయోగించుట యందు తేడాధికారులు ప్రాతేయత్తు చేతను ప్రభువులు ఎన్న రిపోలేమింది కావలెనను కష్టకట్టక పోవుటచేతను కష్టకట్టక పోవుట యట్లుండి కావచ్చును కేసులందు ఫరీదువులము కేసులందునలె హార్షింజి ప్రభువు ప్రతిమానముగ వయమాపుట చేతను ప్రాతేయత్తుల కాలమునందువలె అనర్థములు వాటిల్లలేదు. పీని యన్నిటికంటె హార్షింజి ప్రభు పాలనవలన గలిగిన ఉత్పన్నములగు ఫలము మరెవ్వరికీగలదు. అది వాటిత పాలకులకుగల సొంబంధమున జెందినవార్యు. హార్షింజి ప్రభు అదాల్తదారులైన తానును మనలో కొంతమను నాదర్శముతో ప్రవర్తించి మానవ సమాజత్యమును తలచుకొని మననందరులు పట్టి గోప్రకాశో నీకుములు గుడుచు చుండినప్పుడు తన సొంత స్వయమునై వాటి కథయమిచ్చుట చేతను

మనకును సధినివేశములకును నుండవలసిన పర స్పర సొంబంధములను గురించి యుపన్యసించుచు సమానముగా నిచ్చుచుచుకోలుండ వలెనని నిరా మాటముగా వాదించుటచేతను యుద్ధారంభము నున జోడనే జంకుకొనుటలేక పూర్వపు ఆచార ముల నట్లున్నవివేసి కేలుపు నలుపు విభేదములు చేయక పాశ్చాత్య రచనంగముల పై భూమికమున నాంగ్ల సామ్రాజ్యమునకు రెండవ సామ్రాజ్యమై బరిగిన జర్మనీ సామ్రాజ్య పీఠులను నెదిర్చిపోతి యుత్తుమి కారవముల నందుటకు హైందవ యోధా గ్రేసరుల నియమించుట చేతను తుదకు నిన్నటి దినము సంయుక్త పరగణాల కార్యనిర్వాహక సం ఘప్రకటనమునకు ఇంగ్లండునందలి ప్రభువులసభ చేసిన యాతేపణకు హైందవ ప్రముఖులు భయ ముంద వనసరములేదనియు ఆసభయందలి స్వల్ప సంఖ్యాకులగు ప్రభువులకు హైందవ ప్రవృద్ధి యుద్ధము కాలేదనియు వారుమాత్రమే అంగ్ల పరి పాలక సభ కానందున ప్రజాప్రతినిధి సభలోనిది తప్పుక విషయము కాగలదనియు హైందవ సమస్య లిజెరలు సమస్య యనునవిగిదిని పలుకుటచేతను ఇవి యన్నిటికంటె నెక్కువగా హార్షింజి ప్రభువు మన లోకమాన్య చరిత్రుని గోకలేను తనమిత్రుడుగా నుడువుటచేతను హైందవ భూమియందలి ప్రజా స్వాతంత్ర్యార్థముగ సర్వసాగరక ప్రజాలో సమా నమయిన ప్రజగాని ఏదో పరిపాలిత మగు నల్లమూక కాదనుట లోకమునకు నెల్లదీయయినది. ఈదేశపునాత్మకారవము హార్షిం జి ప్రభువు రాకముండుండిన దానికంటె నివృథు నూరు రెట్లభివృద్ధి యొనదనినను సతితయోక్తిగా ను మేమిదివరకొక పర్యాయము నుడివిన్నట్లు హార్షింజి ప్రభువును పరిస్థితుల నుల్లంఘింపలేనివాడే యగుటచేత సూక్ష్మవిచారణకుబూనినచో ముందటి ప్రవృద్ధికారకై యెన్నియో లోపములను కనుప పరుచుచున్న యెనను మొత్తముమీద విచారించి తిమేని మేము పైనివర్ణించిన చరిత్ర కథనమును మాత్రము కాదను వారుండ జాలరని ఘంటాపథ ముగ జెప్పుగలము. హైందవ భూమికి నింతచేసి ఇంత కారవమును కల్పించిన ప్రభువరునికి తలపించిన పరిస్థితులను శలంచి కొంటిమేని. అతని యోధార్యమువేయిమడుగులు ప్రకాశవంతములు కను పింపక పోదు. హైందవ భూమికి మొదటి మేలుచేసినతోడనే దుర్గాధిపతి ప్రభుని దుద ముట్టంపనే ప్రయత్నించిరి. వైవవశమునభార్యాభ ర్తలు ప్రాణాపాయమునుండి తప్పించుకొనినను హార్షింజి ప్రభువరునకు గాయములు మాత్రము తగలక పోలేదు. ఇదిగడచిన కొంత కాలమునకు మన ప్రభువునకు తోడు నీడగనుండి సర్వకార్యములసాయమగుచుండినభార్యావియోగ ముకలిగి అన్నియునుండ యుద్ధమహంతరముగపిం గునలె వైబడి అతని పుత్రతర్తమును కొని పోయెను. భార్యను పుత్రుని జూచు భాగ్యమును నను సతినికి లేదయ్యె. రాజ్యకార్యధర్మాసక్తువిది యెవ్వయు కలంచ జాలవనుటను ప్రదర్శించుచు హార్షింజి ప్రభువు యుద్ధకాలమున నిహైందవ సామ్రాజ్యమును హాయిగా నడుపుటకు కంకణము పట్టెను. బయటికలత ల్లుండ లోపలను కలంతలు లేకపోలేదు. ప్రాతేయత్తులముల నుండి వచ్చిన గుష్టలమును పాయలేదు. హత్యలు, బుడిపాటులు, అల్లురులు అన్నియు నుండుచు నేయున్నవి. పీని నన్నిటిని ముంగిరికొని ఇంత యోధార్యముతో నింతిశాంతముగా రాజ్యపాలనమొనర్చిన రాజప్రతి నిధి హార్షింజితప్ప మనచరిత్రమున వెదకినను మరె మొక్కడును దొరకునా? కాని ఈమెరు సంవత్స రములలో హార్షింజి ప్రభువు అనేక విషయములకు బునాదిత్రవ్వించినా కాని నిర్మాణకార్యముకను

ప్రారంభమగునను చేయలేదు. యుద్ధము వచ్చి యన్నిటిని నా పి యున్నది. నూ తి న ధిల్లీ ప్రారంభమయినది పూర్తి కావలసి యున్నది. హిందూ విశ్వవిద్యాలయ మహమ్మదీయ విశ్వవిద్యాలయము లింకను రావ లసి యున్నవి. విద్యావిషయక పరిశ్రామిక విష యక ప్రారంభములలో పనితీగంత జరిగినగాని ప్రారంభించి నంతలకు ఫలముండబోదు. హార్షింజి ప్రభు నీడన గా. సల్ విల్లియము మేయరు పూని యుండు నార్థిక సంస్కరణములును ఫలోన్ముఖము లగుటకు కాలమవసరము. సంయుక్త పరగణాల కార్యనిర్వాహక సంఘమునకయ్య అధినివేశముల లోని హైందవుల హక్కులకయ్యను హార్షింజి ప్రభు వుగారింకను పరిశ్రమచేయ వలసియున్నారు. ఇండియా కౌన్సిలు విషయమునను పరిశ్రమ జరుగ వలసియున్నది. అప్పటి యనసరములకు తనహృ దయ నైర్భ్యముపై నాధారపడి ప్రజలియ్యకొనిన రెండు కనశాసనములను హార్షింజి ప్రభువుగా రింకను రద్దపడునట్లు చూడవలసి యున్నారు. ఇంతేకాక యీ యుద్ధసమయమున హైందవభూమికి సరళతమాన నాయకుడుగా నుండుచున్న హార్షింజి ప్రభువే యుద్ధానంతరము ప్రజా స్వాతంత్ర్య మియ్యగల వాడని దేశమంతయు నాశతో నెదురు చూచుచున్నది ఎన్ని సప్తములు వచ్చినను ఎన్ని కష్టములు వచ్చినను తాజేయనెంచికొనిన యుదాహరణ్య జాలముచేసి తీరవలెనను పూర్ణప్రేమయు సంపూర్ణా భీష్టమును మన రాజప్రతినిధికి కలదు. నిన్నటి యాతని యుపన్యాసమున నది కాననగును. తానెంతయిష్ట పడినను నిక్కడతానుండుట తనచేతిలోని పని కాదట! మనపక్షముగ మనప్రతినిధులందరును నాతడిచ్చటనే తుదకు యుద్ధాంతమువరకైననుం డగలనినదని కోరినారు. ఇంత మాత్రము చాలదని మానవ్యకము. హైందవ భూమికి మంచి దొర కుటయే దుర్లభము కానుండినది. దొరకిన దానిని వలసినంత కాలముంచుకొనుటకు మనకు స్వాతంత్ర్యములేకున్నను మహోదాడుడగు శ్రీపంచమ జార్జి చక్రవర్తిని నేజితి మేని ఫలము బడయక పోజాలము. హార్షింజి ప్రభువరుని చిత్తము వెలికి నదిగాన నిక జూగుచేయు తగదు. హార్షింజి ప్రభు వుగారిని మరల కొంతకాలము నియమింప వలసి నదని దేశమంతయు నైక కంఠ్యముగ విజ్ఞాపనము లంపుకొన వలయునని మానవ్యకము. ఇదియే మా హెచ్చరిక.

హిందూ విశ్వవిద్యాలయపు బిల్లు మొదటి పర్యాయము మనఇండియా శాసననిర్మాణ సభలో చదువబడినది. దాని సుపక్రమించుచు గా సర్. హార్కోట్టు బల్లగుగారు చేసిన యుపన్యాసమా విశ్వవిద్యాలయపు జరిత్రతో మాత్రమేకాక హైందవ విద్యా చరిత్రమున గూడ ప్రమఖముగా నుండకతప్పదు. మొదట నీ విశ్వవిద్యాలయము నకు స్వాతంత్ర్యముల నొసంగు విషయమున ప్రభు త్వమువానికి కమిటీవాడికి విభేదములచే నన్ని యుత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరిగినను తుదకు ప్రభు త్వమువారు అనేక విషయములలో విశ్వవిద్యాల యమునకు మొత్తముమీద నిజగు స్వాతంత్ర్య మునిచ్చి యుండుట ప్రశంసనీయము. నిరంకు శముగా నుపయోగించు కొనగల శక్తులన్నియును రాజప్రతినిధిగారి యందున్నవి. సాధారణ వ్యవ హారము లన్నిటిలోను విశ్వవిద్యాలయ కార్య నిర్వాహకులు శృంగుల విరహితులుగాని యు న్నారు. ఉపధ్యాయుడుల నిర్ణయమున గూడ ప్రభుత్వమువారు కలుగ జేసి కొనకుండుటను తీర్మా నించి యుండుట సంతృప్తికరము. విశ్వవిద్యాలయ

విరోధా మహాసంగ్రామము

ఇంగ్లండు

మరణము.

లండన్ మార్చి 24:—పార్లమెంటు సభ్యులగు లార్డ్ విల్సన్ గారు మరణమువొందిరి దెలియుచున్నది.

రాబర్టు ప్రభువుగారి సవరితముడగు 'వేలి ౩౧ కట్టు' రాబర్టుగారు కాలభర్తయవొందిరి.

జననము.

లండన్ మార్చి 24:—క్రొవేట్స్ యొక కుమార్తెను గనెను.

స్పెక్ హెడ్జింగారు.

లండన్ మార్చి 25:—స్పెక్ హెడ్జింగారు విరోధి వర్గములో జేరిన మూలమున రాయల్ భూగోళకాశ్రమంను యొక్క గౌరవసభికత్వమునండి దొలగించిరి.

బ్రిటీషు డ్రెస్ కంపెనీ

లండన్ మార్చి 25:—బ్రిటీషు డ్రెస్ లిమిటెడ్ కంపెనీ లోను చాందాదారులగు మాంచెస్టరు నివాసులందఱు జేరి కంపెనీని నడపుటకు సహాయము నిర్దుష్టంగా పొందుటకు ఆత్మీయముకృషి సజ్జదుచునియు ప్రతిబట్టిరి. సభాధ్యక్షులగు జేమ్స్ ఫాక్స్ గుగారికి క్రిందఁ బేర్కొనఁబడిన తమచందాధనమును నూటికి బదిలీతున హెచ్చించినచో కర్మాగారమునందుని జెప్ప జేంట్లనే కొందఱు జేయుదమని వాదన మొనర్చిరి. సర్ మార్క్ ట్రాన్స్ యెడ్లు గారధ్యక్షతనొంప నేరమికి వగచుచు తమకు దేశాభివృద్ధి చాల నందున తాము తొలఁపింపుమని నూదించుచు కంపెనీ చేయుచున్న కార్యముయొక్క యావశ్యకతయంత మాత్రమున తగ్గరాదని వ్రాసిరి.

మోరియాను నిర్బంధించుట.

ఫ్రీమాంటిల్ మార్చి 25:—మోరియాను పి. ఆండు ఒ. కంపెనీవారి స్త్రీమరు లస్కరులలో కొంతమందికి మహాది యెన్నట్లు సందియును కలిగినందున ఆమోదన నిర్బంధముగా నుంచిరి.

డ్రెస్సెడెనుయొద్ద నాన

లండన్ మార్చి 26:—ఇటీవల ఛిత్రీకరమున బ్రిటీషు వారుమించిన డ్రెస్ డెను అను జర్మనయుద్ధవాసలోని నావికులను తీసికొనివచ్చుటకు ఛిత్రీకరమువారు రెండుయద్ధవాసలను జేన్ ఫెర్నాండెజ్ కు పంపిరి. జర్మనునావికులకు యద్ధము ఆగిపోవునరకు నాల్ పెరానో బట్టణములో బంధించుట.

జర్మనురాయవారి.

నాకాయద్ధము ఛిత్రీకరమునకు 500 అడుగులలోపు దూరమున జరిగినది. బ్రిటీషుకు మేండరు ఏమైనను సరే తరువాత చూచుకొందము. డ్రెస్ డెను ముంచుమని ఉత్తరువు నిచ్చె

మునకు లోబడి పనిచేయదగిన విద్యాలయముల యంగీకారము విషయమునను సరీక్షల విషయమున నువిశ్వవిద్యాలయపు వ్యాప్తిని గురించియు నింకను సభిప్రాయ భేదములు న్నట్లు గా. హార్క్స్ గుగారు నుడివిరి. అవిముందుచగ్గుకు గాగలవు. ఇత దూరము పరిశ్రమచేసిన ప్రజ్ఞులు ప్రజానాయకులును నీవిషయముల నొకవిధముగు నిర్ధారణకు రాజాలకపోరు. కావున హిందూ విశ్వవిద్యాలయ చట్టము త్వరలో నేర్పమననియే చెప్పవచ్చును కొందరు అసభికార సభ్యులు చెప్పినట్లు మత విభేదములీ విశ్వవిద్యాలయముచే బలవత్తరములు కానచ్చునను శంక మాత్ర మనేకులకు నందక బోదు. దీనివలన విభేద బుద్ధియు నెక్కువ కావచ్చునను భయమును కలరు. అయిన నీవిశ్వవిద్యాలయమున గరపబడు విదలలో ముఖ్యభాగము తంత్రాభిప్రాయ జనకమగు పాశ్చాత్య నాగరిక విద్యయగుటచేత నెగ్గునకు బదులు లగ్నేసుగనచ్చునను నాశమాత్రము విద్యాలయములలో మతాధ్యయము నవలయునని తలంచువారికి నుండకబోదు.

ను. 500 అడుగులలోపు అకగా ఛిత్రీకరముగారి అగును. ఛిత్రీకరముదేశము. వారిసముద్రములో ముంచరాదు. దీని కారణముగాచెప్పి ఛిత్రీకరమునకును, బ్రిటీషు దొంగనమునకును తగాదాపెట్టవలెనని ఛిత్రీకరముగారు హామీ ప్రయత్నించుచున్నాడు.

ఛిత్రీకరము యొక దేశములకు వెళ్ళుచేయటలేదు.

ప్రాము

ఫ్రెంచివారి విజయము.

పారిసు మార్చి 24:—నాటర్ డేవిలా రెజీక దక్షిణముననున్న యొకయగ్రమును కాల్యంబు లలో 158 పాళము వారు స్వాధీన బరచుకొనిరి. మునుముందు బహుశీతముగ ఫిరంగుల నుపయోగించి వీ కొక్కసారిగ ముందుకు బోయి జర్మనీవారి కందకములలో నా లు గు వరు సల కందకములను వశపరచు కొనిరి. ఆ రాత్రియే జర్మనీ వాగు ప్రతీకార మొనర్చిరి. వ. వాయి గారును వారిస్వాధీనమున నున్న మరి పందెండుమంది భటులును చేతిరుపాకి తూటాబదపై మరేయందు గుండుసామాను లేకపోయినప్పటికిని వెనుకనుండి నైసికులవచ్చు పర్యంతము చిట్టచివరనున్న యడ్లు కట్టడమును గాపాడుచున్నచో జర్మనీవారు కృతఘన మనోరథులై యుందురు. అటుపిమ్మట జర్మనీవారు తీవ్రముగ ఫిరంగుల బ్రయోగించి ఫ్రెంచివారి కమిషనర్లమును గలంగ చేసిరి. కాని ఫ్రెంచివారు నిలచి ద్వంద్వయుద్ధ మొనర్చి యగ్రియును బూర్తిగ వశపరచుకొనిరి.

పారిసు ప్రకటనము.

పారిసు మార్చి 25:—అర్రాసు కుత్తరమునందున్న లారెజీ నద్ద యగ్రముమీదను ఫ్రాంచెస్ లో బూ నెజారు మీదను జర్మనీవారు బడినపుడు ఖానుకు గొట్టితిమని నిన్నటి సానుంకాలము ప్రకటించబడెను.

లండన్, మార్చి 25:—పార్లమెంటు:—ప్రకటన యొకీరున నడుపుచున్నది:—186-వ నెంబరు గుట్టచెంత చాంపేను లో గుడ్డు (వేల్చబడినది); తుపాకియుద్ధము జరిగెను. శత్రువు లు తల పడ గా మాడుపర్యాయములు మేము వారిని ఓడగొట్టితిమి. ఫాక్ టేక్ సేవించెంత శత్రువుల ప్రయత్నము విఫలమాయెను. లెన్ ఎపార్లెన్ చెంత శత్రువుల ప్రయత్నములను మాడింటిని భంగపరచితిమి. సేనలముఖ్యభాగమున నింతకంటె నెక్కువ విశేషము లేవియులేవు.

స్త్రీని తుపాకిగుండు దెబ్బతో చంపుట.

లండన్, మార్చి 26:—పార్లమెంటు. శత్రువులకు గుట్టును తెలుపుటకై లునెట్టులో సేనలచెంత. జేనుమాచుయండిన స్త్రీ యొకతె తుపాకిగుండు దెబ్బతో కాల్చి చంపబడెను.

రుమ్మా

తురుష్కలోచుట.

వెట్రోగ్రాడు మార్చి 24:—అలాస్కెస్ లోయ యందు తురుష్కలోడికి. మూడుపూలముల వైనికులును యద్ధసానుగ్రియు వారికన్వయయ్యెను.

రుమ్మావారి ప్రకటనము.

వెట్రోగ్రాడు మార్చి 25:—జర్మనీవారు బలగములు కొన్నివచ్చిన మీదట వారణ ఆర్జెన్ నదులమీద తీవ్రతరముగ పోరాటము జరిగెను. కాని రుమ్మావారు కందకముల బట్టుకొనుచును శత్రువుల ప్రకారముల వ్యభిచియ్యచును మెల్లగముందుకు బోవుచున్నారు. కాశ్మీరియా పర్యంతములందు రుమ్మావారు ముందుకుబోవుచున్నారు. బుధవారమునాడు బాద్ల ఫెల్సు ఉస్తాయిల మధ్య బలియములగు గుట్టలను 4 వేలమందిపై డిలను ఆ నేకములగునాటి ఫిరంగులను స్వాధీన బరచుకొనిరి.

జెమ్మిలు పతనము.

లాహోరు, మార్చి 25:—సివిల్ అండు మిలిటెరి నెజల్ తంత్రవాదము:—లండన్, మార్చి 26:—చాలకాలముగ ఆహారపదార్థములకు కఱవు ఏర్పడియున్నదనియు, కఱవు కాలమున నివ్వబడుతీరున కడుస్వల్పపరిమాణములుగ బట్టెము లీయబడుచున్నవనియు జెమ్మిలు ఖయీదీలు చెప్పుచున్నట్లు రెంబర్సందలి రూటునపలేఖు రెలియజేయుచున్నాడు. ముట్టిడికడపట మాంసాశేషము తగ్గెను. అప్పుడు ఆహారమునకుగాను కొన్ని గుట్టములు చంపబడినవి.

జెమ్మిలు పతనమునకు అధమపక్షము లక్షమందిరషియక్ నైసికులు నిర్బంధమునండి విముక్తిగాంచగలిగిన వైముష్కృతిక యొక్క 'వెట్రోగ్రాడు విలేఖరి' వ్రాయుచున్నాడు.

ఈ సహాయముకూడ లేకనే, హాంకాక్రొత్త దండయాత్ర త్వరలో ప్రబలియుండును. కాశ్మీరియా కొండల ప్రాంతముందు రషియా నైసికులు ముందుకు వెళ్లుచున్నారని డెయిలీ వైల్డ్ గ్రాఫు ప్రతికయొక్క వెట్రోగ్రాడు విలేఖరి రెలియ జేయుచున్నాడు. ఈసభకు మనము పూరికతో చేయుచుండిన ప్రయత్నమునకు ఫలమును గన నున్నామని యీ ప్రాంతముందలి ప్రజలెల్లరు ఆభిప్రాయ పడుచున్నారు. ఆయుధపాణులైన రషియానులు కొటిమందియో, 70 లక్షల మందియో యున్నను, రషియావారు తంత్రోపాయమును నెరవేర్చుకొనటకు చాలినంత మందియున్నారు. అది "మాట్సింగు పోట్టు" యొక్క వెట్రోగ్రాడు విలేఖరి వ్రాయుచున్నాడు. 'సాధనములు సంపూర్ణముగ లేనందున రషియా వా శిడి పోవలసివచ్చు'నని "బెర్లిన్ ఫుట్ బ్లాట్" అను ప్రతిక వ్రాయుచున్నది.

రషియా అధికారుల ప్రకటన.

లండన్, మార్చి 26:—వెట్రోగ్రాడు:—ఉత్తరసోలండునందు భూగోరయుద్ధము జరుగుచున్నది. కరాస్కా చెంత తాము కోల్పోయిన ప్రదేశమునుమరల స్వాధీనపరచుకొనుటకు గాను శత్రువులు ఏడుపర్యాయములు అవకల్పప్రయత్నములు చేసిరిగాని, ఆ ప్రయత్నములు ఫలవంతములైనవిగావు. జెర్మన్ పటాలములు రెండు వాశనముచేయబడినవి. ఒక్క పటాలము తమను గొట్టబడెను. శత్రువుల యుద్ధవాన లేదును, 28 డిప్ర్రోయర్లుకు, సముద్రతీరమున తిరుగుచు రషియా ప్రదేశములమీద గుండ్రను పడవేయుచుండినవి.

లివర్పులు

కిచనరు ప్రభువుగారు వాల్కరెను హెచ్చరించుట.

లాహోరు మార్చి 25:—కిచనరు ప్రభువుగారు రిజీనల లివర్పులునకు వెలియుండినపుడు లేబరుకక్షియాయకులకు ఒకలేఖనిచ్చిరి. అందులో నీక్రింది హెచ్చరిక వ్రాయబడి యుండెను. విశ్వీతకాలమునకంటె నెక్కువకనిచేయు వలయు నను ప్రాధానము దాక్షర్త (కేవులలో పనిచేయువారు) నిరాకరించుదురేని ఎట్టి ప్రయత్నము లావశ్యకము లో అట్టి ప్రయత్నములు చేయుటకు గుఱించి నే నాలోచించకలసియుండెను.

కెనడా.

కెనడావారు యుద్ధమునకు సాముద్దీయుట.

ఒటావా మార్చి 25:—కొన్ని నిమిషములు మాత్రము జర్పించి యుద్ధమునకు పా 40,000,000 లప్ప డీయుటకు కామస్యసభ వాంఛికినిరి.

జర్మని.

జర్మనుయుద్ధసభ.

లండన్ మార్చి 24:—ప్రాస్నయుద్ధములో లెన్ వద్ద జర్మను అధికారులు యుద్ధవిషయముల నాలోచించుటకు సభ చేసినట్లును, ఈసభకు కెయిజరుగారు, జెనరల్ వాన్ ఫాల్క హే గారు, జర్మను యువరాజు, బనెరియా యువరాజు యితర కమేండరులొకచ్చిరియు, తెలియుచున్నది.

బొంబాయి

మెయిల్ స్త్రీమర్లు.

బొంబాయి మార్చి 25:—తే 18 ది తపాలును ఇంగ్లండునుండితెచ్చు "కెయిసర్-ఇ-హింద్" అను స్త్రీమరుకు గాను వైవారమారంభమున మఱియొకస్త్రీమరు వెళ్లవలెను. "కెయిసర్-ఇ-హింద్". ఈదినుదయుము 11 గంటలకు నూముఖా లునకు దాటినది. ఇప్పుడు ప్రయాణిము, తమభూచీమీదనె, మాశ్మెల్లునుండి నేలమీద వెళ్లవచ్చుననియున్నను, తపాలు విషయమున నిప్పటివద్దటిలో మార్పు త్వరలోనే ప్రవేశపెట్టబడునని యూహించుటకు లేకున్నది.

హరిహరుకు రైల్వే ఎమ్. & ఎస్. ఎమ్. ఆక్ నకు సంబంధించిన చిరూరు హుచ్చి నెక్కువనందలి హోస్పేటు కొత్తూరులెనును హరిహరుకుటకు వెంచరలెనని యాలోచింపబడుచున్నది. ఈయాలోచన సిద్ధాంతీకరింపబడులోపల, ఆ మాన్యున జరగుచున్న రాకపోకలు రిజల్తుచేసి తెలిసికొనబడునగ్యమని బల్గారిజ్లా, కల్కత్తరుగారు బోర్డువారి ద్వారా నిజేదింపగా ప్రభుత్వమువారందున కంగీకరించివారు.

డాక్టర్లను చెంత మూడురోజులు విపరీతముగా లిపించి యున్నప్పుడు ములకు భంగము కలిగినది. ఆఫ్రికానైర్ ప్రతిభాగమున జెనరల్ బోతాగారి ప్రయత్నములు ప్రజల గమనము వాక్కించుచున్నది. జెర్మనులకు, “ఫీల్డెండుట్-జుమ్” ఫిరంగులు 120 (వీనిలో రెండువ్యాటరీలు 6 “ఇంబి” ఫిరంగులు చేరియున్నవి) ఉన్నవని విశ్వసింపబడుచున్నది. శత్రువులకు అధినివేశమునందు 10 వేలమంది యోధులు తప్పితునదనివారు ఉండిరి. దక్షిణ ఆమెరికానుండి 15000 మంది రిజిస్ట్రులు రావలసియుండెను. మఱియు, బ్రిటిష్ సౌత్ ఆఫ్రికాలో తిరుగబడినవారు కొందరు గలరు. వీరందరు శత్రుసేనల బలము కావలసియుండెను. కాని, దక్షిణ ఆమెరికా రిజిస్ట్రులు శత్రుబలములో చేరకుండ అడ్డువారు లేర్పరచబడెను. జెనరల్ బోతా గారు బ్రిటిష్ సౌత్ ఆఫ్రికాలోని స్వస్థము నణగద్రొక్కిరి యూనియన్ సైనికులు రేవులు మున్నగు స్థలములను వశపరచుకొని, జెర్మన్ ప్రదేశమును ముట్టిడిచిరి. జెర్మనులకు పశువులు గొట్టెలు మున్నగునవి గలవుగాని, ధాన్యములను వారు బయటినుండియు తెప్పించుకొనవలయును. కాబట్టి, ముట్టిడియును, సైనికుల ఇతరప్రయత్నములను స్థలవంతములు కావచ్చును కాని, యీ గొట్టె ప్రదేశమును స్వాధీనము చేసికొనుటకు చాల సాధకము కలగవచ్చును.

నిర్బంధ సైనికసేవ.

గంగూడు క్షక సంఘమువారిజాబు.

గంగూడు మార్చి 24:— గొందూడేశములో నిర్బంధ సైనికసేవయేర్పాటుచేయఁబడినది బర్మావాణిజ్యసంఘము వారు విజ్ఞాపనను పంపించిరి. వీరి విజ్ఞాపనను బలపరచుచు, గంగూడు వర్తకసంఘమువారు 28న తేదీని బర్మావొరతమువారి కొకజాబునువాసిరి. ఏదోవిధమున నిర్బంధసైనికసేవను యేర్పాటుచేయు టవసరమని ఈసంఘమువారి యభిప్రాయము. ఆలోచించవలసినది చాలయంతములున్నవి. వాలంటీరు లను పదమునకు బదులుగా టెరిటోరియలియో లేదా, సివిలుగార్డులని యొక వాదవలయును. నిర్బంధసైనికసేవకు యూరోపియను లాభ్యకొనినయెడల ఈనియమమును ఆంగ్లో ఇండియనులకు కూడ వర్తింపజేయవలెను. అసలుసేవలో తక్షణము పొందినవారు వీరిలో ఉద్యోగముగ పనిచేయవలయును.

గానము, భాష.

[భేతపూడి - భగవంతురావుగారు]

ఎడతెగని యన్యోన్య సంబంధముగల సంగీతసాహిత్యములు రెండింటికీ బ్రహ్మశకాలమున సేమికారణముననో విచారకరముగ నెడఁబావు కలిగినది. అక్షరజ్ఞానశూన్యులగు గాయకులును, గానలేకానభిజ్ఞులగు సాహిత్యవిద్యార్థులును మన యాంధ్రదేశమునఁ గల్గులుగ నెల్లెడఁ గన్పట్టుచున్నారు. కాని యుభయ విద్యార్థులు కనఁపబట్టలేదు. మఱియు వీరిని జేర్చుటకు బ్రయత్నించు టండుటయుకాక ప్రయత్నించువారలకుఁ బ్రతిబంధకముగ నిల్చువారలను గలరు. అన్యోన్యసాహిత్యముననే ప్రకాశింపఁగల యీ రెండు విద్యలఁ జేర్చువిషయమున నీయుపేక్ష ప్రతిబంధకములెంతవఱకు సహేతుకములూ ఈరెంటిని గలయన్యోన్య సంబంధ మెంతవఱకు యిటు సంగ్రహముగ వివరించుచు నొకపద్యరూప విజ్ఞాపనమును గూడ వ్రాయుచున్నాడ.

సర్వదయామయందగు పరమేశ్వరుఁడు అన్యోన్యభావ ప్రకటనార్థము మనఃశల కొసంగిన సాధనములలో మొట్టమొదటిదియు నగ్రగణ్య మగునదియు కంఠస్థవి. ఆధ్వని, పరమేశ్వరుని చేతనే మఱుమి కంఠనాళమం దుద్భవించిన కొన్ని సౌకర్య విశేషములచేత, మౌనకావ్యభేదములను అగోచరాగోచర భేదములను ఆకంఠస్థానమంజీ పొంది తద్వేదసాహిత్యమున భావప్రకటనమును జేయుచున్నది. ఈధ్వనిభేదములను గొన్ని కట్టుదిట్టములతో సక్రమముగఁ ప్రయోగించుటకై వలయు నియమముల కానించునది సంగీతశాస్త్రము. ఆధ్వనిభేదములు వ్యభేద రహితములగు కేవలధ్వనలు. కావున నవి తెలుపుభావము అస్పష్టభావము. అనంతరమా ధ్వనులు వాక్కునఁ బ్రకటింపఁగనే నాలుక, దొడలు, దంటలు, పెదవులు లోనగునది యొకటొకటగు రెండురెండుగను దానినిస్పృశించి కర్ణభేదములనుగలిగించినవి. ఆకర్ణభేదములచేత భాషయు, దానిచేత శాస్త్రపురాణాదులును ఏర్పడినవి. ఈకర్ణాత్మకముగు భాషను కానించునది వివిధ శాస్త్ర గర్భితమగు సాహిత్య శాస్త్రము. ఇది తెలుపు భావము స్పష్ట భావము. ఈ సంగీతసాహిత్యములు రెండును భావప్రకటనార్థ ముదెంచినవే. ఈరెంటిలో గానమే తొలుత జనించినది. ఇదిధ్వనిజనక ప్రదేశమగు కంఠస్థానమందే జనించినది. భాషయేర్పడుటకు వాక్కునఁ బ్రవేశింపవలసిన వాదము ఆకంఠస్థానము నుండియే రావలయును. ఆవాదము గాని శాస్త్రముచేత జక్కుఁజేయఁబడి కాని, చక్కఁజేయుటచేత కాని వచ్చును. చక్కఁజేయఁబడినప్పుడు వెప్పుడును ఎప్పుడను ప్రయోజనకారికదా. కావున గాన శాస్త్రసాహిత్యము నొందని భాషమోటు (శులికటువు) గను అసమర్థముగను ఉండును. సాహిత్య సాహిత్యమునొందని గానము అస్పష్టభావమును దెలిపెడి మూఁగవాని భాషవలె నుండును. ఈరెండును జేయవలెదు నక్కర చేరిన తీర్మానమువలె నుండును.

ఈసంగీత సాహిత్యములు రెండును నానాత్మకములే. గానము ఆవాదమున కలంకరియును గూర్చును. భాషయావాదముందు వివిధశాస్త్రముల నిమిత్తము. ఈరెంటిలో నొకటిగణితము సాధించుట యర్థవిద్యయగును గాని పూర్వవిద్య నొనరదు. ఈరెంటి జ్ఞానమును మునుజున నవశ్యకము. శ్రోత సంగీతసాహిత్యకావీహీనం సాక్షాత్పరచుచున్నవిమణిహీనం! నిత్యెద్దలు మందే వచ్చుడించి యున్నాడు. కేవల భాష

తోడనే తృప్తిచెందెదమని శ్రోతమునకు విషయము గాన మభిమున మాత్రము విగాగులగుట వారమాటు. (గానమో జనములోనగు విశేషముల విపులముగ నెఱుంగఁగోరువారు నా యంతవ్యాసమంబుని జూడఁదగును.) ఈ గానభాషలు రెండు సమగ్రవాక్యములు. విద్యాభాషములందీ రెండునగు గౌరవింపఁ బడునప్పుడే యుభయ విద్యాప్రవీణులు సంగమము వెలువడుదురు. అట్టి ప్రవీణులకొఱకు సంఘ కర్తృధారులగు మనీషులు ప్రయత్నింతురు గాక. ఈవిధున విజ్ఞాపనము జిత్రగింతురుగాక.

విజ్ఞాపనము—పంచరమాల.

సలలికక్షేత్రీకాలలు! ప్రశస్తమనములు! చిత్తగింతుల! కలదొకమాట; తెల్పెద; జగంబున గానభాషయుక బర్మాజీయని యీడుజోడుగ సభాస్థలందుఁజరించి సొంపులకై జిలుకుచునంద నాధునికశబ్దము కొందఁ జేయిపాపమో వలదివిల్లు సుంతయును+వల్లని గానమునుం ద్యజించి కేవలమగుభాషనే కొలిచి+పల్కుఁ దృప్తిగించుచుండు; రీతి వల నిది యుక్తమో వెడఁగు+పద్ధతియో తమరే వచింపుడ; యిలఁ గలయట్టి విద్యలకు+నెల్లను మూలము గానభాష; కాకల లవి రెండువాదమునఁగల్గెను; వాదము రెండుత్రోవలై తొలుతను గానసూపమునఁ, కొండనే వర్ణముకాదు భాషగాఁ జెలఁగెను; గాని రెండు ధ్వని+చేత నెన్నియునొల్ల గానముం దలచెడివాద మెల్లరకు+హాయినిసంగు; ద్విత్వికభాగముం దవిది యశేషశాస్త్రకర్త+సంఘన భాషమనియ్య; రెండునుం గలిసి చలింపఁగా నుభయు+జ్ఞానము నబ్బుచుగాని భాషమే వలయును హాయివల్లుట+వాడియే? యిట్టివిరాగ మ్మమే? చెలఁగుచుం గంటి పెప్పుఁగొనఁ+జిత్రకలాపి సమాన్వయంక గుఱుచు జిహ్వత్వ పికయి+వత్తుకబంటి భుజించనవ్వకుఁక వలపుల ప్రాణముకొదనప+వాసనలకై సమకూర్చుపట్టునకై దలఁగక తృప్తిపొందెద ప+దాష్ట్రసమాష్టనకాలమందునుక విలువను లెక్కచేయకయే+జేలును లక్షలుకాఁగూర్చుములో గలగల రాల్చుచుక బడివె+వంగుచు దొర్లెడివేళ సుంతయుక గలుగని యీ విరాగమిటు+గట్టిగ శ్రోతసుఖార్జనంబునక గలుగఁగ హేతువేమ! చెవికర్మమే! మచ్చుతమే! దర్శితమే! కలియుగధర్మమే! యరసికర్మవిమోచనముంబొనర్చుడి అలయకఁ గొన్నవేళ, బర + మాతృక దలంచెడివేళ, గ్రీవలో సలిపెడివేళ, నేకముఖ + సంఘబలంబును గోయవేళ, నెచ్చెలు లొకచోట నందముగఁ + జేరి విసేదము సేయువేళ, చెండిలి మొదలైన కార్యముల + వీని నొనర్చెడివేళ, సంఘముం బలువిధ ధర్మభోధనల + బాగోనంచెడివేళ, నన్య విద్యలుతమచేతఁ గాదనుచుఁ + దవ్వలఁబాఱఁగ నిశ్చలంబుగఁ నిలుచుచుఁ గార్యసిద్ధి నిడ + నేర్చును, నేర్చును, నేను, నేనటంచలచు నప్రమేయపురు + సార్థవతుష్కము నిచ్చుగానముకా దెలియకయుంట సుంతయును + భీజధర్మముకాదు; కానో యలఘుకర ప్రశస్తమగు + జాన్వితులార! వినుండు; శ్రోతముకై జులకనచేసి న్యూనముగఁ + జూడక దివ్యమనుష్యతక్రీడఁ గలగు ప్రయోజనంబులను + గర్వహృషీకముకూడ గానసత్ ఫలరస మాధురీభరిత + వాక్యముఖులుల నందఁజేయుడి; యిలఁగల భగవద్భాగ్యముల + నెల్ల నొనంగుచు నీశ్వరుండు నిస్తులకనునియ సౌఖ్యముల+తోడ మిముం గృప నేఱుఁ గావ్రుకై.

పంచరమాలందలి యన్యాయము.

ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనము.

లాహోరు, మార్చి 25:—పంచరమాల ప్రభుత్వమువారి క్రిందివిషయమును ప్రకటించుచున్నాము:—ఈనడుమ పంచరమాల ప్రభుత్వముం దక్రమప్రవర్తన మారంభమగుటచేత, కొన్ని స్థలములందలి ప్రజలప్పుడేమిజరుగునోనూశిగా తెలియక తూర్పర పడుచుండుటను పురస్కరించుగొని స్థితిగతులవిషయమై ఇప్పటి వఱకు తెలిసిన సమాచారములనుబట్టి యీక్రింది ప్రతిపాదనము లోకపరిజ్ఞానము నిమిత్తము ప్రకటింపఁబడినది. — జనకరీ నెల మధ్యభాగమునందు బాంగుజిల్లానుం దలిగర్లో స్టేషనోగము క్రిందఁబెళుక; హిందువులగు సామ్రాజ్యములకు సామూకారులును తమధాన్యాధికములను సామ్రాజ్యమునెట్టి భారములు నైచు కొని క్రమక్రమముగా పట్టణమున దలి నెల్లిపోయిరి. ఈ సమయముందే నెల లధికముగు ట చేరిన అప్పు పుట్టకపోవుచుచేతను పేదప్రజలకు కష్టము తెక్కునయ్యెను. జనకరీ నెల 18న తేదీని యాగుసామ్రాజ్య బ్రద్దుల కొట్టబడి వానిలోని భాగ్యమును అధికమువులకు పొందుకొనిపోయెను. ఈ నేరమునకు సంబంధించి ముగ్గురపరాధులను వొంగిలిండు నుయ్యుమందే పోలీసువారు కట్టు

కొని వారికి తీక్షణముంచిరి. పిల్లవరి 6-న తేదీ పర్యంతము మరి యెనియు జరగలేదు; కాని 6-న తేదీ నొక బందిపోటును మగల 11-న తేదీ నొక ధాన్యము నొంతఁమును జరగవలె. ఇదేవిధముగా చేరు నలన వదలివెట్టి పోలీసుజిన్ అహమ్మ దగ్గారు గ్రామమును ప్రియవర్ 2)న తేదీని కెన్ద్రమునకు సామ్రాజ్య కొట్టబడుట యాగంబుయ్యెను. ఈ గ్రామమున కొందఁ బైపేర్కొనబడిన పోలీసు సేవకు వారినుధి కారములో చేరిన తే మట్లు పట్టు గ్రామము లవారు జట్టుగాఁగూడి పట్టణము ప్రవేశించి వదలివెట్టి జేయఁబడిన సామ్రాజ్య గృహములను కొల్లగొట్టి ధాన్యమును వెలగల వస్తువులనుతీసికొని, లెక్కపు ప్రకములనుకార్చివైచి, కొన్ని యెడల నిండ్లను తమంతే వామే తగులఁ జెట్టుటకు వాడ మొదలు వెట్టిరి. ఈ జట్టులలో కొన్నిటికి ముఘల ప్రార్థనలము కూడ నుండెను. దీనిని చూచి వెంటనే శ్రాస్త్ర బట్టులేర్పాటుయ్యెను. అందువలన పేనుగల ప్రదేశములందెక్కడ చూచినను బందిపోటులే జరగఁజొచ్చెను; అంతలో, బోక అతి మాన్దదృక్కుముగా బందిపోటులు చుట్టుపట్టులకు వైతము వ్యాపించెను; సరిహద్దులను వాటి ముజఫర్ ఘాట్ ముల్తాను జిల్లాలకుకూడ వ్యాపించెను. అప్పుడు వశిముతలన, ముల్తాను జిల్లాలో నెన్నో బందిపోట్లు జరగలేదు; ఫిబ్రవరి 20-న తాకిపు తరువాత నొకటి కూడ జరగలేదు, మజఫరు ఘర్ లోనీ బందిపోటుల తరమున నారంభమై జిల్లా యొక్క కక్షాభాగముపర్యంతము వ్యాపించెను. మొత్తముగాఁచి కొంచె మెక్కువగా 100 బందిపోటులు జరగినట్లు తెలియరచ్చుచున్నది. ఈ బందిపోటులు వ్యాపించిస్తలములు జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్సునకు దూరమగుటచేత ను, ఆకారణమునుబట్టి బందిపోటులను నణఁగ దొక్కదగినంతయెక్కువమంది పోలీసువారిని కలకంఠమునకు తీసికొనివచ్చుటలో నాలస్యమగుటచేత ను, ఇంచుమించు హిందూ వస్త్రముల యొక్కయు హిందూ మతానిదానలయొక్కయు సామ్రాజ్య మాత్రమే కొల్లగొట్టుటమౌన యాబందిపోటు లభివృద్ధియగుట కనుకాలమయ్యెను. ఈబందిపోటులయొక్క తీవ్రత తెలిసిన వెంటనే వ్యామును ప్రతిఘించి యపరాధులకు కక్షీయటకు తగినప్రయత్నములు చేయఁబడెను. ఈబందిపోటులకు సంబంధించిన జిల్లాలకు చాలమంది పోలీసువారును మరి యిద్దరున్నతొవ్యోగులును పంపఁబడిరి; బందిపోటులు జరగిన ప్రాంతములకు బ్రిటీషు సేనాదళములు పంపఁబడెను. వీరికి ఫలముగా మార్చి నెల 4-న తేదీ మొదలు జూన్ జిల్లాలో శ్రాస్త్రబందిపోటులు జరగలేదు, మజఫర్ గర్ లోని స్థితిసంపూర్ణముగ కాలించి దీని విశ్వసించఁ బడుచున్న, అక్కడి కట్టకడపటి బందిపోటు ఈనెల 18-న తేదీని జరగినది. వెక్కువందలమంది యరెట్టుచేయఁబడినారు; నష్టద్రవ్యము చాలవఱకు లభించినది.

ఎక్కువమంది యన్యోగులకు ప్రత్యేకము నియోగింపఁ బడుటచేత విచారణలు సత్వరముగ జరుగుచున్నవి. వందల కొలంది యపరాధు లిప్పటికే విచారంపఁ బడుచున్నారు. సాధారణపు బందిపోటును గూర్చి విచారించు నిమిత్తము ప్రత్యేకాధిక కారములతో నెప్పడో మేజిస్ట్రేటులు నియోగింపఁ బడినారు; అవశ్యమును బట్టి యింకను నియోగింపఁపఁబడుదురు. హిందూదేశ సంక్షేపణ కాసరము నకుగరించి తీవ్రమైన యపరాధములకు విచారించు నిమిత్తము నెప్పడలకొప్పున సాపించుట తేర్పాట్లు జరుగుచున్నవి. బందిపోటులకులన విశేష కష్టనష్టములు పొందినవారికి సహాయము చేయుట తేర్పాట్లుకూడ నొక ప్రక్క జరుగు చున్నవి.

నోల్తూరువంకకు వంతెన — బల్లారిజిల్లాపడమటి కవాలవారివాటకు సంబంధించి 40/80మైలువాటియెద్ద నోల్తూరువంకమీద 202,600అంకచ్చెట్టి వంతెనకట్టుటకును గానికను కర్పంతములతోమేధించుటకునుప్రభుత్వమువారంగీకరించినారు.

గంగాధర ఎలరంజిరావు గవర్నర్ జనరలు మార్చి 25:—పుగ్గాము రాధానికొకాలలో విద్యార్థిగా నుండి, యకస్మాత్తుగా స్కూటరుపైలోంచిపోయిన. బి. ఎడ్వర్ గారిశేరునియొద్దగా, ఆకాతజిల్లాపడని ఇంటిపొడియేటు పోయియుండు కిజప్ప, కెయిట్టి, మేధి మేజిస్ట్రేటుగ్రామంలో నగ్రాధ్యక్షుడుగా కృపాభిషేకమైన వ్యాధికి ద్రవ్యహాదముగాఁగాని పుట్టకొనవచ్చుగాఁగాని బహుమానమునయ్యుమిట్టియ ఆయన సోమిండు బి. బి. ఎడ్వర్ గారు సూచన ౧౦౦౦౦౦ కు లెక్కపడిన కష్టాల ౧,౦౦,౦౦౦ పుట్టెమునొసంగి దానికట్టో ఆహూమానమును పొపుదని కోరిగా ప్రభుత్వమువారి రంపన కంగీకరించినారు.

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTERS AGENCY).

THE GREAT EUROPEAN WAR.

GREAT BRITAIN.

Lord Kitchener's Warning to Dockers

LONDON, March 25.

Lord Kitchener during the week end visited Liverpool and gave the Labour Leaders a letter containing the statement that "If Dockers refusing to work overtime remain deaf to appeals I shall have to consider steps that will have to be taken to ensure what is required at Liverpool being done."

Sven Hedin dismissed from R. G. S.

LONDON, March 25.

The Council of the Royal Geographical Society has removed Dr. Sven Hedin from the list of Honorary Members of the Society for identifying himself with the King's enemies.

The British Dyes Ltd.

LONDON, March 25.

A meeting at Manchester of subscribers to the British Dyes, Limited, resolved to proceed with the company and pledged itself to use its best endeavours to obtain increased support. The Chairman, Mr. James Falconar, said that an increase of fifty per cent. in subscriptions would enable the scheme to go through, and many firms immediately promised to make such increase. Sir Mark Oidroyd, in a letter regretting his inability to preside, indicated the probability of his retirement owing to ill-health, though it was his belief that the vital necessity of the Company's work was strong as over.

Small pox on the "Morea"

LONDON, March 25.

FREMANTLE.—The Peninsular and Oriental steamer "Morea" has been placed under quarantine owing to suspected small-pox among the lascars.

Obituary.

LONDON, March 25.

The death is announced of Mr. John Wilson, Member of Parliament.

LONDON, March 25.

The death is announced of Major-General Ricketts Roberts, half-brother of Earl Roberts.

A Daughter to Lord Crewe.

LONDON, March 25.

A daughter has been born to Lady Crewe.

FRANCE.

A Paris Bulletin.

LONDON, March 25.

PARIS.—A battalion of the 15th Infantry accomplished a brilliant achievement in capturing the important spur south of Notre Dame de Lorette. After a devastating artillery fire the battalion charged and carried four lines of German trenches. A counter-attack the same night would have been successful but for the gallantry of Lieutenant Bois, who, with a dozen men and no ammunition except a revolver, held the last barricade till reinforcements arrived. Heavy bombardment subsequently caused severe French losses, but the French maintained their position and captured the spur after a hand-to-hand struggle.

PARIS.—Last evening's communique said:—German night attacks on the great spur at Lorette North of Arras and at Beau Sejour in Champagne were repulsed.

A Paris Communique

LONDON, March 25.

PARIS.—The communique says: There has been a pretty lively artillery action in Champagne in the vicinity of Hill No. 195. We repulsed three attacks. The German attack at Fontaine Madame failed. We repulsed three counter-attacks at Les Eparges. On the rest of the front there is nothing to report.

A Woman Spy Shot.

LONDON, March 26.

PARIS.—A woman spy has been shot at Luneville in the presence of troops for carrying information to the enemy.

RUSSIA.

Russian Official Announcement.

LONDON, March 25.

PETROGRAD.—Furious fighting is taking place in North Poland. The Germans made seven abortive counter-attacks at Karaska attempting to regain the lost ground. Two German battalions were annihilated and another routed. The Russian Infantry in Galicia stormed a frozen height with bayonet.

A German squadron of seven battleships and twenty-eight destroyers cruised throughout the day along the Courland coast bombarding the Russian positions.

Russian Communication

LONDON, March 25.

PETROGRAD. The communique says:—Desperate fighting has occurred on the right banks of the Narew and

TELEGRAMS.

Orjitz rivers following the arrival of strong German reinforcements, but the Russians are progressing slowly, capturing trenches and heights and repulsing vigorous counter-attacks. The Russians are advancing in the Carpathians and captured several fortified heights on Wednesday between Bartfels and Usjoy, taking four thousand prisoners and many mitrailleuses.

TURKEY.

Turks Defeated.

LONDON, March 25.

PETROGRAD.—The Turks have been defeated in the valley of Alashquard. They lost three companies and much war materials.

AUSTRIA.

Fall of Przemyśl.

LAHORE, March 25.

The "C and M Gazette" Cables:—London 23rd March. Reuter's correspondent at Lemberg says that prisoners from Przemyśl state that bread has long been scarce and has been doled out in famine rations. Towards the end the meat supply failed and horses were killed for food.

The "Times" correspondent at Petrograd puts the Russian force released by the fall of Przemyśl at, at least 1,00,000.

The "Daily Telegraph's" Petrograd Correspondent says that even without this co-operation the new invasion of Hungary would shortly have assumed palpable dimensions. Along the greater part of the Carpathian ridge the Russian columns are pressing forward.

The "Morning Post's" Petrograd correspondent says universal feeling here is that we are now on the eve of reaping the harvest of the sustained strenuous efforts. Whether the Russians under arms are seven or ten millions they are sufficient for Russians strategical purposes.

The "Berliner Tageblatt" remarks that Russia is defeatable only by means of shortage of material.

GERMANY.

Prussian War Council.

LONDON, March 24.

AMSTERDAM.—It is reported that a war council has taken place at the German headquarters near Lille and that the Kaiser, General Von Falkenhayn, The crown Prince, The Crown Prince of Bavaria, and other commanders were present.

CANADA.

40 Millions Canadian War Vote.

LONDON, March 25.

OTTAWA.—The House of Commons, after a few minutes discussion, passed the forty million sterling war vote.

CHILE.

Chilean Warships to Bring Dresden's Crew.

LONDON, March 26.

Santiago, De Chile:—Chile has sent two warships to Juan Fernandez to fetch the crew of the "Dresden" who will be brought to Valparaiso and interned.

German Legation Fomenting Trouble.

The German legation is attempting to cause trouble between Chile and Britain by asserting that the engagements occurred within five hundred yards of the shore and that the British commander declared that his orders were to sink the "Dresden" any consequences being settled by diplomacy.

Chilian public opinion attaches no credence to these assertions.

INDIAN TELEGRAMS

(Associated Press Agency.)

DELHI.

IMPERIAL LEGISLATIVE COUNCIL.

YESTERDAY'S MEETING.

Discussion on the Budget.

Delhi Session Closed.

DELHI, March 25.

The last meeting of the Imperial Legislative Council was held this morning. H. E. the Viceroy presiding. There was a fair attendance of visitors. After interpellations the discussion on the Budget was taken up.

Sir Gangadhar Chitnavis.

Sir Gangadhar Chitnavis thought that it was an exceptional financial statement that they had to deal with, and the shadow of the war was on every page of it. He admired the ingenuity and resourcefulness of the Financial Member, and said that the financial arrangements both of the current year and the ensuing year would command general approval. He said that the expenditure of £. 6,700,000 required for the cost of the Indian troops was certainly far more than the first estimate, but they had no reason to grumble at the excess of expenditure. The whole expenditure was nothing compared to what even neutral countries had had to incur in strengthening their armies and navies in view of contingencies.

Further Sir Gangadhar alluded to the question of overseas emigration and said that the matter had an important

TELEGRAMS.

bearing, both upon the economic and political situation, even in normal times. In a critical time like the present it had a serious aspect. They were all sorry for the "Komagata Maru" incident, but, in spite of that unhappy venture and the disgraceful conduct of the emigrants, something must be done by the Government to secure a reasonable solution of the problem, and it was far better that an attempt at such a solution of the problem should be made by them as representatives of the people. However much they might feel at their disabilities in the self-governing colonies of the Empire, they, unaided by the Government, could not succeed in getting them removed. It was an excellent idea of H. E. the Viceroy therefore that they should authorise the Government to effect a compromise with the colonies on the basis of complete reciprocity consonant with the common interest and self-respect of both sides. If they succeeded in getting the most-favoured-nation treatment they should be satisfied for the present. Personally, he had great faith in imperial preference as a lever which could be used to their advantage in the colonies, but all discussions regarding that and kindred subjects of imperial importance must necessarily be suspended until the war was over. When that happy consummation came, an Imperial Conference of Colonial and Indian representatives should be helpful in evolving a workable scheme of preferential tariff which would bind us to the colonies with bonds of brotherly love, mutual trust and mutual interest.

Raja Jaichand.

Raja Jaichand referred to the war and dwelt upon the backwardness of the Punjab in education and sanitation.

Major Blakeway.

Major Blakeway pleaded the sanitary claims of the North-west Frontier Province and urged a grant from the unallotted reserve. He alluded to the political effect of the Upper Swat Canal.

Mr. S. N. Banerjee.

Mr. Surendra Nath Banerjee, in commenting on the Budget, said that this was a War Budget though the military expenditure had not increased. Taking the figures of this year and the next, the cost of the Indian Expeditionary Force would come up to seven million sterling. The war had given them an opportunity of displaying their devotion to the Empire, which had produced a profound impression upon British public opinion. The angle of vision had been changed and, in the words of Sir James Meston, a new day was about to dawn on the land when Mr. Banerjee hoped, India would be a component part of the Empire in the full enjoyment of the rights of the status.

Referring to industries, Mr. Banerjee observed that Government must modify its policy and actively participate in the development of industries by financing suitably or helping them otherwise. He then referred to the refusal of the proposal for the creation of an Executive Council for the United Provinces, which had been recommended by the Local Government and the Government of India and supported by the unanimous vote of the non-official Indian Members of the U. P. Council who knew more of the better mind of their countrymen than Lord McDonnell, who left India 20 years ago, Lord Curzon who left India ten years ago, and Lord Sydenham who knew nothing about the United Provinces. The dominant note of the reform was the association of the people in the inner councils of the Government, the holy of holies, as he remarked. The rejection of this proposal was almost unfortunate at this time as already it was being asked whether this was the first-fruit of that change in the angle of vision which had been promised by high authorities. They were glad that Lord Crew was resolved to persevere with the matter. He had the whole of India behind him, and he hoped that his Lordship would revive the India Council Bill and cause it to be introduced in the House of Commons. Mr. Banerjee, in conclusion, referred to the grant of compensation allowance to the Members of the Indian Civil Service and higher police service, and this at a time when it was known as a matter of practical certainty that there would be a deficit in the Budget of the current year and a forecast of a deficit in the Budget of the coming year. The step was ill-advised. Why, when every subject of His Majesty was suffering from the pressure of war, these two highly paid services should be singled out for exceptional treatment passed his comprehension. If there was a block in these services there were similar inconveniences in other branches of the public services. Some of them would have moved a Resolution on the subject but did not do so to avoid controversy. He hoped the matter would be reconsidered. He associated himself with Sir G. M. Chitnavis in his tribute to the Viceroy.

Mr. Bishen Narayan Dhar.

Mr. Bishen Narayan Dhar was not quite satisfied with the provision made for education in the Budget, but at present he did not wish to make any complaint.

He urged the claims of Indians to be appointed to higher public service and also in the Military department. He deprecated the idea of having European teachers and professors to teach Indian students, as it was not likely to help the latter to have Indian ideals, and he thought that education should be national. He referred to the proposal for an Executive Council in the United Provinces and expressed the gratitude of the people to Sir James Meston and to the Viceroy for their work in that direction. He thought that the demand of the United Provinces was rational, and regretted the rejection by the Lords of the measure in spite of the just and earnest protest of the Secretary of State. He asked, if that was the attitude in the time of war, when India had shown her loyalty and devotion, what would it be after the war? Mr. Dhar, in conclusion, urged the creation of a Governor in Council for the United Provinces.

Raja of Mahammadabad.

The Raja of Mahammadabad congratulated the Finance Member on his Budget. In normal times he would have pressed for grants for sanitation and education in the United Provinces. He deplored the action of the House of Lords in rejecting the Council for his provinces, which had come upon them as a great shock.

TELEGRAMS.

Mr. M. S. Das.

Mr. M. S. Das, in the course of his speech, said that about a year ago he asked two questions in the Council one was to know what was the population of Indian Christians in India, and another was whether any special provisions had been made for the education of Indian Christians. As a representative of that community, he claimed better treatment for members of that community. He reminded Government that Indian Christians had rendered distinguished service to their King and country and pointed out the absence of the representation of Indian Christians on the legislatures.

Mr. Marshall Reid.

Mr. Marshall Reid, speaking generally, supported the Budget and said that English money could find no better place for investment than loyal and prosperous India. The possibility of the 4½ crores loan had not been well received in Bombay. Sir William Meyer had spoken of the alternatives which he had in the back-ground. Mr. Reid suggested that the alternatives should be put in the forefront and the loan be put in the back-ground. He hoped that Delhi would not take long to become a living city. He dwelt at length on the question of the development of industries.

Raja Abu Jaffar.

Raja Abu Jaffar spoke of the deep feeling of disappointment caused in the country at the action of the House of Lords in dealing with the United Provinces Council.

Mr. Borna.

Mr. Borna congratulated the Finance Member on his cautious Budget, which showed great ability and the resourcefulness of Sir William Meyer.

Mr. Dadabhoi.

Mr. Dadabhoi was of opinion that if, in an exceptional condition of the market, 3½ percent, did not gain in popularity in the short time proposed, the loan must carry higher value of interest to make it attractive to the Indian investing public.

He next referred to the provincial balances, and then dealt with the serious situation created by the unexpected depression in cotton, which, he said, had been handled by the Government with promptitude and boldness. He suggested that careful enquiries should be immediately made to ascertain the quantity of unsold cotton in the market, and if in the result it appeared that there was still a large stock left, the proposed restriction upon cultivation should be enforced. If on the other hand, there was no large stock left, restrictive action on the part of the Government should be abandoned. Further Mr. Dadabhoi drew attention to the paramount necessity of increasing expenditure for police.

In conclusion Mr. Dadabhoi prayed that His Majesty would extend the term of the office of the Viceroy at least till the war was over.

The Council adjourned for lunch.

On the resumption of the Council after lunch, the Viceroy presided, and the discussion on the Budget was continued.

Sir Fazulbhoy Currimbhoy.

Sir Fazulbhoy Currimbhoy in his speech congratulated the Finance Minister on the Budget and said the latter had made the country almost forget the serious economic and financial effects of the war. Regarding the provision in the Budget for a free rupee loan, he approved the action of the Finance Minister, but pointed out the extreme need of floating the loan at a higher rate of interest.

Referring to the character of the new loan, he pressed on the attention of the Finance Minister the advisability of issuing in future special 4 per cent. railway loans, which, he thought, were bound to be very popular.

Dealing with provincial finance, Sir Fazulbhoy said that he thought it was susceptible of improvement. Fixed payment which is to be substituted for the present system would have the effect of rendering Imperial revenue inelastic. If in condition provincial funds are made over to the provincial Government for safe custody and application subject to maintenance of an irreducible minimum of balance, the inconvenience of restricted utilisation of large balances, such as is enforced by the Government of India on the present occasion would be minimised. Sir Fazulbhoy pointed out that provincial feeling was strong on that subject, and he hoped that Sir William Meyer would take the matter into serious and favourable consideration.

He next dealt at length with the inconvenience caused by the existing procedure relating to the introduction of legislative measures into the Imperial Legislative Council. He said:—"Bills are now introduced without members knowing about them previously. The result is that no profitable discussion can take place on the first day about their principle. No doubt subsequently, on motion for reference to Select Committee, the members have an opportunity of commenting upon the principle, but it is far more desirable that this debate should precede that motion. Bills which are wrong in principle should be thrown out at the first stage. I believe I voice the general desire of Additional Members in my plea for the circulation of Bills at least a fortnight previous to their formal introduction in the Council."

Sir Fazulbhoy in conclusion referred to the war and work in Bombay for collection of subscriptions.

He paid a tribute to Lord and Lady Willingdon for their work in that direction. He also eulogised the Viceroy's qualities, and hoped his term of office would be extended.

Mr. Ghaznavi.

Mr. Ghaznavi, in the course of his speech, dealt with the question of sanitation. He referred to the increasing prevalence of malaria, especially in Bengal and urged Government to appoint a Commission of officials and non-officials in each of the affected areas of the province to enquire into the cause of malaria and to devise further means of arresting mortality from fever, which was so much on the increase. Mr. Ghaznavi referred to the steadily growing demand for the establishment of a Pasteur institutes.

He expressed the gratitude of Mahomedans to the Government for the education policy which had been meted out with regard to them but said in view of the appalling backwardness of the community would repeat what he said two years ago, that Mussalmans were entitled to preferential treatment

TELEGRAMS.

which, he was sure, no enlightened and broad-minded Hindu would grudge them, for they must remember Mussalman educational advancement was equally to the interest of Hindus. In this connection, after referring to the condition in Bengal, he said, if the existing revenue of the country was insufficient for the purpose, the Mussalman community would willingly submit to an additional educational tax. Mr. Ghaznavi then at length dealt with the question of temperance, and suggested steps to check the spread of the drink and drug habits in India.

Mr. Ghaznavi also urged a revision of the Arms Act to enable loyal Indians of social and professional rank or position to have the use of firearms. He associated himself with his friends from U. P. in what they said regarding the unwise step of the House of Lords in rejecting the proposal for an Executive Council in U. P. He endorsed every word that was said by previous speakers regarding His Excellency the Viceroy, and warmly eulogised His Excellency's work to promote the causes of both Hindus and Moslems.

Mr. Setalvad.

Mr. Setalvad, in the course of his speech, said that was agreeably surprised that the Hon. Finance Member could lay down his proposals before the Council without fresh taxation. Referring to education, in which the speaker took special interest, he criticised Mr. Sharp's report which was recently placed on the table of the Council.

He urged that new schools should be opened and new grants given.

He strongly deprecated the epithet used by some people that India's was a reasoned loyalty. That was not so. Educated Indians had ever been and would ever continue to be loyal because they had realised that the attainment of their aspirations was only possible under British rule. The highest attainment they desired was self-government within the Empire. Mr. Setalvad hoped that Indians would after the war be given what which they were legitimately entitled to get. They did not expect anything as a price for their loyalty, but they only claimed what was due to them in return for the good work they had done. He alluded to the action of the House of Lords in rejecting the U. P. Executive Council proposal and expressed pain and regret at that step of the House of Lords and the attitude taken by retired Pro-Consuls of this country, particularly Lord Macdonnell, but, Mr. Setalvad continued, Indians had no cause to despair as long as there could come out to India Viceroys like Minto and Hardinge. In conclusion Mr. Setalvad hoped that His Excellency's term of office would be extended for a further period, at least till the termination of the war.

Mr. Rama Rayanagar.

Mr. Rama Rayanagar urged amendment of the land Improvements Loans Act, under which loans were given to agriculturists, with a view to widen the scope and range of the objects for which money was advanced. He referred to the attempt of the Madras Government to strain the law to make advances for the support of rural industries and said, as a matter of fact, it appeared to have been felt by some of the Provincial Governments that the law should be made elastic. It was somewhat curious that provisions should have been made for advances for the support of agriculture, but not for subsidiary industries, without which a reasonable degree of agricultural progress could not be counted upon. India was the only country in the civilised world where subsidiary industries did not receive as much attention as they should, and it was that neglect that accounted for the prostration of many a good industry. In this connection he instanced the sugar industry, which was one of the most paying concerns in other countries, but not in India. He also suggested that the rate of interest on loans should be reduced from 6½ to 5 per cent., and that would be greatly appreciated by the entire rural population of India. Referring to agricultural education he urged the establishment of more agricultural schools to teach where the technique of industry must of necessity be imparted through the medium of the vernaculars. These schools should be for primary and elementary education. Alluding to water-ways in Bengal, he stated that the question of improving water-ways was imperial and not provincial. He suggested the delegation of powers to Local Governments to deal with railway matters of local importance without reference to the Government of India, and thought such delegation would result in some direct pecuniary saving. The present arrangement, vesting entire powers of control of railways in the Government of India, was very inconvenient and tended to waste a good deal of the time of Government in correspondence. He referred to his recent visit to a place in the Punjab and said that, in view of the situation there the Public Safety Act was necessary. The speaker suggested that facilities should be afforded for imports of surplus of rice from the Madras Presidency to Bengal to relieve distress in the eastern districts. He reiterated his request regarding safeguards of the Madras Government in the matter of the Kanniambadi reservoir project.

Mr. Abbott.

Mr. Abbott said that India had responded in a splendid manner during the present crisis.

He reiterated the grievance of the domiciled community, that they still remained unrepresented in Provincial Councils. He claimed the same privileges for his community as those enjoyed by other communities.

Pandit Madan Mohan Malaviya.

Pandit Madan Mohan Malaviya feelingly referred to the loss of Mr. Gokhale and briefly alluded to his great qualities. Pandit Malaviya said Mr. Gokhale was the first servant of India belonging to organised bands of servants who were devoted to the cause of India's progress and welfare. Pandit Malaviya hoped that in matters in which the late Mr. Gokhale was interested Government—even though they might not entirely agree—would take a kindly view. The matters that engaged his earnest attention were primary education and the employment of Indians in the higher branches of the service. As regards primary education Pandit Malaviya hoped that His Excellency would certainly try to improve it. As for higher employment of Indians he hoped that Mr. Gokhale's colleagues would remember him and his views and see whether they could not give effect of his views in some measure. Discussing the Budget the speaker pointed out that the existing taxation was heavy, and quoted Sir James Meston's

TELEGRAMS.

evidence, before the Currency Commission. He urged that the basis of taxation should be re-adjusted, pointing out that the purchasing power of other countries of food stuffs was greater than that of the people of this country. He suggested that food stuffs should be more available than manufactured articles. Land revenues were also growing. Alluding to India's contribution to the war, he said it was not mere silver but good excellent fighting men. The wheat supply would also render substantial assistance. He alluded to the action of the House of Lords and condemned the action of Lords McDonnell and Curzon. He spoke of the services of Sir S. P. Sinha and Sir Ali Imam and said Lord McDonnell's assertions had no foundation whatever. What was needed was not a proposal for an Executive Council but a re-adjustment of the basis of brotherly relations in the Empire. Alluding to the Queen's Proclamation, he traversed Lord Curzon's speech and urged that men who were out of touch with India had better refrain from laying down doctrines. Their obvious intention was to counteract the feeling created by speeches of Mr. Asquith and others in favour of Indians. Speaking about His Excellency's impending departure, he said there was none who had touched a truer chord of sympathy towards Indians than Lord Hardinge. He hoped that for the good of both India and England His Majesty would grant the prayer of the Indian people to extend His Excellency's term, also hoped that His Excellency would be pleased to stay on for another year or two.

Rai Sita Nath Ray

Rai Sita Nath Ray pleaded for improvement of water ways in Bengal.

He expressed regret at His Excellency's impending departure and hoped the Viceroy's term would be extended for a further period.

Raja Kushalpal Singh.

In the course of his speech Raja Kushalpal Singh said that the greatest need of his province was liberal imperial grants for education and quoted the speech of Mr. De la Fosse at the U. P. Legislative Council on the 4th March when he stated that grants were not sufficient to meet the needs of the province. The Raja alluded to the criticism in the House of Lords regarding the Executive Council in U. P. and the disappointment caused to the public.

In conclusion he hoped that His Excellency's term of office would be extended at least until the war was over.

Sir William Meyer's Reply.

Sir William Meyer, in replying, said that, as he had pointed out in laying the Financial Statement, the Budget was framed under exceptional circumstances and uncertainty. It was particularly a source of gratification to the Government to know that their efforts to frame the Budget without having recourse to drastic measures had been received with such a chorus of approval by his non-official colleagues. Referring to the discussion of the day, the Finance Member said that Members had traversed various grounds and touched various subjects. It was an occasion when everyone spoke what was nearest to his heart. He did not want to enter into details to reply to criticisms. Referring to the remarks of Mr. Surendra Nath Bannerjee, that Government would consider the carrying out of those liberal measures after the war was over which were held up on account of the war, the Finance Member said that he would not like to commit himself to any kind of financial policy after the war. All that he hoped was that better days would come. Turning to the criticism of Mr. M. S. Das, he pointed out that Mr. Das himself was a Christian and the interests of the community were ably represented by him. They were exceedingly well off in education, thanks to the Missionary bodies. The Finance Member then discussed the speeches of Messrs. Dadabhoi and Marshall Reid and Sir Fazulbhoy Currimbhoy in respect of the rupee loan, and said he would repeat what he said in his Budget speech the consideration of which would be taken up in due time. Sir William assured the Council that the interests of those in possession of Government Securities would be fully safeguarded. He foreshadowed that he might follow Mr. Lloyd George and convene an informal conference to discuss the details of the rupee loan with representatives of the mercantile community in Bombay, where he would proceed shortly. He hoped, however, that the merchants of Bombay would be more courageous and come forward with money.

Sir William, replying to Mr. Banerjee's allusion to the increase of salary of members of the Civil Service and Police Department, explained the regular time scales and promotion scale of pay under which appointments to the services were made, and said that the Government of India made representation to the Secretary of State on the necessity of increasing the pay of the Civil Servants of U. P., Punjab and Central Provinces whose pay was based on the minimum time scale. The Government of Bombay then asked for increase. It was then, in view of the blocking of promotion and cancelling of promotion of many deserving officers, that the Secretary of State sanctioned the proposal. The Government of India then undertook to increase the pay of the Police in the best interests of the country, not merely with looking to the interests of the present members of the Department but with regard to future recruitment. Referring to the criticism of Mr. Abbot, Sir William Meyer said that he was sorry to hear the Honourable Member say that India had not done enough during the war. He would like to remind the Hon. Member that India had contributed what was more precious than silver and gold. She had given two hundred thousand trained soldiers. Apart from that, India had supplied munitions of war. India had done that long before the Dominions thought of doing anything. He must say that the value of Indian contingent and the value of India's supplying munitions of war had been the chief materials in determining the present phase of the war. He could not bear any one to say that India's contribution was inferior to that of any other part on His Majesty's Empire.

H. E. The Viceroy's Speech.

H. E. the Viceroy, who close the sitting, after reviewing the financial and economic condition of the country in the course of which he discussed the wheat question and also the question of industrial development which was before the Government of India, said that the military and naval positions had improved happily. German submarines

TELEGRAMS.

little or no success. Such policy could have no effect on the final issue of the war. Turkey also was beginning to revise her policy. He recalled his visit to the Persian Gulf and Basrah. It was a great pleasure to study the political and economic questions of the province and also visit the troops at the front. His Excellency thought Basrah had great potentialities. The city could become an excellent port. The climate was that of northern Punjab and most suitable for Indian emigration. His Excellency said that he had heard that an address to the King Emperor against the draft proclamation creating an Executive Council for the United Provinces had been carried by the House of Lords. No information had been received of a similar motion in the House of Commons, and they might therefore conclude that the proclamation had not been rejected by Parliament, as he hoped. It seemed a matter of serious concern that a small body of peers, who perhaps hardly realised the rate of progress in India, could throw out a proposition put by the Government of India and His Majesty's Government before Parliament with the full approbation of Indian public opinion. The principle of Executive Council had taken root in India and could not be eradicated. The inclusion of an Indian in the Executive Council was a source of great strength and he hoped that the educated people of the country would not be depressed, as he regarded the proceedings of the House of Lords as a temporary set-back and felt confident that the United Provinces would soon have its Executive Council. In this connection His Excellency eulogised the service of Sir Syed Ali Imam and said what valuable advantage there had been by his presence in His Excellency's Council. He thanked the Council for passing the Public Safety Act, and also alluded to the Assam Labour Bill. He thanked them for the kind words spoken about himself and his administration. Although he loved India and wished to stay and do his duty towards her, he could only say that the question of the duration of his tenure was not in his hands. The Council adjourned "sine die".

War Cable to the Viceroy.

DELHI, March 25.

The Viceroy has received the following from the Secretary of State dated 24th March:—Official report from Cairo shows that at dawn on Monday the British patrol discovered a party of the enemy near post El Kubri opposite to Suez. Guns of El Kubri opened fire and the enemy retired to camp eight miles away and aeroplanes were discovered that the enemy numbered about a thousand. The force under General Young husband attacked and routed them.

Fall of Przemsyl.

Yesterday morning since the surrender of Przemsyl, returns furnished by Austrian Commander show that the prisoners taken by Russians are 9 Generals, 93 officers of General Staff, 2500 officers and officials and 1,17,000 men. From the west no important movements were reported.

A furious gale blowing three days in Dardanelles prevented further operations.

General Botha's operations in South West Africa are attracting attention. The Germans are believed to possess 120 field and position guns including 2 batteries of 8 inch guns. They had 10,000 trained men in the colony and 15,000 reservists were to have come from South America and there are also the rebels from British South Africa, but the South American reservists were prevented from arriving and general Botha has foiled the rebellion. The Union Forces have now seized drifts and seaports and blockaded the German territory. The Germans have cattle, sheep and goats but have to import cereals and flour and the blockade aided by military operations will probably be effective but the task of reducing enormous territory is likely to be long.

CALCUTTA.

A Serious Dacoity.

CALCUTTA, March 26.

News has been received of a dacoity at the house of Gubardi, Talukdar of Amtali, Barisal, in which 40 armed dacoits broke open a safe and made off with Rs. 25,000. It is stated that the dacoits terrorised the inmates by firing blank cartridges.

A Daring Dacoity.

Fight between Villagers and Dacoits.

CALCUTTA, March 25.

On Tuesday night a daring dacoity was committed in the house of a trader of the village of Nowparah near Baraagore, a few miles north of Calcutta. At about midnight about a dozen dacoits armed with weapons raided the house. They forcibly entered the house after breaking the outer door, tied up some male members and began to torture them. While the dacoits were looting the house the neighbours appeared with lathis and attacked them. A severe fight ensued, in which both villagers and dacoits were wounded. Concores and property of considerable value were left behind by the dacoits.

PUNJAB

First case under the Public Safety Act.

LAHORE, March 25.

A dacoity with the Lahore Conspiracy Case now before the court we understand that Kedar Nath and his son were arrested in the Lahore city on Tuesday night. It is stated that the accused will be arraigned next month probably for trial by the Commissioner under the Public Safety Act.

Arrest of the Uskhel Outlaws and Another Dacoity.

LAHORE, March 25.

On the 20th instant writes a Ferozepur correspondent a party of Uskhel Outlaws who seems to have been responsible for many thefts of arms etc. were arrested at

TELEGRAMS.

Sialkot near Tollinton Park by the Sub-Inspector Sardar Sunder Singh and Balbir Singh of the City Police Station. A vernacular paper reports a dacoity at the Gidarpind Railway Station, District dacoits attacking the Station Master's house and looting his property.

Lawlessness in Punjab.

Govt. Press Communiqué.

LAHORE, March 25.

The following communiqué is issued by Punjab Government:—In view of uncertainty and anxiety which appear to exist in certain quarters as to the course of events following on the recent outbreak of lawlessness in South-west Punjab the following statement of situation which is based on information so far available is published for general information:—In the middle of January plague broke out at Garh in Jhang district and the town was gradually evacuated by Hindu shopkeepers and Sowkars who fled leaving their grain and other goods looked up in their shops. This coincided with a period of distress among the poorer classes caused by high prices and difficulty in obtaining supplies on credit. On the 18th January three shops were broken into and grain and other property were stolen. Three of the culprits were caught red-handed by the Police and were punished. Nothing further appears to have happened until 6th February, when a second raid occurred followed on 11th February by another grain robbery. On the 20th February looting of shops on a bigger scale began at Ahmadpur a village in the same Police station jurisdiction which had been similarly evacuated owing to the appearance of plague. Large bands composed of the inhabitants of the neighbouring villages in some cases helped by bad characters entered the town and pillaged the deserted shops, and houses, seizing grain, and valuables, burning account books, and in some cases setting fire to houses themselves. Other gangs quickly formed and a succession of similar raids were reported in and around plague infected area which rapidly spread by example to adjoining tracts and over the border into Muzaffargarh and Multan districts. In the latter district fortunately very few cases occurred and none after 28th February. In Muzaffargarh the infection entered at Northern extremity and spread quickly to the south of the district. Altogether over 100 cases of dacoities are reported to have occurred. The spread of lawless movement which was directed almost exclusively against Hindu traders and shopkeepers was favoured by remoteness of tracts affected from district headquarters and consequent delay in drafting in extra police to cope with dacoits. Directly the seriousness of the outbreak was realised measures were taken to restore order and bring offenders to justice. Strong police reinforcements together with two additional gazetted officers were drafted into districts concerned and detachments of British Troops were marched through affected tracts. The effect of these measures has been that no fresh cases have been reported from Jhang District since 4th March and in Muzaffargarh the situation is now believed to be completely under control, the last case having occurred on 16th instant. Several hundred arrests have been made and a considerable amount of property has been recovered. Investigation of offences is now being rapidly conducted by staff which is being specially strengthened and hundreds of accused persons had already been sent up for trial. Special Magistrates with special powers have been appointed for trial of ordinary dacoities and more will be added if necessary while arrangements are being made for the appointment of a special Tribunal to dispose of more serious cases under the defence of India act. At the same time measures are being taken to relieve urgent cases of distress among victims of dacoities.

BOMBAY

The Zoroastrian Conference.

BOMBAY, March 25.

The Zoroastrian Conference was opened in Bombay to-day. Dastur Dr. Dhala in his presidential address said that the priestly class had adopted the Laissez Faire attitude which was injurious. He laid stress on the necessity for research into ancient literature and recommended that an expeditionary force of Parsis should be sent to Persia to carry out researches in the ancient ruins of Persia under the guidance of an English or an American savant. He further suggested the foundation of travelling lectureships. They had produced a merchant prince in the late Sir Jamsetji Jijibhoy, the first Parsi Baronet, of the name, and pioneers of industries in the late Sir Dinshaw Petit and Mr. J. N. Tata, but they had not produced a Rabindra Nath Tagore to give life poetry, or a Jagdis Chandra Bose as an exponent of science. He welcomed the efforts in the community to take more kindly to agriculture and said that though education developed their mental qualities it was for themselves to cultivate the virtues of industry, application and perseverance. Finally he urged on the community the necessity of taking an increasing share in developing the awakened conscience of India, to make the different communities of India into an Indian nation. The conference will be resumed tomorrow.

Weather Report.

SIMLA, March 26.

Rainfall continued in north-east India. There has also been scattered thunderstorms in north-east peninsula. The principal amounts are Gauhati 2 ins., Saugor Island 1½, Balasore 3, and Calingapatam 1½. Depression of hot weather type is developing over Sind. Dust storms and thunder storms are likely to occur in north-west India to-day. Temperature is unusually low in lower Bengal and continues high in North-west India.

FORECAST:—Extension of rainfall in Upper Burma and increase in the Peninsula.

3 వ ఆంధ్రమహాజనసభ.

ప్రబోధిని.

మన ఆంధ్రమహాజనసభ మనము తగినంత ఉన్నత సిలిలో లేమింటేనే విన్నవించబడున నన్ను తగ్గి గగనముండుట కాంచి-అది మాస్ప వెంచి-అమెమవుతులగు మన సోదరకో మణులు కొందలు తమబుద్ధికలకాట్టిని. మధింపగా బయలు వెడలిన ఆంధ్రమహాజనసభ కామధేవు తొలిసంవత్సరము బాపట్లయందును, మలిసంవత్సరము బెజవాడయందును తన్ను నేవంపచేరినవారి నెల్లర తనిపి మెప్పులొంది, ఈసంవత్సరము విశాఖపట్టణము చేర నిశ్చయించుకొనట తమదీక్షలు తెలియనే తెలియును. కాని, ఎప్పుడెప్పుడని దానివివరమెటుంగ మీమనస్సు తనాతనాపడుచుండునుగా! అది తీర్చుటకే ఈ ప్రబోధిని.

ఇచ్చట, ఫిబ్రవరి లే 14 దీని సన్మానసంఘ మేర్పడినది. మార్చి లే 3 దీని జరిగిన ఆసంఘసభలో; మే 12, 13, లేదీని మనమహాజనసభ సమావేశమగుట నిశ్చయింపవై నది. కార్యనిర్వహణమునకు ఉపసంఘములు ఏర్పడినవి. వలయు ప్రముఖులన్నియు జరుగుచున్నవి. సభాధ్యక్షులెవరో త్వరలోనే ప్రచురింపవగును.

20 సంవత్సరములవయస్సుగల ఆంధ్రులందఱును, మతేఅడ్డునులేనియెడల, ప్రతినిధులుగా ఉండుటకు అర్హులే. ప్రతినిధులకు బహుయోగ్యులును, భోజనసదుపాయమును సన్మానసంఘమువారే చేయుదురు.

సభజరుగు అదినములకును ప్రతినిధులకానక రు 2.0-0

చూపణలు కానక రు 1.0-0.

సంఘముమే బలము. మన మొంతమంది చేరిన మనసభా కామధేవునకు అంతసత్తుక; అదే మనయన్నిదిగి సాధనము. వేసవివేడిమి కానరానియని యిచ్చటిసముద్రపు చల్లగాలియు, నించాచలతే త్రధారలును, ఆంధ్రసోదరసమావేశమున కేమి, తన్మామున మహాజనసభా సాఫల్యమునకేమి ఆత్మంతాను కూలములు.

కాన, ఈసంవత్సరము మనకామధేవును నేనింప రాము తప్పకదయచేసి, తనిపి, తనినెదరుగాక! తమతావునండి ఏయేవ్వములవారు ఎందఱెందఱు వచ్చెదరో, శ్రమకు చున్నించి, త్వరలో తెలివెదరుగాక! తనతెలుగునతోడ్పడి, సభజయప్రథముగా సాగించి, ఆంధ్రమహాజనసభ సరింపచేదరుగాక!

భూపతిరాజు వెంకటపతిరాజు,

సన్మానసంఘాధ్యక్షుడు.

దూర్వాసుల శ్రీరామశాస్త్రి.

మారేపల్లి రామచంద్రశాస్త్రి.

న్యాయపతి రంగమన్నారెడ్డి.

కా. సో. నారాయణరావు.

కార్యదర్శులు.

వివాదాంశములను తీర్మానించుటకు సమ్మతు.

(సివిల్ ప్రొసీజరుకోడు 5 వుత్తర్వు 1,5 నిబంధనలు)

స్కూలుకాను కోర్టు రంగూను.

దానా నె 4886 రు of 1914.

పి. యల్. ఆర్. యం.) ఎదిరి 1. కరీమపతిరాజు
చెట్టికొట్టు, వాది) 2. కరీమసామి
ప్రతివాదులు.

ప్రతివాదులు ప్రస్తుతము కాపురముండునర్థము. ఎచ్చట వుండేది తెలియదు.

ఒక ప్రామిసరనోటుపైని యివ్వవలసిన రు 1476-8-0 టికి వాది, వివాదదావా దాఖలుచేసియున్నాడు. కనుక మీరు యాకోర్టులో నేరుగాగా, లేక నాగ్నీయప్రకారం ఆధికారముపొందిన యా కోర్టుస్థితిగల్గగాని యా దావా సంబంధమైన ముఖ్యవిషయముల ప్రశ్నలకు బదులుచెప్పేటటు నంటిన్ని, లేక అన్నిప్రశ్నలకు బదులుచెప్పేటటువంటి మరిక ముగ్గిద్యారాగాని ఏవైనా నెల 30 వ తారీఖు ప్రాద్దున 11 ఘంటలకు వాజరు కావలెను. మీకు యావచ్చుట తెలియజేయడం యేమనగా నైచెప్పిన తారీఖున హాజరుఅవుటకు తప్పియెడల మీరులేకనే వివాదాంశములు తీర్మానము చేయబడును.

మీయెదురుకట్టి వాదమునకు ఆధారముగా నమ్మియుండు యేదైనా ప్రముఖులందఱుడల మీలో కూడాతిమక రావలయును లేక స్థిరమూలముగా పంపవలసినది. ఏమెలుకల 30వ దాఖునగాని లేక అంతకుముందుగా గాని రిజిస్ట్రేటు మెంటు దాఖలుచేయుదని కోరడమైనది.

ఫిబ్రవరి 19 వ తారీఖున వాచ్చేవారుచుండ వేయడమైనది.

By order

(Sd.) Mg Thaung

Chief Clerk.

M. Subramaniam

Translator

నియోగిమహాజన సభ

ఒకనియోగి యట్లు వ్రాయుచున్నాడు:-

ఆంధ్రదేశచరిత్రకారుడు నియోగుల గూర్చి వ్రాయుచు కృష్ణదేవరాయ చక్రవర్తిమొదలు ఒకటిన్ను సంసారాధిపతి కలహగల యెల్లప్రభువులకడ చుండుటనండి రాజతంత్రము లయి యాంధ్రదేశవాటి కరంగమున బ్రభావితపాత్రముల బ్రదర్శింపజేసినవారికాభిప్రాయాలే. ఆంధ్రభాషాకోవిదులైయు తృప్తిగ్రంథరచనముగావించి కవిబ్రహ్మలై, కవిసార్వభౌములై తమకుదామె సాటి యననోప్పి క్రిశేషులై చన్నవారి కాభిప్రాయాలే. ఇట్లు రాజ్యపాలనాసామర్థ్యము, గ్రంథ రచనాకాశల్యముమాత్రమేగాక పరరాజులదండెత్తివచ్చినప్పుడుగాని, పరరాజులవైదాడి వెడలలనివచ్చినపుడుగాని, వెనుదిరుక్ నడుమునకుగ తిక్కుకొని సేనాధిపతులై సేనలనుండి పించి యుద్ధమున పోరాడి పోరునను నెరవినవారికాభిప్రాయాలే. ** అభివృద్ధియం దక్షేత్రగలిగి దురభిమాన మంతిగాలేక సంస్కరణాభిలాషులై దేశకాల వాతవిధికుల ననుసరించి సంపదించినవారిలో విరగగణ్యులుగ నున్నార. అని నడిచియున్నాడు. కంకంటిపాపరాజుకవిండుడు.

- నీ. ఆభిల రాజాధిరాజాసాన జహ్నుద్య
- విద్యావిహారు లార్వేలవారు
- కల్పక బలికర్ణ కలకర్ణవోదీర్
- వితిరణోదారు లార్వేలవారు
- సజ్జన సుకనీయ సతితనిర్వాజహోరి
- పరోపకారు లార్వేలవారు
- ఘనద్భుట స్వామికార్య నిర్వాహణ-ప్ర
- పీఠాధికారు లార్వేలవారు

అని మిక్కిలి వృద్ధ్యముగా కర్పించి యున్నాడు. ఈ వాక్యములు చదువునపుడే నియోగియొక్క హృదయము ఉప్పొంగుతుండును? కాని, యింత మహోన్నతదశ ననుభవించిన సంఘముయొక్క ప్రస్తుతిసీలి జూచి యెనియోగి సంతోషము జెందకుండును?

ఈ మహాసంఘాదర్శణ క్షిప్రమై పండుగండు సంత తృగ్గులుక్రందట నియోగిమహాజనసభయనుచేర న కనధి సాపింపబడినది. ఈపండుగండు సంవత్సరములలోను నీ సభవలని గలిగినయంపకారములకంటె నపకారములే యుక్కువగ గన్పట్టుచున్నవి. నియోగుల వైదికులకక్షులుచేరుగుచున్నవి. దేశాభివృద్ధికిభంగకరమగువైదికాచారమునెలకొల్పబడుచున్నది. అట్టి గౌరవాభిలాషులగు మహాజనులంకను గొంకపీనులుగనభిప్రాయగూ, నొనర్చునమకట్టుచున్నది. మన యాంధ్రదేశమునందలి తనజను బయలు వెడలిన యుద్ధములలో నియోగిసభయంతి యనర్థదాయకమున, దేశాభివృద్ధికి భంగకరమున వైదికి మత యొకటి తలచుకొనుచుండలేదు. ఈవాక్యములు వ్రాయునపుడు నాయెదుట 11, 12-వ నియోగిమహాసభల వృత్తాంతము ఉన్నది. ఇందలి 22 పుటలను మొదటినుండి చివరవఱకు పరిశీలించితిని. దీనినిజదివి యెంత యాకాంక్షయు జెందితి నో నాకే యెరుక, నియోగి కాభియందు శ్రోతస్మార్తి విద్యారోపమును సంస్కరించి వృద్ధిజేయు ప్రయత్నము లాయెదుటయే యాసభాక్షేప మనిచీరాల ఆహ్వాన సంఘాభ్యుదయ నుడిచియున్నారు. ఈ యభిప్రాయమే కార్యదర్శియొక్క భూమికయందును గాని వచ్చుచున్నది. తదనసారముగా రాజమండ్రి సభలో స్మార్తము నందు కృతార్థులైన నియోగివిద్యార్థులకు బహుమానము లియ్యబడినవి. ఇదియే, నియోగి మహాజనసభయొక్క యాదర్శము!

ఈ శ్రోతస్మార్తివిద్య మనదేశపు రాజకీయ ఆర్థిక సాంఘికాభివృద్ధికి భంగకరమని చరిత్రలు ఘోషించు చున్నవి. అన్ని దేశములందును, అన్ని కాలములందును, నీ వైదికాద్యమును దేశాభివృద్ధికరములను, నుదారి భావోపేతములును నగు ప్రయత్నముల కెల్లను విరోధకరముగ నుండి నదిగాని సహకారికండలేదు. ఇతర దేశములసంగతితో మన కక్కరలేదు. మన యాభారతవర్ష మయొక్క ప్రస్తుత పీఠాస్థితికి వైదికమే తోడ్పడియుండలేదా? ఈయూహాచారములను నిరోధించుటకేదా వాద్ధమతము తలచుకొనెడి? వాద్ధమతము నణంతుటకున, కిక్కులపాబల్యమును తగ్గించుటకున, మిందు పులేమి, మనామృద్యులేమి యెట్టి ప్రూరపద్ధతుల నకలంబించి నదిచరిత్రాధ్యైతికెల్ల విశదమే వెనుకటిసంగతి యెందుకు? ప్రస్తుతము సహితము వైదికరీత్యలయందు చేరుగువారు మద్దఘాంధులుగను సంఘాభివృద్ధికి వలయుమార్పుల సంగీకరింపని వారుగను నుండుట ప్రత్యక్షముగ జూచుచునేయున్నాము. ఇట్టిసీలిలో నిదివఱకు తీర్చిదీన వైదికమతి ప్రచారకులవలననే కావలసినిన్ని ప్రతిబంధకములు కలుగుచుండ నియోగిమహాజను

శ్రీశ్రోతస్మార్తల కేల గల్గించుకొనవలయున? ఇది దేశాభిమానముకాదు. మతాభిమానముకాదు. నియోగిసభకు సంస్కరణమువై సభిమానములేదు. రాజకీయ విద్యాభివృద్ధికి ఒకనిధి సాపింపబడినను వేది విహితాచారములకు భంగకరమగు విదేశీయ శాస్త్ర సహితము ఆంగీకరింపజాలదు. నియోగిసంఘమున దిగి రాజనీతిజ్ఞులు, కవిసార్వభౌములు, సేనాధిపతులు, సంస్కరణాభిలాషులు, విశిష్టదారులు జన్మించుట కనభి యాటంకముగ నున్నచో దానిపయోజనమంతిగా గానరాదు. అట్టిగౌరవ శూన్యులుగను, పరాన్నభుక్తులుగను, దేశాభిమాన ద్రష్టులుగను నొనర్చువైదికము వృత్తిగాగల సంఘమున వైదికమంపబడిన మహాపురుషులదయింప జాలరు. స్వాతంత్ర్యోద్యమము మగు వాతరణములేక, యంత్రములకరణి పనుచేయించునట్టి సంఘమున దేశోద్ధారకులు బయలు వెడలుట యరుదు. ఇట్టిసీలిలో నీ వైదికముచే దేశము నకు గలుగు ప్రయోజనమేమి?

వైదికమును నియోగిసంఘమున ప్రవేశపెట్టుట బహ్మసత్వాదుకమని చెప్పియంటి. అట్లయినవిద్యాభివృద్ధికేలబ్రయత్నింపగూడదని యాడుగవచ్చును. విద్యాభివృద్ధి నిమిత్తమై ఒకనిధి సాపింపవలయునని చెప్పట కంటె ద్రవ్యమువెచ్చించి యిట్టిసభను నిర్వహింపవలసిన యావశ్యకముకదు. రాజకీయ సభలవలె లోటలకు జ్ఞానమార్గముగ నుండునట్లును. నీవాదము దీని కన్వయింపజాలదు. ఇతరులకులేని యిచ్చందులేమియు నియోగులకులేవు. శ్రోతస్మార్తిరీత్యలతెప్ప శ్రోత్రయధికారము లేమియులేవు. ప్రజలను మూఢవిశ్వాస వాత్రులుగ నొనర్చుట కంటె సుధాధారక ప్రయత్నములులేవు. ఈసభవారి తీర్మానముల నెంత పరిశీలించినను నింతకు మించిగానరాదు. ఇట్టిసభ నియోగులను విద్యావిహారులుగ నొనర్చునా? వితిరణుల దోరాలుగనొనర్చునా?

ప్రాచ్యప్రతీచీనాగ్రంథములకు సంఘటనము సంభవించినది. ప్రజల యభిప్రాయములు మారుచున్నవి. తనభావము దినదినము క్రమతరమగుచున్నది. అనాదినుండియు వైదికము నందు వెలిగినవారే లోకమునబ్రవేశించుచుండ అభిలగాభాధి రాజాసానజనహృద్యవిద్యావిహారు లని గర్వముతో జెప్పుకొను నియోగులు తిగి యీవైదికవివదలబుధిలో పడి బ్రయత్నించుటకంటె సంతోషకరమగు విషయము కానరాదు. వైదికరీత్యలయందు విశ్వాసము గలవాంకి నే నిమాటలు చెప్పుటలేదు. కాని, బుద్ధివికాసమంతయు నంపజేయునట్టియు, ప్రస్తుత రాజ్యాంగ సంస్థాపితికి అనుకూలమైనట్టియు వైదిక రీత్యలను విస్మరించి సంస్కరణ సభలయందును చొంతినము వాంఛింపగల సభలయందును వ్రాసుభ్యుదయహించి పనిచేయువారు తద్వ్యతిరేకముగ నుద్వేగముతో సంబంధము కలుగజేసికొనుట ఇట్టివారి సహాయముతో నియోగి-వైదిక సభకు నిర్వహించుట దీనినిబట్టియే యది సచివమన యుద్వేగము కాదుల యాధిక చెప్పవచ్చును. ఇట్టి బలహీనులు పునాదవై. నిర్మంపబడి, ప్రజల ప్రేమకును, కీర్తికిని వాత్రముగాని యుద్వేగమును జీవంబునెందు. నియోగి సంఘమెప్పుడును ప్రౌఢికిరములగు నాదర్శముల నవలంబించి యితరసంఘములలో నెల్ల నాగరికతను, అభివృద్ధిని ప్రసాదించినది; అట్టి ఆదర్శకుల కిప్పుడు భిన్నముగ నడుచుచువలసి నియోగిమహాజనుల తమ సంఘమునకేగాక మానవకోటికిని నపకారజేసిన వారగుదురు. కావున నియోగిమహాజనులండులు

- (1) నియోగులు వైదికము నవలంబించుట దేశమునకు శ్రేయము.
 - (2) ఈసభయందు నియోగుల యున్నతాదర్శములు ప్రతిఫలించుచున్నవా?
 - (3) వైదికాచారములకు నెలకొల్పుటచే సంఘాభివృద్ధి కరములగు రాజక, ఆర్థిక, సాంఘిక ప్రయత్నములకు భంగము వచ్చునా లేదా?
- అను విషయములను నిష్పాక్షియుగ జర్పించి సంఘము నకు మేలుచేయ జేచుచున్నాను.

క్రిశేషులైన గోకేగారు

స్మరణచిహ్నము.
ఒక విన్నపము.

సన్మాన్య ప్రదర్శకులగు నాయకులు మనకు మార్గదర్శకులు, గోకేగారు నాయకసంతతిలో మేలుబంతిగవర్తిరి. విం యందు మనకు గౌరవ మెక్కువ వీరిమాటలు మనకు పథ్యములు; అభిప్రాయము లనుసరణములు; వాంఛితము లాదర

ణములు మనకలవిగాని విషయమును వీరువాంఛించియున్న యెడల దోషమువీరియందెయ్యండును. కాని వీరులు చేయలేదు. వీరు ముఖ్యముగ కోరినదొక్కటే. తనకై స్మరణచిహ్నము నిర్మింపబడవలదని వీరు ముఖ్యముగకోరిరి. భారతసేవక సంఘమే వీరి చిహ్నముగ నుండ నగును; తమన్న తనకు స్మరణ చిహ్నము పని లేదనుటయే కోట్ల కోలది భిన్నుకెట్టి నిర్మింపబడు స్మరణచిహ్నములను మించిన చిహ్నము కావచ్చుక! ఈ విషయము లెట్లున్నను మన గౌరవమానకు గడుంగను పాత్రుడగు నీతని యాశను నెరవేర్చుట మనకు ప్రథమవిధి. అటులనె, మన మనస్సాక్షి ననుసరించుటయు మనకు ప్రథమ విధియే. ఇతర ప్రముఖులకువలె నీ ప్రముఖ్య వర్తనకుగూడ జ్ఞాపకచిహ్నముండక తప్పదని మన ఆంతరాత్మ మనకు మరిమరి బోధించుచున్నది. ఇది గొప్ప సందిగ్ధ సందర్భము. పరస్పర విరుద్ధములగు ఫలములను లెంపిని ననుస్వేదన పరచవలసినదై, ఇట్టి సందర్భమునం దెట్టికార్యము కర్తవ్యము? ఈ సంగతున, (ఈ రాజధానియందనియు నుడవ నగునని యూహించెదను) విద్యా విహారు తక్కువ. విద్యా విహిత యంతిటి దురవస్థకు మూలకారణమో గోకేగారి యంతరాత్మ కన్న నెక్కువగ నేజుగ నెరుగలేదు. విద్యాదానము వారికి ప్రీతియెము. వీరులు తమకుజ్జులకు వలయుభోజనమజ్జనాదుల నమర్చులేక, పిన్న నాటనుండియే నారెచ్చటనైన నెలకు పాపలానో అర్పూపాయనో కూర్చుండించి పనిచేయుటకో, పడయేదియు దొరకకున్నయెడల ట్రాంబుండి మార్గమందో, ఇంటింటికి వెళ్లియో బిచ్చమెత్తుటకో ఆంగీకరించుదురు. ఈ సంగతుందు కిసుకకు సంఘమెందు పనిచేయుచున్నదని పేరు గలమ గాని, మహాజనుల ప్రోత్సాహభావము వలననో, వైన శిక్షాన్న దీక్షలు అట్టి శరణాలయము యొక్క ఫలమును పవయుటకు వెడముఖము పెట్టుటవలననో నేటికిని మనము వీక్షకులను బండ్లబాటలందుబిచ్చమెత్తుటజూచుచున్నాము. స్మరణ చిహ్న విషయమై వైక వివరించిన విషయద్వయమును సమన్వయించిఫలమువడయు నిమిత్తము గోకేగారి స్మరణచిహ్న విషయమె జనుకాగల గొప్పమైత్రియు వై యట్టిశరణాలయమును బలపరచి, దిక్కులేనట్టియు కడుబీదలగు తలిదండ్రుల గల యిట్టియు కుజ్జల నచ్చటచ్చటచేర్చి వారికి విద్యాబుధులు కొంతవ కొంతయు నెర్పి, సామాన్య జీవనమును గడించుకొన గల శక్తి వారికి కలిగించి యీ ప్రీతి న దేశము నుదరించుటకై వినియోగించి తద్వారా గోకేగారికి ఒకవిధమగు స్మరణచిహ్నమును కల్పించి, వారిపేరు కల కాలము నెగడుటలు చేసేతిమను నొకత్వ ప్రేమ, నిరుపయోగముగ నొక ప్రతిమను నిర్మించి నా మహోభిష్యమునకు వ్యతిరేకముగ ప్రకర్తించిక, నాకోరిక మేరకు స్మరణచిహ్న ప్రయత్నమునూని, నాపేరును కారణముగ గొని యొకగొప్పమైత్రియును నేకరించి భావి యాకతుల యభివృద్ధిగో నాకు ప్రీతియగును నిర్బంధించిత విద్యావర్ధితిజో నొకప్రయత్నమునకు పూనుకొని నాయాశయును నాదరించి, తన్మూలమున క్రమముగ శాశ్వతయమునకు ప్రయత్నించున్నారగా యని గోకేగారి యంతరాత్మ సంతసించునను మతముక తృప్తియు మనకు లభించునటుల చేసికొనుటకు ప్రయత్నించుట యుచి తిమా, లేక, యొకచోట నొకప్రతిమను ప్రతిష్ఠించుట యుచి తిమా యకు విషయమును విప్రులముగ విచారించుట విద్యా కుటులకనివార్యము గదా యని విన్నవించు విశేషు.

గుంజూరు సుహృద్భయోపాధ్యాయునీ పాప నాల దొకభాషాప్రలు:—దీని నీ నెల 1-కతేదిన స్థాపించి జనపుటకు ప్రభుత్వమువారంగీకరించి పాత్రము మొదలైనవికొనుటకు గొంల నొసంగివారు; ఇంటిబాడుగ వంటమనిషి తీతము మొదలైన కర్వులనిమిత్త మొక సంయు పర్యంతము నెల 1 కరు 21 ల వొప్పవచ్చుచుటకూడ సంగీకరించివారు.

దేశోద్ధారకుడగు
గోకే చ రి త్ర
ఈ స్వార్థాన్ని పవిత్ర చరిత్ర మిందు విప్రులముగా వర్ణింపబడి యున్నది. భారతీయులకు - ముఖ్యముగ నాంధ్రులకు ఈ మహానీయు డాదర్శ నియును. గ్రంథ మచ్చులోనున్నది. చదువదగినది.
పాచ్. వి. కృష్ణలందుకో.
చింతాద్రిపేట, మదరాసు.

జాబులు.

విలేఖకులకు ప్రకటన.

గిట్టె వెంకటరమణయ్య, జి. ఎ. ఆర్. రామమూర్తి గుంటూరు పురవాసి— ప్రకటనలేనందులకు చింతిలుచున్నాము.

I

రజస్వలానంతర వివాహాశాసనము.

అయ్యో,

ఈ చట్టమును గురించి విచారించుటకు ఈ నెల 21-వ తేదీ గుంటూరు జిల్లా సత్తెనపల్లె తాలూకా గుడిపూడి గ్రామంలో నొక సభ జరిగినది. పరమాత్ముని కృష్ణశాస్త్రిగారు సభాధ్యక్షత వహించిరి. బ్రాహ్మణులు వైశ్యులు విశ్వబ్రాహ్మణులు అనే మూడు వర్గాలు రజస్వలానంతర వివాహముల నిషేధము లని నలువరుసగా వ్యవహరించిరి. ఈ చట్టమును అంగీకరింపక తొలగింపవలయునని శ్రీకవర్చర్ గారికి ఒక మహాజర్ పంపుకొంటిమి.

కొరవరామచంద్రశర్మ.

II

గుంటూరు జిల్లా సంఘమువారు.

ఈ నెల 28వ తేదీన చేసిన తీర్మానములు.

- (1) 24వ గుంటూరు మండల రాజకీయసభకు ము.రా.రా. శ్రీ, కొండా వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు అగ్రాసనాధిపతిగా నెన్నుకొనబడిరి. (ము.రా.రా. శ్రీ చారగూడి వేంకటాద్రిపంతులుగారు రాజీనామ ఇచ్చియుండిరి.)
(2) లోగడ ప్రచురించిన చిత్తునిబంధనలు (Constitution) ఆమోదించబడినది.
(3) సంవత్సరము 18-1-0-0 తక్కువకాని చందా మీద, జిల్లావాసులయిన గుంటూరు పట్టణేతరుల జిల్లా సంఘ సభ్యులుగా చేర్చుకొనుటకు తీర్మానించబడినది.
(4) మండలసభలు పూర్తియగువరకు సంచార కార్యదర్శిని, సర్పంచులను ఆహ్వానసంఘమువారి సహాయము నిమిత్తము పంపడమైనది.

III

విజ్ఞానచంద్రికా బహుమతినవల.

అయ్యో,

విజ్ఞానచంద్రిక మండలివారు బహుమతినవలన్నియు ఏప్రిలు 30 లోపుగా వారి కార్య స్థానము చేరవలెని ప్రకటించియున్నారు. ఏప్రిలు నెల ఆ తేదీవరకు పరిశీలుమొదలగునది యందుటచే పాఠశాలలలో సంబంధించినవారి విద్యార్థులకేమి, ఉపాధ్యాయులకేమి తన్నియమితకాలములో నొక దానిని ప్రాయశఃపుష్టియన్నను సమర్థులకావలెనని. కావున మండలివారు మరలొక మాసముగడ వుచ్చియో వ్రాయించిన మరొకందరిని వీలగున. ఏప్రిలు 30 తేదీకి ఇదివరకే సంసిద్ధులై యున్నవారలకును, ఈ మార్పులనంగ్రహింపవచ్చుమీరునుండదు. కావున మండలివారి రీతిని జేయ వ్రాగింతులు.

వే. శ్రీనివాసరావు.

IV

ఏలూరులోనుండు కృష్ణా జ్యూటు

అందు కాటన్ మిల్సు కంపెనీ లిమిటెడ్డు.

అయ్యో,

ఇదరు కంపెనీ మేరుహోల్డర్లు గుంటూరు వాస్తవ్యులు 21-3-15 తేదీన సభచేసి యీ క్రింద మదహరించిన తీర్మానములు చేసిరి.

తీర్మానము 1. ఈ కంపెనీ స్థాపించి 9 సంవత్సరములయినప్పటికి నింతవరకు మేరుహోల్డర్లు దీవిడెండుపంతుటకు తగిన లాభం రానందునను ఇంకా మరికొన్ని కారణములను బట్టి ము.రా.రా. మోతి గంగరాజుగారు సదరు కంపెనీకి క్రొత్త టేరిగానుండుట కంపెనీకి తేమముకాదని యీ సభవారు అభిప్రాయపడుచు సదరు హోదాకు తాము రాజీనామా ఇచ్చి మరలొక క్రొత్త టేరి క్రొత్త టేరిలను నియమించుటకు దగిన యవకాశము కలగ జేయవలెనని సదరు గంగరాజుగారిని ఈ సభవారు కోరుచున్నాను.

తీర్మానము (2) గుంటూరు జిల్లాలోనుండు సదరు కంపెనీ మేరు హోల్డర్ల తరపున అనుసరమైన చర్య జరుపుటకు వింజమూరి భావనాచార్యులుగారిని ఈ సభవారు కోరుచున్నాడు.

21-3-15.) న్యాయతి హనుమంతరావు
) ఈ మీటింగు చెయ్యిల్లె.

V

ముల్లాది సత్యలింగంగారు.

అయ్యో,

క్రిశ్ణమలయిన నీమహనీయుని అపరిమానాదార్యము గురించి ప్రత్ర శు 2 మంగళవారమున బ్రమరమైన శ్రీకాళో శ్రీపు వెంకటాచార్యగారి యత్తరము జరుపు నేయాంధ్రదేశపుత్రుని శరీరము పులకాంకురముకాదు? ఎవ్వనినేత్రము లా నందవావృప్తూరితములు కావు? తల్లీ! ఆంధ్రదేశమతల్లీ! నేడు గదా యాంధ్రోద్ధ్వమునకు మంచిచేయుత గలిగినది?

నీపావనగర్భమునందు జనించినపుత్రులలో నెంతమంది మాతృముఖము దీర్చువారుందరో కాలమే చెల్లవలయును. నీ మతశ్రేష్ఠులలో నగ్నిగణ్యుడనగు నీవహనీయుని దివ్యనామ మివ్వడుగదా తారకనామము కనుగొనగలిగినది? ఆంధ్రదేశ పత్రికను స్థాపించి యొక పుత్రికత్వమును, సాంకేతికవిద్యా నిలయును స్థాపించుటకు ద్రవ్యసహాయముచేసి యింకొక పుత్రికత్వమును, అనాధశరణాలయము స్థాపించి వేంకటపుత్రత్వమును, ఆంధ్రనాటియకళాశాల నెలకొల్పి మరియొక పుత్రిక శ్రేష్ఠుడును, ఇంక నెన్నియో తత్తదుచితసేవల నొనర్చి నీయుజ ముద్రీన పుత్రత్వము లివ్వడిప్పుడే కృతార్థులగుచున్నాడు. ఎంతమందియో నిగురుగప్పిన నివ్వనలెబయటికి గనపడని మాతృ నేవాధురంధరులు ఒహిరంగమునకు రాకపోరు. కాంతింపుము! కాంతింపుము! అభినవ కృష్ణదేవరాయలనదగిన పితృపురాధీశుడు మొదలగు ధనాధ్యులుతోడపడి సత్యలింగంగారి సాంకేతిక విద్యాలయమును ఆంధ్రదేశ విశ్వవిద్యాలయముగ నరిణ మింపజేయు మంచికాల మాసన్నమయినదేమా? వందేమాతరం.

వింజమూరి భావనాచార్యులు.

VI

ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల

అయ్యో!

ఈ నెల 20-3-15 వ తారీఖున బందరు ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలయొక్క 5-వ వార్షికోత్సవము జరుగదముగాజరుపబడినదిని తెలుపుట కెంతయు సంతోషించుచున్నాము. తత్సన్ధాభవనమునకు న్యాయమూర్తులగు, శ్రీ సర్. సి. శంకర్ నాయర్ గారు అధ్యక్షతవహించిరి. తత్సన్ధాభవనమునకు ధారవోయ నరికట్టిన ఆంధ్రమాతయగు, శ్రీమతి సరోజినీదేవి గారు యవనలభ్యమునుగూర్చి యుపన్యసించుచు సభ్యుల నానందవార్ధిలో నోలలాడించిరి. వీరు 21-3-15 వ తారీఖున సాయంకాలము మచిలీపట్నమునుంచియులుడేరిరి. చెడన చెర్ మన్ గారగు, శ్రీ కొండెపర్తి కృష్ణబ్రహ్మంగారు రైల్వేస్టేషనుకు విచ్చేసి, రిలీవింగు స్టేషన్ మాపురైన కె. యె. వొంసా మయ్యర్ గారిదయవలన రైలును కొన్ని నిమిషములవరకు నిలిపి శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారిని, శ్రీ సర్ సి. శంకర్ నాయర్ గారి ని, పుష్పమాలాలంకృతులుగాజేసి అమితానందమోధిని నోలలాడించిరి. ఆ నేడుకమాచుటకైవచ్చిన పురజనుల నేటలు కర తాళధ్వయతో తమయత్నాహమును వెల్లడించిరి. ఆంధ్రమాత యగు శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారును, న్యాయమూర్తులగు శ్రీ సర్ శంకర్ నాయర్ గారును అచ్చటికివిచ్చేసిన జనులనందచి అత్యుత్సాహముతో ప్రేమించిరి. శ్రీ చెర్ మన్ గారి దయవలన అటువంటిమహనీయుల దర్శనభాగ్యము లభించినందులకు అమితానందభరితులమైతిమి.

వి. నాగయ్య.

VII

గుంటూరు మండలసభాధిపత్యము.

అయ్యో

ఈసంవత్సర మీమండలసభ సర్పంచులపేట గ్రామమున జరుగునని ప్రచురింపబడినది. ఈమాండలికసభకు నోడుగ నోవల్ కాన్ఫరెన్సు అను నవసభగూడ జరుపుట విధిగ నేర్పడెనుగదా.

ఎట్లయిన నీరెండుసభలకు సభ్యులను విహితమయిన నిబంధనల ననుసరించిగా యేర్పరుపవలయును. మాండలిక సభాధ్యక్ష నిర్ణయములుండనిండు.

నోవల్ కాన్ఫరెన్సు యన సంఘ సంస్కరణసభగ నేర్పడి యందు మతసంబంధమయిన యంశములుగూడ జర్పింపదొడగిరి. మతవిషయముల జర్పించు మహాసభకు సభ్యులు మతాంశములను జక్కగ బోధింపగల సమర్థులగు నుండవలయుగదా.

ఇచ్చట జరుగబోవు నీయువసభకు దేశాభిమాని పత్రికాధిపతులగు ము. డేవగుప్తా శేషచలపతిరావుగారి రధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిరిని తమపత్రికను బ్రచురింపబడియె.

వృత్తాంతములు

విశాఖపట్టణ మండలసభలు. — విశాఖపట్టణ మండల రాజకీయ సాంఘిక, పరిశ్రామికసభలు రాజాం లో ఏప్రిలు 3, 4, 5, తేదీలను జరుపబడును.

బల్లారి జైలర్ డ్యూటీ డిప్యూటీ కలెక్టరు. — అల్లాడి నారాయణయ్యగారు కడప జైలర్ కి బదలాయంపడటమేత, వారిస్థానమున తిరుపత్తురు వాసుదేవరావుగారు నియోగింపబడినారు.

ఫారెస్టు అసిస్టెంటు. — నెంట్రల్ సర్కిల్ కాన్ఫరెన్స్ లో అగ్ని మేనేజరు కే. గుండురావుగారు ఫారెస్టు అసిస్టెంటుగా పనిచూచుటకును తరువాత ప్రాదేశము తరగతిలో పనిచేయుటకును నియోగింపబడినారు.

ఉర్దూము ఎస్టేటు అప్ప్రెంటిస్. — ఇదివరకు ప్రకటించబడిన ప్రకారము విచారింపబడిన యాయుషిలు కొట్టివేయబడినది. తదనంతర వారసత్వపు హక్కునుగూర్చిన యగ్రిమెంటుకూడ చెల్లదని తీర్మానింపబడినది.

కారంచేడు వృత్తాంతములు. — ఎండలు అధికముగా కాయుచున్నవి. అప్పుడే వేసనవికాల మనించుచున్నది. కుప్పజున్నార్పడిచేయు సమయములో వర్షములుకురిసి వరదప్రవాహము మొదలయిన యిబ్బందులవలన రైతులకు పనిమాత్రము రెండుమూడు రెట్లు ఎక్కువయ్యెను. కాని నష్టము మాత్రము అధికముగాలేదు.

16-3-15 తేదీని మాగ్రామంబున స్థాపించిన అప్పనార్య పుస్తక భాండాగారములో నొక సభ జరుపబడినది. నానభకు మాపురజనులందరు విచ్చేసి నారు. బ్రహ్మశ్రీ పాయపూడి శ్రీధరామయ్యగారి యాధిపత్యముక్రింద శ్రీమాన్ కొదవగుళ్ల వేంకటాచార్యులుగారు విద్యనుగురించియు క్రిశ్ణమలన గోఖలేగారిని గూర్చియు జక్కగ నుపన్యసించినారు. అనంతరము అగ్రాసనాధిపతిగారు భాండాగారమునుగూర్చి ముచ్చటించుచు జయధ్వనులతోడ సభ ముగియబడినది. మాపురజనులందరు గోఖలేగారి మరణమునుగూర్చి చాల చింతిలుచున్నార. అని రావులపాఠెనుండి తత్కార్యదర్శిగారు వ్రాయుచున్నాడు.

బాపట్లతాలూకా ప్రామాణికముగ గ్రామమందు క్రిశ్ణమలగు గోక్షేగారి అకాలమరణమును గూర్చి తమ యనుతాపమును తెలుపుటకు గ్రామసంఘముతరపుక-కూడిన సభలో లోకమాన్యగోక్షేగారి పేరిటజ్ఞాపకచిహ్నముగా అన్నదాన సమాజమును స్థాపించెదనని సదరుసంఘపు క్రెకటరీ మాధవపెద్ది లక్ష్మీనరసయ్యగారు సోత్సాహముతో వచించి తత్కార్యనిర్వహణకై యీగ్రామవాస్తవ్యులలో కొందరుశత్రువులతోద్వాటుతో క్రిగోక్షే అన్నదానసమాజమును నెలకొల్పిరి. చీదలలో వృద్ధులు, వికలాంగులగువారికి గోక్షేగారి మరణవాసరమగు ప్రతిశుక్రవారమునను అన్నదానమును జరుపుట యీసమాజము వారి యుద్దేశ్యము. ఆయేర్పాటు ననుసరించి 19-3-15 తేదీ శుక్రవారమునాడు సుమారు 30 మంది వికలాంగుల వృద్ధులగు వారికి తృప్తిగా అన్నదానమును, తత్సామాజికముల విశేష శ్రద్ధతో జరిపిరి. ఈసామాజికవల సంకల్పానుగుణ్యముగా యీ సమాజము కాశ్వతముగా నిలుచునట్లు దైవానుకూల్యము లభించినయెడ చీదలకు నెంతయో సహకార కాగలదు. అని యొకరు వ్రాయుచున్నాడు.

ఈగ్రామవాసులుగాని యాహ్వానసంఘములో లెక్కండుగాని యాయెన్నిక నెరుగరైరి. అందువలన ఒహుజనున కసంతృప్తి కారణమయ్యెను. ఇట్టిసభల కధ్యక్షులగు వారేక పక్షావలంబులగు వారికంటె సుభయవత్తులు సప్రమాణముగ సయంత్రకముగా బూర్వపక్ష సిద్ధాంతములను జర్పింప సమర్థులగు బ్రహ్మశ్రీ జంబాలిల గోరీనాథశాస్త్రిగారు, బ్రహ్మశ్రీ మల్లాది రామకృష్ణశాస్త్రి సోమయాజిగారు మున్నగువారి నెన్నుట సంఘమునకు శ్రేయస్కరమని నొక్క వక్కాణించెదము. సర్పంచులపేట సాఘశ్రేయోభిలాషులు.

కోర్టు వ్యవహారములు

మదరాసు హైకోర్టు.

(న్యాయమూర్తులు: స్పెక్ సరు, బ్రాటన్ గారులు.)

ఉరిశిక్ష నిరపరాధులకు.

కడచిన ఆక్టోబరునెల 18-వ తేదీనాటి, రమారమి 9 గంటలకు గోదావరిజిల్లా ఆపిలపురం తాలూకా, ఇండ్లపల్లి గ్రామమున దొంగవీధిలో కొందరు గలభాజిగించి పోయిరి. ఆ సందర్భమున సత్యరాజు అను వాడును మఱియొకడును ప్రేమలు తెగి చచ్చిరి. నాగిరెడ్డి వెంకన్నయనువానికి బలముగ గాయములు తగిలినవి. మొదటి యిద్దరిని చంపిండులకును మూడవవానిని చంప బ్రయత్నించినందులకును ఆర్థులచార్జి కాబడిరి. వారిలో శ్రీరంగం బుల్లిపిల్లగారి వెంకన్న యొకడు. వెంకన్న కోర్టు విచారణజరిగెను. సాక్షి సందర్భంబున పరిశీలించి గోదావరి సెషన్స్ జడ్జి గారు 5-వ ముద్దయియును వెంకన్న కుమార్తెను ఉరిశిక్షనిధించిరి; తక్కిన ముద్దయిలను ఐదరి ఇట్టి. ఈయెవనముద్దయి హైకోర్టుకు అప్పిలుచేసికొనెనుగాని న్యాయమూర్తులు వాదప్రతివాదములను పరిశీలించి సెషన్స్ జడ్జి గారి తీర్పునే నిరపరాధుల.

ప్రధానన్యాయమూర్తి: న్యాయమూర్తి తయారీగారు.
ఒడంబడికవరకులను నెరవేర్చుటకుకొరులు.

గంగాజిల్లాలో నొకసాక్షునకు మరొకసాక్షునకును వితంతువు అధికారముగాయెను. ఆమెయనంతరము తమకు ఈ దావాలో ప్రతివాదమురాగల వారసత్వహక్కును ఈదావాలోని వాదలకు మార్పుటకు ప్రతివాదులు అంగీకరించి వారు లొక యెడంబడిక వ్రాసియిచ్చిరి. అవితంతువు మృతినొందెను. సాక్షుప్రతివాదుల వ శి ము ఆయెను. అందుమీద పై యెడంబడిక వరకులను నెరవేర్చుటకు వారులు ప్రతి వాదులమీద దావాతెచ్చిరి. ఇట్టి యెడంబడిక నిర్బంధముగ నున్నయెడల బ్రాక్ స్పర్ ఆఫ్ ప్రాబ్లీ ఆఫ్ 6-వ సెక్షన్ నిబంధనల కది భంగకరముగ నేర్పడునను నిత్యాదికారణము

లలో గంజం జిల్లా జడ్జిగారు ఆదావాను త్రోసివేసిరి. హై కోర్టు అప్పిలులో న్యాయమూర్తులు జిల్లా జడ్జిగారి తీర్పును నిరపరాధి యిట్టులను త్రోసివేసిరి.

[న్యాయమూర్తులు: స్పెక్ సరు, బ్రాటన్ గారులు.]

మౌంటురోడునందలి మెస్సర్స్ ఆడిమక్ కంపెనీ తాలూకు ఒకవిధముగు సూదంటురాతిని దొంగలించినందులకు గాను జి. సిక్సెంటు అనెట్టేషనును, అసాక్షుల పుచ్చు కొనినందులకుగాను (ఎట్టియాపురం రాజాగారి యలాకా) మౌంటురాతి ద్రవ్యము 4 శాంసామియనువాడును చార్జి కాబడి పోలీసువిచారణజరిగి, మేజిస్ట్రేటు గారు ఆ ముద్దయిలకు తేరి మూడునెలలు కఠినశిక్షయను విధించిరి. ఈతీర్పుమీద రెండవముద్దయిలకును హైకోర్టుకు అప్పిలుపెట్టుకొనబడి, అసాక్షు దొంగసాక్షుని యెటుచుటకుగాని, దొంగసాక్షుని యూహించుటకుగాని రెండవముద్దయి అవకాశ ముండెననుటకు సాక్షిబలము లేదనియు, కాబట్టి ఆ ముద్దయి నేరముడని మేజిస్ట్రేటు గారు నిర్ణయించుటలో న్యాయము లేదనియు వాదించబడెను. న్యాయమూర్తులు ఇరుకత్తుల వాదములను విని అప్పిలు నంగీకరించి ముద్దయిని జూరీనుమీద వదలుట కనజ్ఞ నొసరిరి.

(న్యాయమూర్తులు: సదాశివయ్య, నేపియరు గారులు.)

ప్రేమి కొకసెలునకు అప్పిలు చేసికొనుట
కనజ్ఞ కోరుట.

నిడదవోలు ఎస్టేటు (క్రీడ్ శేషురాలెన) సాపమ్మ రావుగారు వాదాన మూలముగ తనకిచ్చిన 2 గలలో రమారమి 1,10,000 రూపాయలు వెలగల నగలకు (వీటిలో కొన్ని తనతల్లివటు) ఇప్పించుకొనుటకును, సదరు సాపమ్మ రావుగారు తనకు వాన పూర్వకముగ నిచ్చిన రెండు గ్రామముల సంబంధ మగు వైకములో తాన ఆ సాపమ్మ రావుగారియెద్ద నిలక యుంచిన 16వేల రూపాయలను రాబట్టు కొనుటకును శ్రీరాజమల్రాజులక్ష్మీ కుమారులరావుగారు దావాతెచ్చిరి. వానికి అసాక్షులు చేరవలసినదిలేదని ప్రతివాదులువాదించిరి. ఏలూరు సబ్జడ్జిగారు దావాను త్రోసివేసిరి. కాని, అప్పిల్లో

హైకోర్టువారు వాది తల్లితాలూకుసాక్షుల యేర్పడినంతకంటె కనుగొని, వానికి 16 వేలరూపాయలు కేసుమును, 8000 రూపాయలు వెలగల నగలను ఇవ్వబడవలెనని తీర్పుచెప్పిరి. ఈతీర్పుమీద ప్రివి కాక్ సెలునకు అప్పిలు పెట్టుకొనవలెనని అనుజ్ఞకొను వాది. హైకోర్టువారికి విజీవక్ కెట్టుకొనెనుగాని, న్యాయమూర్తులు అనుజ్ఞ నొసగలేదు.

గూరు పోలీసుకోర్టు.

కడచిన స్థిరవంతునెల 20 వ తేదీనాడు తనచార్జిలో నుండిన గూడుప్రెయినుకు కొడుకుపేటప్రేక్షలో నిలుపు విషయమునం దబాన్తి తో ప్రవర్తించి ఆప్రెయినుకును, మఱియొక ప్రెయినుకును సంఘర్షణ జరగునటులు పొసగినందున, ఆగూడుప్రెయిన్ చిఫ్ గార్డు క్లెఫ్ఫర్డు అనువాతడు, ప్రత్యేకపు 101 వ సెక్షన్ ను అనుసరించి, చార్జి చేయబడెను. మేజిస్ట్రేటు గారు విచారణజరిగించి ముద్దయికి 150 రూపాయలు జరిమానా విధింపబడెను.

The Kistna District Co-Operative Bank (Ltd.)
Masulipatam.

కృష్ణాడిస్ట్రిక్టు కో-ఆపరేటివ్
బ్యాంకు (లిమిటెడ్) బందరు

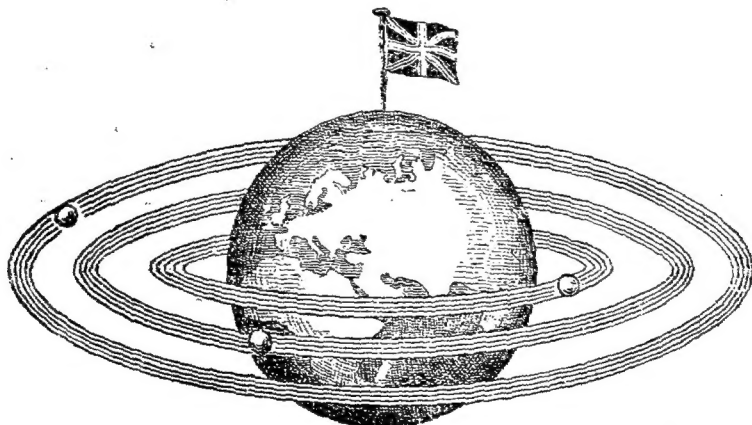
మూలధనము 1,00,000

భాగము 1-కి రు 100 చొ॥ 1000 భాగములు

ప్రస్తుతము కనూలు చేయబడిన మూలధనము 50,000
వడ్డీకి దాచిఉంచుకొను వారికి (డిపాజిటు చేయువారికి)
6 మాసములు ఉంచుకొనె యెడల నూటికి సం॥కు రు 5 చొ॥
6 మొదలు 12 మాసముల వరకు 5 1/2 చొ॥
1 సంవత్సరము అంతకువైక ఉంచుకొనె యెడల రు 6 చొ॥
వడ్డీ 6 మాసముల కొకపర్యాయ మివ్వబడును.
మద్రాసు గవర్న మెంటువారి నెం 1267 రు
ప్రకారము గవర్న మెంటు ఉద్యోగస్థులకుమాడ భాగములు పుచ్చుకొనవచ్చును. వడ్డీకి దాచిఉంచుకొనవచ్చును.
జంధ్యాల గోపాళశాస్త్రి, ప్రెసిడెంటు
.నిన్నం రాజమన్నార, ఆసగర్ కెక్రటా.

ప్రపంచ యుద్ధము.

ఘనహార సంగ్రామము!

చిత్రరూపము !!

యోధాగ్రణుల భావచిత్రము !!!

యావోవే ఖండమందెల్లను, అల్లకల్లాలముచేసి రక్షప్రవాహముననే బారలాసుచుండు జగత్ ప్రళయస్వరూపముగా సాక్షాత్ కాలక్షేర వ్రునివలె నిగబడియుండు అతిభయంకర యుద్ధనాయకులనున్నా, ఆయాదేశపు రాజధిరాజులనున్న, చక్రవర్తులనున్న, ద్రవ్యక్షముగా జూచి నట్లు కనబడు సుందరమైన భావచిత్రములు, ప్రకాశించునట్టి నునువైన కాగితములపై ముద్దగా ముద్రించి విక్రయమునకు సిద్ధముగనున్నవి.

త్వ ర తే యు మ! స్వల్ప మే ప్ర తు లు !!

తోకనుకాల్చుకొనిన మర్కటమునలె అక్కడిక్కడికి తిరుగుచు వ్యాపారనావలనున్న, యుద్ధనావలనున్న హతముజేసి తుదకు ముండింపబడి సముద్రపాతమునకే హేతువైన ఎవడనును జూచియుండురా? దానియొక్క నాయకుని తెలుసునా? అది మద్రాసును ముట్టడించి జేసిన అనాగతములను జూచి యుండురా? తుదకు దానిని గతిహావిన సిక్కియను నానయును దానియొక్క నాయకునిని జూచియుంటిరా?

పంచపాండవులవలెనుండు ఇంగ్లాండ్, రష్యా, ఫ్రాన్స్, బెల్జియం, జపాన్ చక్రవర్తులనున్న మన్యోధన దుశ్మానలవలె కాలాగ్నికి హేతువైయుండెడి జర్మని ఆఫ్రియా, తుర్కీ, చక్రవర్తులను జూచియుండురా? ఆయా రాష్ట్రముయొక్క సేనా నాయకులనున్న నౌకానాయకులనున్న, పాయువీచూస నాయకులనున్న జూచియుండురా? లేనియెడల మానవ్య విక్రయమునకు సిద్ధముగనుండు చిత్రపటమును తెప్పించి జూడుము! చిత్రపటమువలన యుద్ధసంగతులు మనసునకు సులభముగా బోధపడుటకు సందియములేదు. దీనినెల. 1 రూపాయ.

మ.రా.—యుద్ధమారంభమైనతోడనే రణరంగమునందు నూతనముగాయెత్తబడిన పోటోలను తెప్పించి ముద్రించియున్నాము ప్రతియొక్క పటమును మౌనికట్టల జట్టి నలగక భద్రముగా చేరువట్లు పంపెదము.

విలాసము :— గురుబసవ కంపెని మద్రాసు.

త్వర పడుడు !

కొద్ది ప్రయత్నము !

మంచి సమయము !

బర్రోపాఖండ యుద్ధ చరిత్రము

(మొదటి భాగము సిద్ధమైనది.) ధర్మ 8 అంశాలు మాత్రమే. పోస్ట్ పేజీ నెంబర్ 0-10-0

ఈ సమయమున అందరికీ తెలియజేయుటకు ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రకటించినట్లు, మా ప్రకటనలతోనే బర్రోపాఖండ యుద్ధ చరిత్రము ప్రచురించబడును. ఇదియు ప్రపంచ సంగ్రామమున అంశములకు యుద్ధయుద్ధముని విశ్రయించు అభిప్రాయముకాదు. నిజముగా "బర్రోపాఖండమున" జర్మనీ మొదలగు దేశములకు గలగు యుద్ధయుద్ధముల వివరములు ప్రస్తావించబడినవి. ఈయుద్ధకారణములను అందరూ చక్కగా తెలుసుకుటకు యుద్ధచరిత్రను చదివినట్లుగా జరిగినదియును లిఖించబడినది. బర్రోపాఖండయుద్ధము జరుగుటకు సరియైన కారణము తెలుసుకొనవలయును ఈ సందర్భమునందు వెలువడిన యాధికారముల క్రమమును జరిగినదియును.

జర్మనీ, ఫ్రాన్సు, ఆస్ట్రీయా మొదలగు దేశములు, గతతత్వమున బర్రోపాఖండమున ముగియును, జర్మనీ యొక్క బలమును సాగించుట, ఇటలీయొక్క బలమును పెంచుట, ఆస్ట్రీయా ఏకాధిపత్యములో ముగియుటలు. జర్మనీయొక్కాధిపత్యమును సాగించుట, ఆధికారవిస్తరణము, రాజకీయములు. గ్రేట్ బ్రిటన్ జర్మనీయు చేసిన పోటాపోటీలు. పాల్ లెగ్ కుట్స్ యుద్ధముల ఫలితములు. బర్రోపా యుద్ధముల యుద్ధప్రయత్నములు. ఆస్ట్రీయా యుద్ధములను చంపబడిన దేశముల సార్వభౌముల యుద్ధప్రయత్నములు. సార్వభౌములారంభించిన మహాయుద్ధ వివరములు గలవు.

బర్రోపా చరిత్రము చదివినట్లుగా నిజకారణములనుగా తెలుసుకును. నిజమైన ప్రాయశ్చిత్తమును నొక్కచెప్పుగలము. యుద్ధమును చీకటి చదివినట్లుగా విషయముల సత్యములు తెలియును. ఇందులో 80 పేజీలతో చిత్రములును, 6 ఛాప్టర్లును, 120 పుటల విషయములున్నవి. ఈపుస్తకమును గోరువారికి పి. పి. మూలకమున పంపబడును.

వెంట వెంటనే తిరిగిబొందుటకు వెలువడుచుండును. ఇందులో ఆర్డరుపేజీలను ఉద్దించిన చక్కని ప్రతిమలు గలవు మాచిరునామా:—సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు, నెం 167, మదరాస్. ఇ.

వనోపధి సారాపరిల్లా.

ఇది దేశమునందున్న నెత్తురుగడ్డలను మరియు సుఖిల వర్షములను బాగుజేయును. కీళ్ళపోట్లు, పాతవాపుబొట్టు, రసపుట్టు, రక్తవికారములను గల్గిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయమగును. ఇదిచర్మమునకు కాంతినిగల్గించును. వాడికింతువులకు పుష్టినిగల్గించును. నెత్తురును శుద్ధిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.

ఒక సీసాముందును వాడిన తొడనే శరీరములో నెక్కివిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు సీసాలు వాడిన తొడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా వెల రూ. 1-4-0.

కుటుంబమునందు:—ఇది చర్మమునుపూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారతముభువల్లిత్రాగులకు మందుగా నాగవల్లిత్రైలము వైపుతకు ముందు. ఈరెండుకలిసి నెలరోజుకు సరిపోవుమందు 5-0-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, ౧౪౪. ఫనసవాడి, నం. ౨. బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము.

ప్రతివారము వేలకువేలు విక్రయము.

సంఖ్య 1-కి 0-8-0 అంశాలు మాత్రమే.

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల బాపును.

పార్శ్వపునొప్పుల బాగుచేయును. పొట్టపోగొట్టును.

చర్మముపైన రాచిన లోపలికి గాఢించి

లోపలి నొప్పులు నయింతుము రోగలవు.

నువాసనగలిగియుండును.

దీనిని విదేశములలోగూడ వాడుచున్నారు.

పంచభాషానీటి చూచిగొనిన మోసము గలుగదు.

అమృతాంజనము ప్రాచ్యదేశ మూలికల సంపుటిచే హిందూ దేశమునందు సిద్ధముచేయబడిన యొక వ్యూహితమైనదనియు. ఇప్పుడు దీనిని తయారగుచున్న క్రొత్తమందుగాదు. పదియేదేండ్లుగా దేశమునందు పంపిణీను వాడుకలో నుండి మెక్కును బొందినదివ్యామృతము.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రేరింగ్స్, బొంబాయి లేక, 6, 7, తంబుసెట్టిపేడి, చెన్నపట్నం.

యుద్ధము-అంగ్లేయరాజ్యము

దామన్-క. పే. వరసయ్యచే వ్రాయబడి దివాన్ బహదూర్ డాక్టర్ సర్ యస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు ఆంగ్లహించిన ఉపోద్ఘాతముతోడ చెన్నపురి వర్షపుర లాల్ కె. వెన్టెల్ నెన్ మహారాయకు ఆంధ్రము చేయబడినది.

ఈ పుస్తకమున నిప్పుడు బర్రోపాఖండ జరుగుచుండు యుద్ధముయొక్క యథార్థసమాచారములున్న అనేక సవ్యాసములను కథనములున్నవి. యుద్ధమును గూర్చిన యథార్థ కథనములను అందఱును జక్కగా తెలుసుకుటకై పుస్తకము మహావికారకమైనది. వైస్ రాయ్ సహ. గవర్నరులును, కాంగ్రెస్ మొదలగు, హైకోర్టుజడ్జిలును కలకాలాభిభూతులు ఇంకా సాక్షిమహానీయులును యోగ్యతాపత్రికనిచ్చి యున్నారు.

ఈ పుస్తకము ఇంగ్లీషునందు ఆరవముసంపుడు నవంబరు 1915 వ సం॥ ప్రతి యొకటికి వెల అంశాలు 0-8-0 3 పాల్ లెగ్ కుట్స్ పుస్తకములు దొరకడిచోటులు:— 2. పి. వాగ్డెస్ సుబ్రహ్మణ్యరావ్ బ్రదర్స్: 3, కొండెట్టి పేడి పోస్ట్ అండ్ టెలిగ్రాఫ్ ఆఫీస్, బాల్టెపుర, మదరాసు.

వజ్రగుళికలు

20 మాత్రలగుల డబ్బీ 1-కి రూ. 1-0-0.

భాతుపుష్టికి, బలమునకు, ప్రాణమునకు రక్షణము, నరపటుత్వము, కారణములు. రక్తపుష్టిమంచి ఆరోగ్యము మూలము. ఆరోగ్యము

బహిరంగశరీర వ్యాయామమువలనను జీతేంద్రియ త్వమువలనను గలుగును.

అమృతాంజనము డిపో, 9, ఫ్రేన్స్, బొంబాయి.

మంచి సమయము! వనోపధి సారాపరిల్లా! వనోపధి సారాపరిల్లా! ఈసమయము కొనువారికి, పంచ 1-కి ఆర్డరుపాటుగా కొర్రుని కొడంగడ్రప్రలాపము అను గ్రంథముకలిగినాము మేలైన జపాక పట్టుపంచలు.

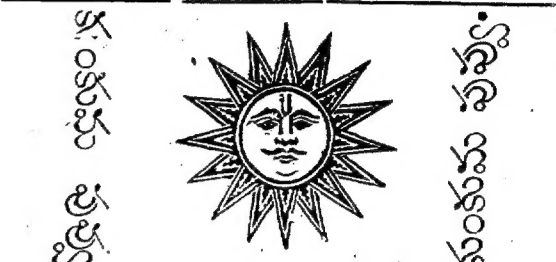
అనేక పంచల కర్మపడినందు తమతం భరణ తగ్గించియున్నాము. వాచకులారా! కృత్యగారములకు సాగరికతయున్నగు మేలైనజాత పట్టుపంచల పండుగదినముల అంశములొరకు తెప్పించి విక్రయించినచో మిగతొకటి పంచలముగా తమ యున్నది. ఇందులో ఎరువు, కచ్చు

అశువచ్చు, రోజు, మేఘవర్షం ఇత్యాదిరంగులు గలవి. క్లాపి సీరుమైనవి, త్వరపడుదు.

కీళ్ళమారనిదివిన్న 2 క్లాపి మారినదెప్పుడు పట్టుపంచ 1కి 2-0-0. పంచ 1-కి తపాలభర్తయ్య 0-40

డిటా రెండుపంచల కొనువారికి తపాలభర్తయ్య ఇశాం.

టి. సీతారామ మొదలియార్, కి, కందప్ప మొదలిపేడి, తిరువల్లిక్కేణి, మదరాస్.

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమా గును గమనింపుడు.

కరస్పాండెట్లు మొదలగు నవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్ నారాయణ అందు కంపెనీ, 21, హమ్మంపేడి, బొంబాయి.

శుక్లనష్టము

గుణమీయనిచో సొమ్ము తిరుగ నీయబడును.

100 మాత్రలు గల సీసా రూ. 2-0-0.

పోస్టుభర్తులు వగయిరా ప్రత్యేకము.

నమ్మకమయిన మందులు యింకను కలవు.

కేట్లాగు ఉచితముగ పంపబడును.

టవర్ అండ్ కో., (1-12-14) ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

బే గం సా హి సోప్.

ఒక తూరి ఉపయోగించుట వలన దేహమందలి యే భాగమునయుండు రోమము ను చెడుపులేక శుద్ధము గాను యెటువంటి మచ్చలు లేకయు ను బాధ లేక యును నిరసంచును. చర్మముయొక్క ర్విభావమైన రంగును కాతని పోగొట్టక చేయు (సోప్)

ఇది:ఒకటే. వెల 8 బిళ్లలు పెట్ట 1కి 1-0-0 పి. పి. భర్తు 4 అ. ఆర్.వి. పండిట్. అందు కంపెనీ నెం 5 బందరుపేడి మదరాసు.

ఇంటిసామానుల అమ్మకము.

4 వ ఏప్రిలు 1915 వ తేది ఆదివారమునా ఉదయమున 8 గంటలకు టంగసాలకి (మింటుస్టీటు) లో మన్న 488 సంబరగల ఇంటిసామగ్రి లన్నియును వేలము చేయబడును. కొనినవా గా ఇంటినికడగొట్టి ఆసామానులను తీసికొనిపోవలెను. 27 వ తేదీనిగాని ఆప్రాంతమునగాని ఆ ఇల్లమునకాడగోరు వారు చూచుకొనవచ్చును. ఇంక నితరవిషయములను తెలియ గోరువా రిదిగుక అడ్రెసుకు వ్రాయవలెను.

టి. స్వామినాధవిల్ల, 118 పరకువాకము హైకోర్టు, వేపేరి, మదరాసు.